

KOLEGIUM REDAKCYJNE:

Danuta Potręć
Redaktor naczelny

Ewa Kondrat
Z-ca red. naczelnego

Marek Ruciński
Sekretarz redakcji

Tadeusz Wański
Redaktor graficzny

KOREKTA:

Danuta Potręć

SKŁAD:

Dorota Wernerowska

PROJEKT OKŁADKI:

Tadeusz Wański

SIEDZIBA REDAKCJI:

Kujawsko-Pomorskie
Centrum Edukacji Nauczycieli
Aleja Solidarności 3, 87-100
TORUŃ
tel. (056) 62-18-592, 62-18-328
e-mail: zdn@pro.onet.pl
kpcen_torun@kpcen-torun.edu.pl
www.kpcen-torun.edu.pl

WYDAWCA:

Kujawsko-Pomorskie
Centrum Edukacji Nauczycieli
w Toruniu
PLACÓWKA AKREDYTOWANA

NAKLAD: 400 egz.

*Redakcja przyjmuje do druku
materiały dostarczone
pocztą elektroniczną e-mail:
Danuta.Potrec@kpcen-torun.edu.pl
lub na nośniku elektronicznym.
Redakcja nie zwraca materiałów
niezamówionych i zastrzega sobie
prawo skracania i adiestacji tekstów
oraz zmiany ich tytułów.
Prezentowane na łamach czasopisma
poglądy i opinie nie zawsze są
zbieżne z poglądami redakcji.
Za treść ogłoszeń redakcja
nie odpowiada.*

SPIS TREŚCI

NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA

- Nowa podstawa programowa 3
- **Bożena Rzemieniuk:** Nowa ramówka w edukacji wczesnoszkolnej 8
- **Izabela Ziętara:** Jak ułożyć nowy plan nauczania w gimnazjum? 10

PREZENTACJE

- **Elżbieta Dędzka, Magdalena Kosk:** Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej 14

Z PRAKTYKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

- **Maria Narczewska:** "Czy woda może świecić? - znaczenie oceanów"- scenariusz lekcji 22
- **Maria Kuroczycka:** Na ratunek dzieciom w Kongo 24
- **Kamila Majewska:** Jak Geometry Expressions pomaga w zrozumieniu twierdzenia Pitagorasa 25

W KPCEN

- **Tomasz Tuszkowski:** Projekt "Nauczyciel uczący się" 27
- Zrealizowane formy doskonalące 28

UCZNIOWSKIM PIÓREM

- Wiersze ucznia 29

PRZEMYSŁ I TECHNIKA BLIŻEJ SZKOŁY

- **Stefan Oborski:** "Racjonalne i oszczędne gospodarowania energią" - nauczyciele szkolą się... 30
- **Aleksander Kazubski:** 45 Ogólnopolski Konkurs Chemiczny im. Prof. Antoniego Swinarskiego 31
- **Witold Anusiak:** Wojewódzki konkurs gimnazjalny z chemii 32
- Innowacje techniczne w roku 2008 33
- **Justyna Lisińska, Anetta Macherzyńska, Katarzyna Furgal, Danuta Bielińska:** Termiczna utylizacja odpadów. Scenariusz zajęć 34
- **Technika na co dzień**

BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA DLA EDUKACJI

- Co czytać 36
- Imprezy kulturalno-oświatowe w Bibliotece Pedagogicznej 37

SPRAWOZDANIA

- **Grzegorz Banaś:** Wąbrzescy Odyseusze 39
- **Dorota Pucińska:** Sukces czernikowskich uczniów w 18. Ogólnopolskim Finale Konkursu Odyseja Umysłu 40
- **Maria Walkiewicz:** IX Wojewódzki Przegląd Scenek Dramowych "Z zabawy nauka" 41
- **Dariusz Chrobak:** 20-lecie nadania imienia szkole w Czernikowie 42
- **Dorota Gołuchowska:** Festyn Rodzinny - Familiada 43

OD REDAKCJI

23 grudnia 2009 r. Minister Edukacji Narodowej - Pani Katarzyna Hall podpisała rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego. Od 1 września 2009 r. dla przedszkolaków, pierwszoklasistów szkoły podstawowej oraz uczniów rozpoczynających naukę w gimnazjach edukacja będzie miała zmienione oblicze, a pedagodzy staną wobec wyzwania bycia nauczycielem XXI wieku.

KPCEN w Toruniu zorganizowało do tej pory kilka konferencji na temat nowej podstawy programowej różnych przedmiotów, a teraz konsultanci uczestniczą w realizowanej przez MEN, we współpracy z CODN, kaskadzie informacyjnej dla rad pedagogicznych na temat założeń reformy programowej oraz źródeł szczegółowych informacji o reformie, finansowanej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Redakcja "45 Minut" poprosiła liderów powiatowych w zakresie wdrażania nowej podstawy programowej o podpowiedzi dla dyrektorów szkół, jak ułożyć ramowe plany nauczania odpowiadające założeniom nowej podstawy. Propozycje te są cenne również z uwagi na fakt, że autorki są dyrektorami szkół, a więc praktykami.

W numerze znajdą też Państwo główne założenia reformy programowej.

Zmiany mogą u niektórych nauczycieli budzić niepokój, dlatego Ministerstwo, żeby rozwiać wątpliwości, zaprasza na swoją stronę www.reformaprogramowa.men.gov.pl, na której można zadawać pytania.

Zostaliśmy zaproszeni przez:

- Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy Delegatura w Toruniu, Wydział Edukacji Urzędu Miasta Torunia i Stowarzyszenie Edukacji Przedszkolnej "Inicjatywa i Twórczość" w Toruniu na Festiwal Edukacji Przedszkolnej - 14.03.2009 r.
- Szkołę Podstawową w Płużnicy na konkurs „O Tytuł Mistrza Ortografii w Powiecie” - 27.03.2009 r.
- Cinema City Toruń na wykład "Na dużym ekranie - metody wykorzystania filmu w edukacji" - 1.04.2009 r.
- Szkołę Leśną na Barbarce na uroczyste spotkanie - 28.04.2009 r.
- Dyrekcję Szkoły Podstawowej w Płużnicy na Święto Szkoły Podstawowej w Płużnicy - 23.05.2009 r.
- Dyrekcję, Grono Pedagogiczne i Społeczność Uczniowską Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Toruniu na Festyn Rodzinny - 9.05.2009 r.
- Dyrekcję, Grono Pedagogiczne i Społeczność Uczniowską Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Toruniu na Apel "Janusz Korczak - zwyczajnie o niezwykłym" inaugurujący 45-lecie Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego - 15.05.2009 r.

Przed nami wakacje.

Życzymy Państwu pięknej pogody,

ciekawych podróży, radosnego

wypoczynku

i bezpiecznych powrotów do domu

Redakcja

i Rada Toruńska FSNT NOT

**W następnym
numerze:**

UCZYĆ, ABY NAUCZYĆ

NOWA PODSTAWA PROGRAMOWA

Nowa podstawa programowa

Nowa podstawa programowa została wprowadzona rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół. Dziennik Ustaw z dnia 15 stycznia 2009 r., Nr 4, poz. 17.

Nowa podstawa programowa jest dokumentem określającym treści kształcenia na każdym etapie edukacyjnym. Cele kształcenia sformułowane są w języku wymagań ogólnych, a treści nauczania oraz oczekiwane umiejętności uczniów w języku wymagań szczegółowych. Została sformułowana językiem efektów i jasno określa wymagania egzaminacyjne oraz wymagania wobec szkolnych osiągnięć uczniów kończących kolejne etapy kształcenia.

Jest jednym dokumentem normalizującym wszystko. MEN chce poprzez zmiany zapewnić wysoką jakość kształcenia na wszystkich poziomach kształcenia, a w szczególności poprawić efekty kształcenia w gimnazjum i liceum i zapewnić ciągłość programową pomiędzy etapami edukacyjnymi.

Polska edukacja ma być skuteczna, przyjazna i nowoczesna. Co to oznacza?

SKUTECZNA:

- szkoła wymagająca od ucznia
- szkoła gwarantująca konkretne rezultaty
- szkoła, którą rozliczamy z efektów kształcenia

PRZYJAZNA:

- dobra opieka i wyposażenie, szczególnie dla uczniów najmłodszych
- stawianie wymagań w sposób przyjazny
- program "szkoła bezpieczna i przyjazna" zapewniający wsparcie wychowawczych i opiekuńczych działań szkoły (zamiast "zera tolerancji")

NOWOCZESNA:

- wprowadzanie do szkół nowoczesnych technologii
- wykorzystanie ich w procesie kształcenia i administrowania szkołą (e-szkoła)
- dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych elektroniczne materiały edukacyjne, jak e-podręczniki, e-lektury, e-encyklopedie

Kalendarium zmian

Zmiany zaczną obowiązywać od roku szkolnego 2009/2010 w przedszkolach, pierwszych klasach szkoły podstawowej i pierwszych klasach gimnazjum.

Główne zmiany będą wprowadzane do roku 2015, wprowadzanie wszystkich zakończy się w roku 2017.

Rok szkolny	Zreformowane nauczanie w klasach			
2009/2010	I SP	I Gimnazjum		
2010/2011	II SP	II Gimnazjum		
2011/2012	III SP	III Gimnazjum		
2012/2013	IV SP	I L	I T	I ZSZ
2013/2014	V SP	II L	II T	II ZSZ
2014/2015	VI SP	III L	III T	III ZSZ
2015/2016			IV T	I LU
2016/2017				II LU

SP - szkoła podstawowa, L - liceum, T - technikum, ZSZ - zasadnicza szkoła zawodowa, LU - liceum uzupełniające

Co nowego w podstawie programowej?

- Przedszkole: diagnoza dojrzałości dziecka i wsparcie decyzji rodziców, łagodne przejście od metodyki przedszkolnej do szkolnej, opieka świetlicowa jak w przedszkolu, przy wsparciu nauczycieli plastyki, muzyki, wf ...
- Szkoła podstawowa: zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne, wychowanie fizyczne z ofertą zajęć sportowych lub rekreacyjnych do wyboru, od pierwszej klasy obowiązkowa nauka języka obcego
- Gimnazjum: rzetelne kształcenie ogólne z podstawowych dziedzin akademickich, dwa języki obce, w tym jeden kontynuowany, do wyboru zajęcia artystyczne, techniczne, sportowe, nauczanie z wykorzystaniem nowoczesnych technologii
- Liceum: język polski, 2 języki obce, matematyka, wf;; 2-3 wybrane przedmioty maturalne na poziomie rozszerzonym z dużą liczbą godzin; blok zajęć przyrodniczych lub humanistycznych dopełniających wybór ucznia; inne zajęcia do wyboru.

Cel połączenia programowego gimnazjum i liceum

1. Klasa I liceum stanowi dopełnienie kształcenia gimnazjalnego (uniknięcie powtórzeń treści programowych)

2. Uczeń gimnazjum mając za sobą pierwszy i drugi etap edukacji, uzyskał elementarną wiedzę i umiejętności potrzebne do rozwoju osobistego.
3. Trzeci etap służy poszerzeniu wiadomości oraz wspieraniu ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszego kształcenia.

Matura

Od roku szkolnego 20014/2015 obowiązywać będzie absolwentów liceów, od roku szkolnego 2015/2016 absolwentów techników. Nie zmieni się w części obowiązkowej, natomiast część dodatkowa uwzględni fakt, że każdy maturzysta uczył się wybranych przedmiotów w zakresie rozszerzonym.

Zdawane na poziomie podstawowym:

- obowiązkowe: j. polski (egz. ustni i pisemny), j. obcy (egz. ustny i pisemny), matematyka (egz. pisemny)
- Zdawane na poziomie rozszerzonym:

- 1, 2 lub 3 przedmioty do wyboru (egz. pisemny)
- j. obcy (egz. ustny i pisemny)

1. Matura w roku szkolnym 2009/2010 będzie miała ujednoczoną część, obejmującą egzamin z matematyki oraz zróżnicowaną część dodatkową.
2. W trakcie wdrażania reformy programowej będzie taka sama jak w roku szkolnym 2009/2010
3. Po zakończeniu reformy programowej uwzględni fakt, że każdy maturzysta uczył się wybranych przedmiotów w zakresie rozszerzonym.

Egzaminy zewnętrzne

Na egzaminach będzie mogło być wymagane wszystko to, co jest określone w podstawie programowej po poszczególnych etapach.

Szkoły objęte zmienionym systemem:

- podstawowe od 2015 roku
- gimnazja od 2012 roku
- licea od 2014 roku

Kalendarz modernizacji egzaminów zewnętrznych

Planowane daty zmian	Sprawdzian po szkole podstawowej	Egzamin gimnazjalny	Matura
2008/2009		Obowiązkowy język obcy	Do wyboru egzamin z filozofii
2009/2010			Obowiązkowa matematyka, korekta regul egzaminu
2011/2012		Dostosowanie egzaminu do nowej podstawy programowej	
2014/2015	Dostosowanie sprawdzianu do nowej podstawy programowej		Dostosowanie matury do nowej podstawy programowej

Przedszkole i edukacja wczesnoszkolna

Dlaczego tak ważne jest uczęszczanie dziecka do przedszkola? Znacząca część możliwości intelektualnych kształtuje się w pierwszych latach życia dziecka, a umiejętności wyniesione z przedszkola procentują w szkole. Ważny jest też fakt, że już w przedszkolu można postawić diagnozę dotyczącą potrzeby wyrównywania deficytów dziecka i te deficyty zacząć wyrównywać już u najmłodszych dzieci. Z powyższych powodów warto upowszechniać edukację przedszkolną dla dzieci w wieku 3-5 lat, zagwarantować każdemu pięcioletkowi roczną edukację przedszkolną, przygotowującą do nauki w szkole, wyrównywać szanse edukacyjne oraz dostosować formy wychowania przedszkolnego do potrzeb lokalnego środowiska.

Podstawa programowa wytycza 10 celów wychowania przedszkolnego, które powinny być realizowane we wszystkich obszarach działalności edukacyjnej przedszkola. Określa również proporcje zagospodarowania czasu, co wymusza respektowanie znanych z metodyki zasad, zobowiązuje też nauczycieli wychowania przedszkolnego do znajomości treści z podstawy programowej kształcenia ogólnego szkoły podstawowej, a w szczególności kl. I.

Podsumowanie zmian

Zmieniono nazwę I etapu edukacyjnego z kształcenia zintegrowanego na edukację wczesnoszkolną, która została rozłożona na 3 lata nauki szkolnej. Oznacza to, że wiadomości i umiejętności zdobywane przez ucznia w klasie I będą powtarzane, pogłębiane i rozszerzane w klasie II i III. W klasie pierwszej powinien być kontynuowany proces osiągania przez dziecko dojrzałości szkolnej. Kształcenia powinno być połączone z zabawą i opieką. Ogranicza się uczenie "podręcznikowe", a mocno podkreśla uczenie się dziecka przez przeżywanie, doświadczanie, działanie w naturalnym środowisku.

Kształcenie w klasach I-III ma charakter zintegrowany, edukację dzieci powierza się jednemu nauczycielowi, ale istnieje możliwość powierzania prowadzenia zajęć innym nauczycielom posiadającym odpowiednie kwalifikacje (edukacja muzyczna, plastyczna, wych. fiz. , języka obcego, zajęć komputerowych). Podstawa programowa edukacji wczesnoszkolnej jest spójna z podstawą wychowania przedszkolnego i nauczania w klasach IV-VI.

Obniżenie wieku szkolnego

MEN zakłada obniżenie wieku szkolnego. Rodzice dzieci urodzonych w latach 2003,2004, 2005 mają prawo wyboru, czy je posłać do szkoły jako sześcioczy jako siedmiolatki (do 15 kwietnia roku poprzedzającego rok szkolny składają wniosek do dyrektora szkoły o odroczenie lub przyspieszenie spełniania obowiązku szkolnego).

Podstawowe założenia podstawy programowej

- Najważniejsze umiejętności: czytanie, myślenie matematyczne, myślenie naukowe.
- Inne ważne umiejętności: komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych, posługiwanie

się nowoczesnymi technologiami informacyjnymi i komunikacyjnymi, wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji, rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się, pracy zespołowej.

Ważnym zadaniem szkoły jest także edukacja zdrowotna.

Język polski

LEKTURY

II etap edukacyjny - nauczyciel omawia w ciągu roku nie mniej niż 4 pozycje książkowe oraz wybrane teksty o mniejszej objętości

III etap edukacyjny - nauczyciel omawia w ciągu roku nie mniej niż 4 pozycje książkowe oraz wybrane teksty o mniejszej objętości książkowych oraz wybrane teksty o mniejszej objętości

IV etap edukacyjny - nauczyciel omawia w ciągu roku nie mniej niż 5 dużych pozycji książkowych (w klasie maturalnej minimum 3) oraz wybrane teksty o mniejszej objętości.

Na III i IV etapie kształcenia zostały wymienione pozycje oznaczone gwiazdką, których nie można pominąć, wybierając materiał lekturowy do opracowania.

Nauczyciel staje się gospodarzem kanonu lektur.

Uczeń na lekcjach języka polskiego pracuje z tekstami kultury. Są to: teksty poznawane w całości oraz teksty poznawane w całości lub części. Teksty kultury to każdy wytwór kultury stanowiący całość, uporządkowany według określonych reguł, np.: tekst literacki, spektakl teatralny, film, dzieło sztuki malarskiej. tekst kultury to także wszelkie działania artystyczne realizujące utrwalony wzorzec kulturowy.

Języki obce

Najważniejsze zmiany wynikające z wprowadzenia nowej podstawy programowej w nauczaniu języków obcych to:

- obowiązkowa nauka języka obcego od I klasy szkoły podstawowej
- obowiązek kontynuowania nauki języka obcego w gimnazjum
- wprowadzenie drugiego języka obcego obowiązkowego na III etapie kształcenia (gimnazjum)
- możliwość wprowadzenia trzeciego języka obcego na IV etapie edukacyjnym lub kontynuowanie nauki obydwu języków obcych nauczanych wcześniej

Z obowiązku kontynuacji wynika potrzeba tworzenia grup międzyklasowych, aby wykorzystać wcześniej zdobyte umiejętności językowe. W tym celu konieczne jest diagnozowanie uczniów pozwalające na zakwalifikowanie ich do odpowiednich grup zaawansowania, aby dostosować zajęcia do poziomu znajomości języka.

Historia

W nauczaniu historii wprowadzone zostały następujące zmiany:

- w gimnazjum treści nauczania obejmują okres od najdawniejszych dziejów człowieka do zagadnień związanych ze sprawą polską w I wojnie światowej

- w szkole ponadgimnazjalnej uczeń rozpoczyna edukację w klasie I od tematu związanego z Europą i światem po I wojnie światowej, a kończy na przemianach cywilizacyjnych w II połowie XX wieku

Poniżej określone są cele kształcenia historii i wymagania ogólne dla poszczególnych etapów kształcenia.

I. Chronologia historyczna

szkoła podstawowa: uczeń posługuje się podst. określeniami czasu historycznego, przyporządkowuje fakty datom, oblicza upływ czasu między wydarzeniami i umieszcza je na linii chronologicznej, dostrzega związki teraźniejszości z przeszłością

gimnazjum: sytuuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie oraz porządkuje je i ustala związki poprzedzania, równoczesności i następstwa, dostrzega zmiany w życiu społecznym oraz ciągłość w rozwoju kulturowym i cywilizacyjnym

szkoły ponadgimnazjalne: porządkuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych, dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach a także ciągłość procesów historycznych

II. Analiza i interpretacja historyczna

szkoła podstawowa: odpowiada na proste pytania postawione do tekstu źródłowego, planu, mapy, ilustracji, pozyskuje informacje, selekcjonuje je i porządkuje, stawia pytania dotyczące przyczyn i skutków analizowanych wydarzeń hist. i współczesnych

gimnazjum: wyszukuje i porównuje pozyskane informacje, formułuje wnioski, dostrzega w narracji hist. warstwę informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą, wyjaśnia związki przyczynowo-skutkowe analizowanych wydarzeń, procesów hist., wyjaśnia znaczenie poznawania przeszłości dla rozumienia świata współczesnego

szkoły ponadgimnazjalne: analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy w kontekście epoki i dostrzega zależności pomiędzy różnymi dziedzinami życia społecznego, rozpoznaje rodzaje źródeł, dostrzega wielość perspektyw badawczych oraz wielorakie interpretacje historii i ich przyczyny

III. Tworzenia narracji historycznej

szkoła podstawowa: tworzy krótką wypowiedź o postaci i wydarzeniu historycznym, przedstawia własne stanowisko i próbuje je uzasadnić

gimnazjum: tworzy narrację historyczną, integrując informacje, tworzy plan, notatkę, rozprawkę, prezentację, przedstawia argumenty uzasadniające własne stanowisko

szkoły ponadgimnazjalne: tworzy narrację historyczną w ujęciu przekrojowym lub problemowym, dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu hist., dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy

IV. Zainteresowanie problematyką społeczną

szkoła podstawowa: ma nawyk dociekania "dlaczego tak jest", próbuje odpowiedzieć

V. Współdziałanie w sprawach publicznych

szkoła podstawowa: uczeń współpracuje z innymi - planuje, dzieli się zadaniami i wywiązuje się z nich

Uczniowie wybierający na IV etapie edukacyjnym poziom rozszerzony wyłącznie z nauk przyrodniczych i ścisłych powinni pogłębić swoją wiedzę z historii i wiedzy o społeczeństwie i wiedzy o kulturze w ramach przedmiotu uzupełniającego historia i społeczeństwo. Uczniowie wybierający na IV etapie edukacyjnym historię jako przedmiot nauczany w zakresie rozszerzonym od klasy II realizują historię na poziomie rozszerzonym.

WOS

Na III i IV etapie edukacyjnym w nauczaniu wiedzy o społeczeństwie preferowana jest metoda projektu uczniowskiego. Wskazane jest, aby każdy uczeń uczestniczył w co najmniej jednym projekcie w każdym roku nauczania przedmiotu. Celem nauczania wiedzy o społeczeństwie jest uzyskanie wiedzy praktycznej i umiejętności obywatelskich. Kształtować ma samodzielność, odpowiedzialność, gotowość do współdziałania. Po zakończeniu edukacji uczeń powinien znać mapę instytucji społecznych i politycznych oraz umie z niej korzystać.

Sztuka

Edukacja artystyczna ma przede wszystkim: rozwijać twórczą ekspresję, kształtować wrażliwość estetyczną, przygotować do świadomego odbioru dzieł sztuki w dorosłym życiu. Nowością są obowiązkowe zajęcia artystyczne do wyboru, które wprowadza się w II i III klasie gimnazjum i szkole podstawowej w wymiarze 1 godz. tygodniowo. W tych klasach nie ma typowych lekcji plastyki i muzyki. Wykaz zajęć do wyboru szkoła proponuje we wrześniu, np. warsztaty malarskie, zespół muzyczny, zespół teatralny. Uczniowie mają obowiązek zapisać się na jedno zajęcia w roku. można w nich uczestniczyć poza szkołą, np. w domu kultury. Historia muzyki i historia sztuki realizowane są tylko w zakresie rozszerzonym na IV etapie edukacyjnym. Zadaniem nauczycieli jest opracowanie programów edukacyjnych do zajęć fakultatywnych, formułując treści nauczania i umiejętności w języku osiągnięć ucznia. Należy stosować gry edukacyjne, animacje muzyczne, półplaybacki, wirtualną bibliotekę muzyczną i plastyczną, tablicę interaktywną i internetowe strony platformy edukacyjnej.

Matematyka

Obowiązują nieznaczne zmiany. Nastąpiły przesunięcia treści między szkołą podstawową a gimnazjum. Podtrzymane zostało nauczanie czynnościowe w szkole podstawowej. daje się możliwość wykorzystania kalkulatorów do obliczeń.

Przyroda

- nastawienie na kształcenie postawy badawczej
- obserwacje w terenie
- kształtowanie umiejętności korzystania z różnych źródeł i własnych obserwacji
- kształtowanie umiejętności wykonania własnych pomiarów
- stawianie pytań i poszukiwanie odpowiedzi przez ucznia
- stosowanie TIK

Chemia

- projektowanie, przeprowadzanie i interpretowanie wielu prostych doświadczeń chemicznych
- wyjaśnianie zjawisk życia codziennego w oparciu o procesy chemiczne
- klasyfikowanie, opisywanie, porównywanie, wyjaśnianie procesów chemicznych - rozwijanie "myślenia chemicznego"
- przeprowadzanie eksperymentów chemicznych (pokaz/doświadczenie)

Geografia

- zbieranie, analizowanie i interpretowanie danych z różnych źródeł
- obligatoryjne zajęcia terenowe
- przedstawianie informacji w formie prezentacji, np. walory turystyczne regionu
- wykorzystanie TIK
- dostrzeganie zjawisk - od lokalnych do globalnych

Fizyka

- wykorzystanie wielkości fizycznych do opisu poznanych zjawisk lub rozwiązania prostych zadań obliczeniowych
- przeprowadzanie doświadczeń i wyciąganie wniosków z otrzymanych wyników
- prezentowanie wyników własnych obserwacji, eksperymentów i przemyśleń
- wykorzystanie wiedzy fizycznej w praktyce codziennego życia
- posługiwanie się informacjami pochodzącymi z analizy przeczytanych tekstów
- 14 obligatoryjnych doświadczeń przeprowadzonych w pracowni przez uczniów
- prowadzenie doświadczeń i obserwacji na lekcjach
- opisywanie zjawisk i rozwiązywanie problemów fizycznych i astronomicznych z zastosowaniem modeli i technik matematycznych
- kształtowanie umiejętności wykonywania pomiarów prostych i złożonych

Biologia

- poznawanie przez ucznia metodologii prowadzenia badań biologicznych
- przeprowadzanie doświadczeń biologicznych
- prowadzenie obserwacji mikroskopowych i terenowych

WNIOSKI

Podkreślona została konieczność planowania zajęć terenowych w organizacji pracy szkoły oraz współpracy międzyprzedmiotowej; na zajęcia terenowe przygotowujemy zadania z geografii, biologii, fizyki i chemii.

Wychowanie fizyczne

I etap edukacyjny - 4 godz. lekcyjne
II etap edukacyjny - 2 godz. lekcyjne i 2 godz. fakultatywne
III etap edukacyjny - 2 godz. lekcyjne i 2 godz. fakultatywne
IV etap edukacyjny - 1 godz. lekcyjna i 2 godz. fakultatywne

Godziny lekcyjne oznaczają zajęcia w tradycyjnym systemie klasowo-lekcyjnym. Godziny fakultatywne to zajęcia pozalekcyjne lub pozaszkolne, obligatoryjne co do udziału i fakultatywne co do treści.

Oferty fakultetów: sportowy, rekreacyjny, rekreacyjno-zdrowotny, taneczny, turystyczny.

Obszary edukacji w ramach systemu klasowo-lekcyjnego:

- diagnoza sprawności i aktywności fizycznej oraz rozwoju fizycznego
- trening zdrowotny
- taniec
- sporty całego życia i wypoczynek
- bezpieczna aktywność fizyczna i higiena osobista
- sport
- edukacja zdrowotna

Wych. fiz. w klasach młodszych może prowadzić specjalista. Zaleca się, aby zajęcia z dziećmi prowadzone były na boisku, w ogrodzie, w sali gimnastycznej itp. Czas przeznaczony na ten zakres kształcenia ma być poświęcony rozwijaniu sprawności fizycznej uczniów. Na wychowanie fizyczne należy przeznaczyć co najmniej 120 godz. lekcyjnych (4 godz. tygodniowo). MEN rekomenduje następującą organizację zajęć: 2 wyodrębnione w planie godziny WF prowadzone przez nauczyciela wczesnej edukacji oraz 2 wyodrębnione w planie godziny WF prowadzone przez nauczyciela wychowania fizycznego.

Sposoby podziału na grupy:

1. ze względu na poziom klas (międzyoddziałowe, międzyklasowe)
2. ze względu na poziom umiejętności z danej formy aktywności ruchowej (początkujące, średniozaawansowane, zaawansowane)
3. ze względu na płeć (dziewczęta, chłopcy, koedukacyjne)

Ważnym zadaniem szkoły jest edukacja zdrowotna, której celem jest rozwijanie u uczniów postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu.

Co uczniowie mogą wybierać w szkole?

W szkole podstawowej fakultety w ramach WF, w gimnazjum- fakultety w ramach WF, zajęcia artystyczne, zajęcia praktyczno-techniczne, w ponadgimnazjalnej - 2-4 przedmioty o rozszerzonym programie, fakultety w ramach WF, zajęcia artystyczne, historię i społeczeństwo, przyrodę, ekonomię w praktyce.

Sylwetka absolwenta

Absolwent gimnazjum

- potrafi dokonać wyboru drogi dalszej edukacji
- ma ukształtowane zainteresowania i system wartości
- uczestniczy w projektach społecznych
- zna dwa języki obce

Absolwent zasadniczej szkoły zawodowej

- ma wykształcenie ogólne, wspomagające wykonywanie wyuczonego zawodu

- posiada umiejętności do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, wielokrotnego przekwalifikowania, do kontynuowania nauki w liceum uzupełniającym
- jest przygotowany do przechodzenia z jednej technologii produkcji na inną, bardziej nowoczesną
- jest aktywnym obywatelem

Absolwent technikum

- jest przygotowany do zmian na rynku pracy
- ma możliwość kontynuowania nauki na studiach
- posiada wykształcenie, które jest bazą do uczenia się przez całe życie
- jest aktywnym obywatelem

Absolwent liceum

- jest przygotowany do kontynuacji nauki w szkole wyższej
- ukończył blok zajęć przyrodniczych lub humanistycznych, dopełniających wiedzę ogólną z dziedzin odległych od wybranego profilu kształcenia
- ma umiejętność wybierania drogi dalszego kształcenia
- jest aktywnym obywatelem

Współpraca z rodzicami

Rodzice muszą mieć gwarancję, że szkoła, do której posyłają swoje dziecko, jest odpowiednio przygotowana na jego przyjęcie, że szkoła wesprze ich w wychowywaniu dzieci. Sposób zorganizowania edukacji i opieki w szkole powinien być wypracowany w oparciu o postulaty rodziców, którzy mogą swoje opinie i uwagi przekazywać poprzez swoją aktywność w Radach Rodziców i Radach Szkół. Dyrektorzy szkół podstawowych w związku z rozpoczęciem przyjmowania dzieci sześciolletnich do klas pierwszych powinni skonsultować z Radą Rodziców, jak podnieść jakość opieki nad najmłodszymi uczniami.

Kolejne etapy zmian programowych

- zmiany programowe i organizacyjne dotyczące kształcenia i opieki dzieci niepełnosprawnych
- zmiany programowe i organizacyjne dotyczące kształcenia polskich dzieci za granicą
- zmiany programowe i organizacyjne dotyczące kształcenia zawodowego - wdrożenie planowane od września 2012 roku

Dodatkowe działania

Rok Przedszkolaka - promocja edukacji przedszkolnej

Punkty informacyjne - dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym w szkołach podstawowych

Szkolenia kaskadowe dla nauczycieli - diagnoza przedszkolna, diagnoza szkolna, doradztwo zawodowe, nowa podstawa programowa

Konsultacje na konferencjach szkoleniowych dla dyrektorów - jak organizować szkołę nowoczesnie, osiągać dobre efekty edukacyjne zgodnie z wymogami nowej podstawy programowej, zbieranie opinii i uwag dotyczących projektowanych nowych ramowych planów nauczania ■

zebrała Danuta Potręć

Bożena Rzemieniuk

Lider powiatowy w zakresie wdrażania nowej podstawy programowej, dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 32 im. Armii Krajowej w Toruniu

Nowa ramówka w edukacji wczesnoszkolnej

Wraz z wprowadzeniem reformy programowej zmienia się wiele innych przepisów, w tym ramowe plany nauczania. Konieczna jest znajomość tych zmian, aby dobrze wykorzystać jej możliwości. Na zaproszenie Kuratora Oświaty w Bydgoszczy wzięłam udział w dniach 24-26 marca 2009 r. w szkoleniu dotyczącym organizacji pracy zgodnie z nową podstawą programową.

Spotkanie w Jachrance poświęcone konstruowaniu szkolnych planów nauczania wzbudziło spore zainteresowanie z uwagi na zmiany w ramowych planach nauczania. Na szkoleniu, w grupach roboczych, wypracowaliśmy między innymi przykładowe szkolne plany nauczania oraz sposoby realizacji godzin do dyspozycji dyrektora.

Jako lider powiatowy brałam udział w naradach dla dyrektorów prowadzonych przez st. wizytatora p. Marię Kreft, przybliżając najważniejsze zmiany w rozporządzeniu. Zaproszenie do współpracy skierowało również KPCCEN i w związku z tym przygotowałam prezentację dla zainteresowanych dyrektorów i wicedyrektorów na ww. temat oraz niniejszy artykuł.

W szkole podstawowej zmiany dotyczą edukacji wczesnoszkolnej.

Nowością rozporządzenia jest zmiana nazwy obecnie obowiązujących bloków edukacyjnych: kształcenie zintegrowane zamieniono na edukację wczesnoszkolną.

Pierwszy etap kształcenia, to edukacja wczesnoszkolna, na którą składają się:

- edukacja polonistyczna
- język obcy nowożytny
- edukacja muzyczna
- edukacja plastyczna
- edukacja społeczna
- edukacja przyrodnicza
- edukacja matematyczna
- zajęcia komputerowe
- zajęcia techniczne
- wychowanie fizyczne

Umożliwia się wyłączenie z bloku zajęć zintegrowanych:

- języka obcego nowożytnego
- zajęć komputerowych
- edukacji plastycznej
- edukacji muzycznej
- wychowania fizycznego

Wyodrębnienie niektórych z ww. zajęć może nastąpić w uzasadnionych przypadkach, zgodnie z zaleceniem zawartym w podstawie programowej o treści - "Edukacja w klasach I-III szkoły podstawowej realizowana jest w formie kształcenia zintegrowanego. W klasach I-III szkoły podstawowej edukację dzieci powierza się jednemu nauczycielowi."

W nowym rozporządzeniu wskazuje się liczbę godzin niektórych edukacji (ze względu na możliwość innej organizacji zajęć).

W przypadku wydzielenia niektórych zajęć należy zorganizować co najmniej:

- 190 godzin języka obcego nowożytnego
- po 95 godzin zajęć komputerowych, edukacji plastycznej, edukacji muzycznej
- 290 godzin wychowania fizycznego

Wskazanie wyżej wymienionych godzin pozwala na prowadzenie zajęć przez inną osobę niż nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej. Może to być specjalista II etapu edukacyjnego lub zamiennie inny nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej posiadający większe predyspozycje w wyżej wymienionym zakresie. W ten sposób uelastyczniono politykę kadrową dyrektora, w zależności od kompetencji nauczyciela dzisiejszego kształcenia zintegrowanego. Należy jednocześnie pamiętać, że nauka w klasach młodszych powinna przebiegać w sposób zintegrowany, a nie przedmiotowy. Zatem najkorzystniejszą dla małych dzieci jest sytuacja, gdy zajęcia prowadzi jeden nauczyciel. Nie należy wydzielać "na siłę" niektórych rodzajów zajęć. Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej nie musi kończyć studiów podyplomowych ani kursów kwalifikacyjnych dla prowadzenia zajęć komputerowych, wystarczy jeśli dysponuje odpowiednimi kompetencjami (ocenia to dyrektor szkoły).

Kolejną zmianą dotyczy zmniejszenia do trzech liczby godzin do dyspozycji dyrektora, a to oznacza brak godzin na zajęcia specjalistyczne dla uczniów klas I-III. Nie będzie można zatem organizować zajęć dla grupy uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb, w tym zajęć dydaktyczno wyrównawczych i zajęć ruchowych o charakterze korekcyjnym.

W edukacji wczesnoszkolnej mogą zrodzić się wątpliwości dotyczące:

- możliwości prowadzenia zajęć przez specjalistów
- wyższego poziomu zajęć specjalistycznych
- analizy kompetencji nauczycieli edukacji wczesnoszkolnej pod kątem umiejętności językowych, komputerowych, plastycznych, muzycznych, sportowych
- wskazania potrzeb specjalizacji w zakresie edukacji wczesnoszkolnej i umożliwienia doskonalenia
- możliwości tworzenia różnych wersji planu zgodnie ze specyfiką szkoły;
- małą liczbą godzin do dyspozycji dyrektora
- nieuwzględniania zajęć dydaktyczno - wyrównawczych i gimnastyki korekcyjnej, dlatego we wszystkich działaniach należy kierować się zdrowym rozsądkiem

Tworząc szkolny plan nauczania dla klas I szkoły podstawowej (na cały cykl edukacyjny), dyrektor może zaplanować rozłożenie zajęć w sposób klasyczny (tabela 1.) lub nieklasyczny (tabela 2.).

Tabela 1

Zajęcia edukacyjne	1	2	3	Razem	Uwagi
Edukacja wczesnoszkolna	18	18	18	54	Zajęcia prowadzone w sposób zintegrowany przez nauczyciela- wychowawcę, łącznie z edukacją muzyczną, plastyczną, wychowaniem fizycznym oraz stosowaniem komputera
Język obcy	2	2	2	6	Prowadzony przez nauczyciela specjalistę
Religia/Etyka	2/1	2/1	2/1	6/3	Rodzic deklaruje wybór. Religia realizowana w szkole lub poza szkołą zależnie od wyznania
Godziny do dyspozycji dyrektora	1	1	1	3	Program własny szkoły (obowiązkowe zajęcia edukacyjne, np.: ekologia, zdrowie, region)
Łącznie dla ucznia	23/22	23/22	23/22	69/66	

Tabela 2

Zajęcia edukacyjne	1	2	3	Razem	Uwagi
Edukacja wczesnoszkolna	18	18	12	48	Być może takie planowanie pracy w klasach III pozwoli uczniom na lepszą adaptację do nauczania przedmiotowego w klasach IV, jednak oznacza to potrzebę zapewnienia etatu nauczycielowi edukacji wczesnoszkolnej w inny sposób lub ograniczenie wymiaru jego zatrudnienia
Edukacja muzyczna	0	0	1	1	Zajęcia prowadzone przez specjalistę II etapu edukacyjnego
Edukacja plastyczna	0	0	1	1	Zajęcia prowadzone przez specjalistę II etapu edukacyjnego
Zajęcia komputerowe	0	0	1	1	Zajęcia prowadzone przez specjalistę II etapu edukacyjnego
Wychowanie fizyczne	0	0	3	3	Zajęcia prowadzone przez specjalistę II etapu edukacyjnego
Język obcy	2	2	2	6	Prowadzony przez nauczyciela specjalistę
Religia/Etyka	2/1	2/1	2/1	6/3	Rodzic deklaruje wybór. Religia realizowana w szkole lub poza szkołą zależnie od wyznania.
Godziny do dyspozycji dyrektora	1	1	1	3	<i>Godziny przeznaczone na realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, dla których nie została ustalona podstawa programowa, lecz program nauczania tych zajęć został włączony do szkolnego zestawu programów nauczania (§ 2 ust. 5 pkt 2).</i>
Łącznie dla ucznia	23/22	23/22	23/22	69/66	

Organizując rok szkolny w pierwszym etapie edukacyjnym, można zaplanować rozłożenie godzin do dyspozycji dyrektora (z wykorzystaniem §2 ust. 5 pkt 2 - tabela 2) w sposób odbiegający od standardu.

Propozycja dotyczy zebrania godzin z całego miesiąca i realizowania ich raz w miesiącu w jeden dzień (np. trzecia środa miesiąca).

Ten pomysł wydaje się interesujący w związku z:

- możliwością zupełnego zrezygnowania tego dnia z przebywania w klasie i w ławkach szkolnych
- wydzielenie jednego dnia na realizację zadań metodą projektową
- możliwością przeprowadzenia rozmaitych zajęć w instytucjach znajdujących się w pobliżu szkoły
- wprowadzeniem pewnej porządkującej cykliczności takich działań
- umożliwieniem dzieciom i nauczycielom skupienia się na działaniach wymagających więcej czasu (np.: przygotowanie teatryku, wspólne przygotowanie dekoracji, strojów, lepienie z gliny, prace projektowe, wycieczki do ciekawych miejsc w pobliżu połączone z różnymi formami aktywności dziecięcej)
- wydzieleniem jednego dnia w miesiącu na zupełnie niezwykle, niecodzienne, atrakcyjne dla dzieci formy działania
- możliwością budowania wizerunku szkoły i poszerzania oferty edukacyjnej

Nauczyciel planowałby pracę na te dni już przed rozpoczęciem roku szkolnego, tak by móc określić potrzeby i możliwości organizacyjne oraz angażować rodziców. Być może konieczne również byłoby (w tygodniu wybranym do realizacji) ustalenie nieco innego planu zajęć.

W ten sposób w odniesieniu do danej klasy można by zaplanować tygodnie zwykłe i niezwykle, przyjmując dla nich atrakcyjną nazwę, nawiązującą do zaproponowanego przez nauczyciela programu (tydzień pory roku, tydzień biało-czerwony, przygoda z nauką, itp.)

Przystępując do realizacji godzin do dyspozycji dyrektora, można uwzględnić następujące propozycje:

- przyjrzeć się kalendarzowi roku szkolnego, wybrać tydzień i dzień miesiąca
- policzyć, ile tych niezwykłych dni w roku przypadnie na rok szkolny
- przygotować program na ten niezwykły czas w szkole
- przedstawić program do realizacji
- przygotować ciekawą informację dla rodziców (specjalny folder, spotkanie prezentujące pomysł, itp.)
- nawiązać współpracę z instytucjami, które wesprą realizację (dom kultury, ośrodki promujące ekologię, muzea, teatry, ciekawe zakłady pracy, inne szkoły itp.)
- umieścić informację na stronie internetowej szkoły, by móc na bieżąco prezentować przebieg programu
- jeśli to konieczne - przygotować dwa plany lekcji (jeden na zwykły tydzień, a drugi na niezwykły)
- zaangażować rodziców do współpracy przy realizacji i zachęcać do obecności w czasie zajęć

Godziny do dyspozycji dyrektora można realizować również w formie warsztatów artystycznych, 16 godzinnych ciągłych organizowanych w pracowniach specjalistycznych przez nauczyciela specjalistę w szkole lub poza nią (4 x 4 godziny w pracowni malarskiej, rzeźbiarskiej, wypalania ceramiki, studio muzyczne, radiowe, telewizyjne). Te zajęcia mogą być związane z różnymi formami aktywności uczniów, np. warsztaty językowe lub sportowe (16 godzinne kursy nauki pływania realizowane w wymiarze półrocznym).

Dyrektor tworząc szkolne plany nauczania, ma możliwość wykazać się kreatywnością i otwartością na zmiany, pamiętając że szkoła jest dla ucznia. Dzieci powinny czuć się w niej bezpiecznie i wyjątkowo, a to możemy im zapewnić jedynie wtedy, gdy będziemy twórczy, przewidujący i kompetentni. ■

Izabela Ziętara

Lider powiatowy w zakresie wdrażania nowej podstawy programowej, dyrektor Gimnazjum Nr 3 im. Jana Pawła II w Toruniu

Jak ułożyć nowy plan nauczania w gimnazjum?

Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół wchodząca w życie w nowym roku szkolnym (Dz. U. z 2009 r. nr 4, poz. 17) spowodowała konieczność wprowadzenia zmian w ramowych planach nauczania. Rozporządzenie MEN z dnia 23 marca 2009 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych planów nauczania w szkołach publicznych, zgodnie z kalendarium stosowania nowej podstawy programowej w poszczególnych typach szkół, wywołało szereg zmian w szkolnych planach nauczania, a co za tym idzie w projektach organizacji szkół w roku szkolnym 2009/10.

Od nowego roku szkolnego w klasach I gimnazjów obowiązywać będzie nowa podstawa programowa. W pozostałych klasach, do zakończenia cyklu kształcenia obowiązywać będzie dotychczasowa podstawa programowa. Istnieć będzie jednakże możliwość wprowadzenia nowej podstawy programowej dla języka obcego nowożytnego, wychowania fizycznego i etyki, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych szkół. Dyrektor decydując o jej wprowadzeniu dla w/w przedmiotów, powinien uzyskać pozytywną opinię rady pedagogicznej.

Nowe podstawy programowe na III etapie edukacyjnym (w gimnazjum) zawierają zmiany w stosunku do obecnie obowiązujących podstaw w zakresie wprowadzenia nowych obowiązkowych zajęć edukacyjnych:

- drugiego języka obcego nowożytnego
- edukacji dla bezpieczeństwa
- zajęć artystycznych i zajęć technicznych

Nowością jest to, iż ramowy plan nauczania dla gimnazjum nie określa liczby godzin tygodniowo w cyklu kształcenia przeznaczonej na poszczególne zajęcia edukacyjne. Określono natomiast łączną liczbę godzin tygodniowo w trzyletnim okresie nauczania na wszystkie obowiązkowe zajęcia edukacyjne, tj. 88 godzin (zwiększenie o 6 godzin). Wydaje się więc, że Dyrektor ma nieograniczone możliwości w kwestii planowania nauczania i wyłącznie od jego koncepcji zależy kształt tzw. "siatki". Poniekąd tak, ale w praktyce istnieją pewne ograniczenia. Określona jest bowiem tzw. minimalna ogólna liczba godzin przeznaczonych na realizację podstawy programowej z poszczególnych obowiązkowych zajęć edukacyjnych w całym cyklu kształcenia.

Nowa podstawa programowa została napisana w taki sposób, by można ją było zrealizować w ciągu 90 tygodni, konieczne jest więc, aby w każdym roku szkolnym zrealizowano minimum 30 tygodni zajęć. Z kolei minimalna ogólna liczba godzin określona w ramowym planie nauczania, przeznaczona na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne została obliczona na 32, a właściwie 33 tygodniowe lata szkolne. Konieczne wydaje się więc planowanie pracy nauczyciela z kalendarzem w rękę. W każdym roku szkolnym tygodni jest więcej niż 33, ale zajęcia przepadają z różnych przyczyn, często obiektywnych i niezawinionych przez szkołę. Takimi są z pewnością święta, ferie, uroczystości szkolne i inne wydarzenia związane z funkcjonowaniem szkoły. Stąd pomysł na kalendarz.

Przykładowy kalendarz roku szkolnego 2009/2010

	wrzesień					październik				listopad				grudzień					styczeń					luty					marzec					kwiecień					maj					czerwiec					Ogólna liczba tygodni
nr tyg.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43						
PN		7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	1	8	15	22	29	5	12	19	26	1	10	17	24	31	7	14	21	35					
WT	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	36					
ŚR	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	34					
CZW	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	36					
PT	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	35					

	święta, ferie,		rozpoczęcie i zakończenie roku, Dzień Samorządności, Dzień Sportu		wycieczki klasowe
	rekolacje		egzamin gimnazjalny		

W tabeli tej zaplanowałam różne wydarzenia, które spowodują, że typowe zajęcia dydaktyczne w danym dniu się nie odbędą albo będą miały inne formy niż zajęcia lekcyjne. Niektóre z nich, np. rekolacje czy egzaminy trudno już dziś zaplanować, ale można przyjąć, że odbędą się one w określone dni tygodnia. Z analizy tabeli wynika, że nauczyciel musi planować swoją pracę bardzo szczegółowo, tak aby zrealizować minimalną liczbę godzin. Wynika z tego, iż w każdym roku szkolnym pozostają średnio 2-4 tygodnie do wykorzystania. Ewentualną nadwyżkę można przeznaczyć na kontynuowanie obowiązkowych zajęć edukacyjnych realizowanych w systemie klasowo - lekcyjnym, zajęcia organizowane poza szkołą, np. edukację przyrodniczą na ścieżkach dydaktycznych w terenie, realizowanie projektów podnoszących wrażliwość społeczną i aktywność obywatelską. Nauczyciel musi jednak pamiętać, że każda jego nieobecność w pracy spowoduje kurczenie się owej nadwyżki.

W załączniku nr 2 do rozporządzenia zapisano, iż w trzyletnim okresie nauczania należy zrealizować minimalne liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych w wymiarze, co najmniej:

- 450 godzin języka polskiego
- 450 godzin przeznaczone na dwa języki obce nowożytnie
- 190 godzin historii
- 65 godzin wiedzy o społeczeństwie
- 30 godzin muzyki
- 30 godzin plastyki
- 385 godzin matematyki
- 130 godzin fizyki
- 130 godzin chemii

- 130 godzin biologii
- 130 godzin geografii
- 60 godzin zajęć technicznych
- 60 godzin zajęcia artystycznych

Tworząc nasze szkolne plany nauczania, nie możemy przekroczyć magicznych 97 godzin w cyklu kształcenia (88 godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych + 6 godzin religii/etyki + 3 godz. dyrektorskie), a jednocześnie zrealizować musimy wymagane minimalne liczby godzin. Dyrektor szkoły podejmuje więc decyzję o rozplanowaniu tych godzin na poszczególne lata szkolne w taki sposób, aby zapewnić ich realizację. I tu pewna uwaga: w rozporządzeniu znajdujemy informację o możliwości dokonania dowolnego podziału godzin na dwa języki obce nowożytne. Jeśli dyrektor podejmie decyzję o przyznaniu, np. 11 godzin w cyklu trzyletnim na wiodący język obcy i trzech godzin na drugi język obcy nowożytny, to czy będzie możliwe skuteczne nauczanie obu języków obcych? Podejmując decyzję w tej kwestii, warto pamiętać, iż uczeń kończący edukację w gimnazjum, przystępując do egzaminu z części język obcy nowożytny, będzie miał prawo wyboru, z którego języka ów egzamin chce zdawać. Sądzę, że dla realizacji podstawy programowej z języka obcego konieczne jest min. 5 godzin w cyklu kształcenia. Sugerowałabym także (z uwagi na małe "reszty"- patrz tabela poniżej) planowanie dwóch godzin z przedmiotów przyrodniczych (biologia, geografia, chemia i fizyka) w klasie pierwszej bądź drugiej gimnazjum, tak aby do czasu egzaminów gimnazjalnych, w klasie trzeciej, można było zrealizować podstawę programową z tych przedmiotów.

Propozycja szkolnego planu nauczania

Przedmiot	1	g.dyr	2	g.dyr	3	g.dyr	Suma	Łącznie	Podstawa programowa	Reszta
Język polski	5,0		5,0		4,0	0,5	14,50	478,50	450,00	28,50
Język obcy nowożytny	3,0		3,0		3,0		9,00	297,00	450,00	12,00
Drugi język obcy nowożytny	1,0		2,0		2,0		5,00	165,00		
Muzyka	1,0		0,0		0,0		1,00	33,00	30,00	3,00
Plastyka	1,0		0,0		0,0		1,00	33,00	30,00	3,00
Historia	2,0		2,0		2,0		6,00	198,00	190,00	8,00
Wiedza o społeczeństwie	0,0		1,0		1,0		2,00	66,00	65,00	1,00
Geografia	2,0		1,0		1,0		4,00	132,00	130,00	2,00
Biologia	1,0		2,0		1,0		4,00	132,00	130,00	2,00
Chemia	1,0		2,0		1,0		4,00	132,00	130,00	2,00
Fizyka	2,0		1,0		1,0		4,00	132,00	130,00	2,00
Matematyka	4,0		4,0		4,0	1,0	13,00	429,00	385,00	44,00
Informatyka	0,0		1,0		1,0		2,00	66,00	65,00	1,00
Wychowanie fizyczne	4,0		4,0		4,0		12,00	396,00	385,00	11,00
Edukacja dla bezpieczeństwa	1,0		0,0		0,0		1,00	33,00	30,00	3,00
Zajęcia artystyczne	0,0		1,0		1,0		2,00	66,00	60,00	6,00
Zajęcia techniczne	1,0		0,0		1,0		2,00	66,00	60,00	6,00
Godziny z wychowawcą	1,0		1,0		1,0		3,00	99,00	95,00	4,00
wych. do życia w rodzinie	0,0	0,5	0,0	0,5	0,0	0,5	1,50	49,50	42,00	7,50
Religia/ Etyka	2,0		2,0		2,0		6,00	198,00	198,00	0,00
tygodniowo	32,0	0,5	32,0	0,5	30,0	2,0	97,00	3 201,00		

Mocno zastanawia mnie kwestia dowolności planowania realizacji zajęć w cyklu kształcenia. Uczniowie coraz częściej zmieniają miejsce zamieszkania, a co za tym idzie szkoły. Duże różnice w szkolnych planach nauczania z pewnością będą dużym utrudnieniem dla uczniów przechodzących z jednych szkół do drugich. Warto więc pomyśleć i o tym. Wszak to uczeń jest centralnym punktem naszych planów.

Dyrektor szkoły może planować rok szkolny również nierytmicznie, decydując o różnej organizacji pracy szkoły w niektóre dni czy tygodnie. Tygodniowe podziały godzin, do tej pory stabilne przez cały rok szkolny, będą mogły istnieć w kilku wersjach - w zależności od możliwości organizacyjnych i finansowych oraz kreatywności dyrektorów szkół.

Przy projektowaniu szkolnych planów nauczania należy też uwzględnić tzw. tygodniowe limity. Tygodniowy wymiar godzin obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych oraz zajęć religii/etyki nie może przekroczyć łącznie 33 godzin (nie wliczając zajęć wychowania do życia w rodzinie, godzin zajęć w szkołach dla mniejszości narodowych i etnicznych /.../, godzin zajęć sportowych w szkołach (oddziałach) sportowych i szkołach mistrzostwa sportowego, z wyjątkiem godzin obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego realizowanych w ramach zajęć sportowych). W klasach drugich i trzecich tygodniowy wymiar godzin nie ulegnie zmianie i wynosić będzie 31 godzin.

Inaczej wygląda też przeznaczenie **godzin do dyspozycji dyrektora**. Zmiany w Karcie Nauczyciela

oraz w rozporządzeniu w sprawie ramowych planów nauczania spowodowały, że dyrektor szkoły będzie dysponował "dwoma rodzajami" w/w godzin:

- tzw. "dyrektorskie" wynikające z ramowych planów nauczania;
- tzw. "kartowe" - w r.szk. 2009/10 -1 godzina w tygodniu, a w r. szk. 2010/11 - 2 godziny w tygodniu, przeznaczone na realizację przez nauczycieli obowiązku, o którym mowa w art. 42 ust.2 pkt. 2 Karty Nauczyciela.

W okresie "przejściowym" godziny te będzie się przydziałało:

- godziny "dyrektorskie" zgodnie z dotychczasowymi ramowymi planami nauczania w klasach II i III w wymiarze 4 godzin w dwuletnim cyklu kształcenia (na okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych, także na realizację zajęć z języka obcego, realizację ścieżek edukacyjnych, zorganizowanie zajęć dla grup uczniów z uwzględnieniem ich potrzeb, nauczanie historii i geografii kraju pochodzenia mniejszości narodowych i dziedzictwa kulturowego mniejszości etnicznych - w szkołach z nauczaniem w języku mniejszości narodowych, etnicznych lub języku regionalnym)
- godziny "dyrektorskie" zgodnie z nowymi planami nauczania w klasach I na okresowe lub roczne zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych lub realizację dodatkowych zajęć edukacyjnych (z wyjątkiem języków obcych) w wymiarze 1,5 godziny oraz 1,5 godziny przeznaczone na realizację wychowania do życia w rodzinie (łącznie 3 godziny w cyklu kształcenia)
- godziny "kartowe" na realizację zajęć opieki świetlicowej lub zajęć w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły (z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych), zajęć zwiększających szanse edukacyjne uczniów: na pracę z uczniem zdolnym lub uczniem mającym trudności w nauce, zajęć rozwijających zainteresowania uczniów

Podział na grupy na zajęciach z **informatyki** będzie obowiązkowy w oddziałach liczących więcej niż 24 uczniów, z tym, że liczba uczniów w grupie nie będzie mogła przekraczać liczby stanowisk komputerowych w pracowni komputerowej. W większości znanych mi szkół pracownie komputerowe składają się z 10 stanowisk komputerowych dla uczniów. Ciekawe, jak uda się nam rozwiązać ten problem? Szkoły, w których wprowadzenie tej zasady nie będzie możliwe od 1 września 2009 r. będą miały czas na dostosowanie organizacji tych zajęć do 31 sierpnia 2012 r.

Podstawa programowa wprowadziła do gimnazjum 2 poziomy nauczania **języków obcych**: III-0 (dla początkujących) i III-1(dla kontynuujących naukę).

Przy podziale na grupy językowe konieczne będzie uwzględnienie stopnia zaawansowania znajomości

języka, stąd pojawi się konieczność diagnozowania uczniów pod tym kątem "na wejściu", a później także w trakcie nauki. Możliwe bowiem będzie "przechodzenie" uczniów z jednej grupy do innej, w sytuacji gdy zmieni się ich stopień zaawansowania znajomości języka. Ma to służyć skuteczniejszemu nauczaniu języków obcych.

Zajęcia **wychowania fizycznego** będą prowadzone w grupach liczących od 15 do 26 uczniów. Dopuszczalne będzie (tak jak, dotychczas) tworzenie grup międzyoddziałowych lub grup międzyklasowych. W chwili obecnej 1 godzina realizowana jest zgodnie z rozporządzeniem w sprawie dopuszczenia form realizacji czwartej godziny wychowania fizycznego. W projekcie nowelizacji ustawy o kulturze fizycznej przewidywane jest dopuszczenie do realizacji w innych formach dwóch godzin wychowania fizycznego. Spowoduje to niestety zmniejszenie liczby godzin nauczycielskich.

Nowym przedmiotem pojawiającym się w gimnazjum, a kontynuowanym w szkole ponadgimnazjalnej będzie **edukacja dla bezpieczeństwa**. W związku z kontynuacją tych zajęć w szkole ponadgimnazjalnej proponuje się zaplanowanie ich realizacji w gimnazjum w klasie III. Moim zdaniem należy realizację tych zajęć rozpocząć już w klasach pierwszych. Uczniowie, którzy przychodzą do nowej szkoły powinni dobrze ją poznać, aby czuć się w niej bezpiecznie. Powinni nauczyć się radzić sobie w sytuacjach trudnych, podejmować właściwe działania w sytuacjach kryzysowych. Temu moim zdaniem powinny służyć te zajęcia. Można więc zaplanować ich realizację tylko w klasach I albo rozłożyć w czasie na trzy lata (np. po 10 godzin w jednym roku szkolnym).

Nowymi zajęciami w gimnazjum będą też **zajęcia artystyczne i techniczne** - przedmioty uzupełniające. Zajęcia te powinny odpowiadać zapotrzebowaniu młodzieży (mogą to być zajęcia taneczne, chór, warsztaty plastyczne, teatralne), a także możliwościom organizacyjnym szkoły. Tu pojawić się mogą pewne problemy natury technicznej. Uczniowie dokonując wyborów, będą się kierować swoimi zainteresowaniami, a te w jednej klasie mogą być bardzo różne. Tu potrzebny będzie dobry pomysł na taką organizację tych zajęć, by nie rozciągać planu lekcji. Trzeba więc będzie planować te zajęcia równocześnie w kilku oddziałach.

Reasumując, trudno nie dostrzec pozytywnych stron wprowadzanych zmian. Dotychczas przeznaczałam godziny dyrektorskie na drugi język obcy, dziś otrzymuję je w prezencie. W promocji (posługując się językiem reklam) dostaję podział na grupy na zajęciach z drugiego języka. Zyskuje i szkoła, i przede wszystkim uczniowie. Ci ostatni uczą się nadto dokonywania świadomych wyborów (choćby wybór zajęć artystycznych). Dyrektorzy mogą wykazać się pomysłowością i kreatywnością, ale stoją przed nimi także trudne zadania (np. reorganizacja pracowni informatycznych). Wypada więc życzyć powodzenia w realizacji owych twórczych i ambitnych planów. ■

Elżbieta Dędzia
Magdalena Kosk
Szkoła Podstawowa w Pluskowęsach

Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej

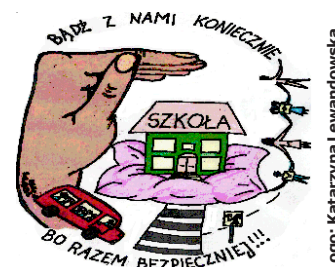
Projekt edukacyjny uczący bezpiecznego zachowania się w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania, szkole oraz środkach komunikacji publicznej i ruchu drogowym skierowany do uczniów z obszarów rustykalnych opracowany na podstawie rządowego programu "Razem bezpieczniej"

1. Wstęp

Wzrost przestępczości wśród dzieci i młodzieży, który narasta niepokojąco w ciągu ostatnich kilku lat, skłania do zastanowienia się nad skalą tego zjawiska i koniecznością jak najszybszego podjęcia działań niwelujących je. Coraz większego więc znaczenia nabiera współpraca różnych instytucji mogących przeciwstawić się tym zagrożeniom. W tym celu konieczne jest skonsolidowanie działań, co umożliwi rządowy program "Razem bezpieczniej".

W oparciu o jego dyrektywy powstał projekt edukacyjny "**Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej**", który jest atrakcyjną metodą pracy dla ucznia dającą dobre efekty dydaktyczne. Może pełnić doskonałą rolę w przyswajaniu wiedzy o bezpieczeństwie.

Tylko człowiek czujący się bezpiecznie, bez poczucia zagrożenia, ma możliwość pełnego rozwoju. Dlatego należy ograniczyć do minimum, a najlepiej zlikwidować zupełnie przejawy przemocy. Uczestnictwo dzieci w projekcie, zwłaszcza tych, z obszarów rustykalnych, zaniedbanych i pozostawionych często samym sobie w radzeniu sobie z niebezpieczeństwami, pozwoli im na nabycie podstawowej wiedzy o zagrożeniach, nauczy umiejętności unikania ich. Pozwoli też wyjść do obiektów sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych poza ich małą społecznością. Można wtedy oczekiwać, że bandy nieprzystosowanych nastolatków przestaną dewastować stadiony, niszczyć wszystko, co spotkają na swej drodze i zagrażać innym.

Logo: Katarzyna Lewandowska

2. Główne założenia projektu

Projekt "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej" ma za zadanie przekazanie młodym odbiorcom wzorców właściwego zachowania się w miejscach publicznych, w miejscu zamieszkania, w szkole, środkach komunikacji publicznej i ruchu drogowym. Te cztery obszary działania są nierozzerwalnie związane z działalnością edukacyjną i wychowawczą małych, wiejskich szkół. Dzieci nieustannie przemieszczają się z swoich miejscowości do szkoły i z powrotem, przebywając w tym czasie w środkach komunikacji publicznej. Wyjeżdżają na wycieczki, na których są użytkownikami obiektów użyteczności publicznej. Tylko właściwe wzorce dostarczą im wiedzy o bezpiecznym ich użytkowaniu, a wiedza o mogących cziąć się tam zagrożeniach pozwoli na uniknięcie niebezpieczeństw. Poza tym projekt wychodzi z edukacją do rodziców i lokalnej społeczności, uwrażliwiając ją także na problemy bezpieczeństwa.

3. Cele główne:

- Edukacja uczniów, rodziców i nauczycieli dla bezpieczeństwa.
- Przygotowanie młodego uczestnika życia szkolnego i publicznego do właściwego zachowywania się w różnych miejscach.
- Eliminowanie zjawiska przemocy, agresji, wandalizmu.
- Pogłębienie wiedzy uczniów, rodziców, nauczycieli i pozostałych odbiorców programu o zagadnienia związane z źródłami zagrożeń.

4. Cele operacyjne:

Uczeń:

- Właściwie zachowa się w miejscu publicznym.
- Zna zasady zachowania się w obiektach użyteczności publicznej: lodowisko, basen, kręgielnia, hala wspinaczkowa, Baj Pomorski, Cinema City, Opera NOVA.

- Zastosuje się do poznanych zasad i regulaminów obowiązujących w obiektach użyteczności publicznej.
- Rozpozna zabawy bezpieczne i niebezpieczne.
- Skutecznie odpowie "nie" w sytuacjach niebezpiecznych.
- Zna i stosuje zwroty pozwalające zachować się asertywnie w sytuacji nacisku grupowego.
- Konstruktywnie spędzi czas wolny.
- Podniesie poczucie własnej wartości, przez co zaniecha działań destrukcyjnych.
- Zagospodaruje czas wolny z pożytkiem dla swojego rozwoju psychofizycznego.
- Zauważy zalety aktywnych form wypoczynku.
- Kulturalnie zachowa się podczas podróży autokarem i w obiekcie użyteczności publicznej.
- Zintegruje się z pozytywną grupą rówieśniczą.
- Przyjmie pozytywne wzorce zachowań stanowiące dla jednostki czynnik chroniący.
- Praktycznie zastosuje zdobytą wiedzę.
- Będzie chętnie uczestniczył w życiu społeczności lokalnej.

5. Charakterystyka osób, do których skierowany jest projekt

Projekt "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej" skierowany jest do uczniów klas I - VI wiejskiej szkoły podstawowej. Swoimi działaniami obejmuje również rodziców i społeczność lokalną obydwu obwodów szkolnych. Pośrednio przez media dociera również do szerokiego odbiorcy tychże mediów. Dla wszystkich stanowi atrakcyjną formę poznawania nowych treści, a jednocześnie pozwala uczestnikom na wzbogacenie ich świadomości dotyczącej zagrożeń i możliwości reagowania. Wspólne realizowanie zadań projektu zacieśni więzy rodzinne. Wpłyne na lepszą współpracę między organizacjami działającymi na terenie wsi: szkoły, OSP, Stowarzyszenia na rzecz Koła Gospodyń Wiejskich, parafii. Działalność w/w instytucji

poprawi jakość życia w "małej ojczyźnie", scementuje więzi, pozwoli na szybkie i bezpośrednie działanie w przypadkach działalności przestępczej.

6. Forma i miejsce realizacji projektu

Projekt "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej" ma formę wielokrotnych spotkań z uczniami i ich rodzicami. Działania podejmowane w jego ramach są cykliczne, nawiązujące do bezpieczeństwa w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania, w szkole, ruchu drogowym i środkach komunikacji publicznej.

Realizowany jest w szkole, w postaci ciekawych spotkań z przedstawicielami Policji, poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, pielęgniarki czy kuratora sądowego. Z projektem "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej" wychodzimy również wielokrotnie poza mury szkolne, aby uczniowie w odpowiednich obiektach uczyli się właściwego z nich korzystania. Takimi miejscami są obiekty sportowe jak basen, lodowisko, ścianki wspinaczkowe czy kręgielnia. Nie skupiamy się jednak tylko na nich. W naszej ofercie wyjazdowej znajdują się również obiekty kulturalne: teatr lalkowy Baj Pomorski oraz Opera NOVA. Wyjedziemy także do Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Toruniu.

6.1 Opis projektu:

W projekcie skupiono się na bezpieczeństwie w miejscach publicznych, miejscu zamieszkania, szkole oraz w ruchu drogowym. Organizatorzy planują rozwijanie zainteresowań uczniów w pozytywnym, konstruktywnym kierunku oraz zagospodarowanie ich czasu wolnego.

Przeszkoleni zostaną uczniowie jak również rodzice tych uczniów i nauczyciele. Projekt przewidziany jest do realizacji w ciągu roku z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych.

6.2 Szczegółowy plan działań w projekcie: "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej"

Lp.	Termin	Obszar działań	Forma realizacji	Czas realizacji	Odbiorcy
1.	STYCZEŃ	Wprowadzenie	• Apel, podczas którego uczniowie i wychowawcy poszczególnych klas zapoznają się z celami i wymaganiami projektu przygotowanego przez organizatorów	1 godz.	kl. 1 - 6 wych. klas
2.			• Zapoznanie z celami szczegółowymi projektu oraz formami ich realizacji	3 godz.	kl. 1 - 3
3.			• Uczenie się hymnu propagującego bezpieczeństwo	3 godz.	kl. 4 - 6
4.			• Tworzenie logo dla projektu „Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej”		
5.			• Założenie kroniki projektu – „Wielka księga projektu”		
6.		• Założenie „Kufra bezpieczeństwa”	1 godz.	kl. 1 - 3	
5.		• Rozwiązywanie krzyżówek dotyczących bezpieczeństwa			
6.		• Spotkanie z pielęgniarką i przeprowadzenie podstawowego kursu udzielania pierwszej pomocy	1 godz.	kl. 4 - 6	
7.		Bezpieczeństwo w szkole	• Prelekcja dla nauczycieli i rodziców zorganizowana przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną pod tytułem „Agresja i przemoc wśród młodzieży”	2 godz.	nauczyciele rodzice
8.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	• Spotkanie z policjantem dotyczące zachowania w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	3 godz.	kl. 1 - 3
9.	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	• Spotkanie nt. „Bezpiecznie korzystamy z uroków zimy w swojej miejscowości”	3 x 1 godz.	kl. 1 - 3	
10.	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	• Spotkanie na temat: „Jak bezpiecznie spędzać czas na podwórku” - pogadanka, praca z multimediami, zabawy na śniegu	3 x 1 godz.	kl. 4 - 6	

11.	LUTY	Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Praca z materiałami dotyczącymi bezpieczeństwa w środkach komunikacji publicznej, ze szczególnym zwróceniem uwagi na autokar ze względu na codzienny dojazd uczniów do szkoły	6 x 1 godz.	kl. 1 - 6
12.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Praca z materiałami zawierającymi informacje nt. „Jak bezpiecznie spędzić ferie w miejscu zamieszkania”	6 x 1 godz.	kl. 1 - 6
13.		Bezpieczeństwo W środkach komunikacji publicznej	Spotkanie z policjantem dotyczące właściwego zachowania w środkach komunikacji	1 godz.	kl. 1
14.		Bezpieczeństwo w szkole	Zorganizowanie wraz z Samorządem Uczniowskim szkolnej dyskoteki dla kl. 4 - 6	3 godz.	kl. 4 - 6
15.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd na lodowisko właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym regulamin instytucji regulamin wyjazdu	4 godz.	kl. 1 - 6
16.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Udział w „Balu Czytelnika” organizowanym przez Bibliotekę Publiczną	3 godz.	kl. 1 - 6
17.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd na basen właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym regulamin instytucji regulamin wyjazdu	3 godz.	kl. 1 - 6
18.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd do kina właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym regulamin instytucji regulamin wyjazdu	3 godz.	kl. 1 - 6
19.	MARZEC	Bezpieczeństwo w szkole	Zasady bezpiecznego pobytu w szkole Warsztaty dla uczniów pod tytułem „Przeciwdziałanie agresji i przemocy”	3 godz.	kl. 1 - 3
20.				3 godz.	kl. 4 - 6
21.		Bezpieczeństwo w szkole	Zorganizowanie Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego pod hasłem „Bezpieczeństwo”	3 godz.	kl. I, II zaproszeni goście
22.		Bezpieczeństwo w szkole	Apel dla dzieci z kuratorem sądowym w celu przedstawienia konsekwencji złego postępowania	1 godz.	kl. 1 - 6
23.		Bezpieczeństwo w szkole	Spotkanie dla rodziców z policjantem, którego celem jest omówienie „Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich”	1 godz.	Rodzice
24.	KWIECIEŃ	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Nawiązywanie kontaktów społecznych zorganizowanie kiermaszu palm wielkanocnych	4 godz.	kl. 1 - 6
25.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Spotkanie z policjantem w szkole dotyczące zachowania podczas imprez masowych	1 godz.	kl. 6
26.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd do teatru lalkowego Baj Pomorski właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym regulamin instytucji regulamin wyjazdu	3 godz.	kl. 1 - 6
27.	MAJ	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Poznanie zasad ruchu drogowego – „Miasteczko ruchu drogowego”	3 godz.	kl. 1 - 3
28.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Stworzenie prezentacji – Jestem bezpieczny na drodze	3 godz.	kl. 4 - 6
29.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Udział w Ogólnopolskiej Akcji „Zachowaj Trzeźwy Umysł”	6 x 1 godz.	kl. I - VI
30.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Spotkanie z policjantem w szkole dotyczące przestrzegania przepisów ruchu drogowego	1 godz.	kl. 4
31.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Przeprowadzenie dla klasy IV egzaminu na kartę rowerową	1 godz.	kl. 4
32.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Zorganizowanie wraz z Kołem Gospodyń Wiejskich w <i>Dniu Mamy</i> spotkania propagującego „Bezpieczne zachowanie w miejscu zamieszkania”	3 godz.	kl. 1 - 6 rodzice mieszkańcy
33.		Bezpieczeństwo w szkole	Przygotowanie przedstawienia o bezpieczeństwie na Dzień Dziecka	3 godz.	kl. 1 - 3
34.					3 godz.

35.	CZERWIEC	Bezpieczeństwo w szkole	Zorganizowanie Dnia Dziecka wraz z rodzicami pod hasłem; „Bezpieczeństwo – zamykamy drzwi przed agresją i przemocą”	5 godz.	kl. 1 - 6 rodzice nauczyciele
36.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Zorganizowanie wraz z <i>Kołem Gospodyń Wiejskich</i> festynu propagującego ogólnopolską akcją „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz „Bezpieczne zachowanie w miejscu zamieszkania”	6 godz.	kl. 1 - 6 rodzice mieszkańcy
37.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Spotkanie z policjantem w szkole dotyczące bezpiecznego uczestnictwa w ruchu drogowym	1 godz.	kl. 5
38.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Zorganizowanie rajdu rowerowego połączonego z biwakiem nad jeziorem	2 dni	kl. 4 - 6
39.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Spotkanie z policjantem dotyczące bezpieczeństwa na drodze - „Bezpieczne wakacje” Przejście przez jezdnię z policjantem – „Miasteczko ruchu drogowego”	1 godz.	kl. 1 - 6
40.	WRZESIEŃ	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Spotkanie z policjantem w szkole dotyczące poprawnego zachowania w miejscach użytku publicznego	1 godz.	kl. 3
41.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd do Centrum Wspinaczkowego w Toruniu właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze	4 godz.	kl. 1 - 6
42.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd do Opery NOVA w Bydgoszczy właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze	5 godz.	kl. 1 - 6
43.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Wyjazd do Wojewódzkiego Ośrodka Ruchu Drogowego w Toruniu	5 godz.	kl. 4 - 6
44.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Miasteczko ruchu drogowego	3 godz.	kl. 1 - 3
45.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym		3 godz.	kl. 4 - 6
46.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Prelekcja dla rodziców „Bądź wzorowym rodzicem w ruchu drogowym”	1 godz.	Rodzice
	PAŹDZIERNIK	Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w szkole	Spotkanie z policjantem w szkole dotyczące przemocy i agresji w otaczającym nas świecie	1 godz.	kl. 4
47.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd do Cinema City w Toruniu bezpieczne spędzenie czasu wolnego przejazd pociągiem, tramwajem, autobusem miejskim	5 godz.	kl. 1 - 6
48.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd na basen właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze	3 godz.	kl. 1 - 6
49.	LISTOPAD	Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	Bezpieczne zachowanie na drodze	3 godz.	kl. 1 - 3
50.		Bezpieczeństwo w ruchu drogowym		3 godz.	kl. 4 - 6
51.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd na lodowisko właściwe i bezpieczne zachowanie w miejscu publicznym właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze	3 godz.	kl. 1 - 6
52.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania	Spotkanie z policjantem w szkole dotyczące bezpiecznego spędzania wolnego czasu	1 godz.	kl. 1
53.		Bezpieczeństwo w miejscach publicznych i miejscu zamieszkania Bezpieczeństwo w środkach komunikacji publicznej	Wyjazd na kręgle bezpieczne spędzenie czasu wolnego właściwe i bezpieczne zachowanie w autokarze	3 godz.	kl. 1 - 6
54.		Bezpieczeństwo w szkole	Zorganizowanie wraz z Samorządem Uczniowskim dyskoteki andrzejkowej dla kl. 4 - 6	3 godz.	kl. 4 - 6

55.	GRU- DZIEŃ	Zakończenie	• Uroczyste zakończenie projektu z rozdaniem nagród przez Mikołaja – „Mikołajkowy worek bezpieczeństwa” dla wszystkich uczestników projektu • Skrzynia (kufer) bezpieczeństwa – złożenie najciekawszych prac i kroniki do kufra	3 godz.	kl. 1 - 6
56.	Przez cały rok	Bezpieczeństwo w szkole	• Prowadzenie koła informatycznego – opracowywanie kroniki projektu i prezentacji o bezpieczeństwie	1 godz. w tyg.	kl. 4 - 6
57.		Bezpieczeństwo w szkole	• Prowadzenie koła tanecznego – przygotowywanie występów tanecznych na festyny, Dzień Mamy, Dzień Dziecka, wspólnie z mamami przygotowywanie strojów	1 godz. w tyg.	kl. 1 - 3
58.		Bezpieczeństwo w szkole	• Zajęcia pozalekcyjne – opowiadania, wiersze, rebusy, krzyżówki do zadań w programie	1 godz. w tyg.	kl. 1 - 3
59.		Bezpieczeństwo w szkole	• Koło matematyczne dla zainteresowanych matematyką – rozwiązywanie i układanie zadań o tematyce propagujących bezpieczeństwo	1 godz. w tyg.	kl. 4 - 6

7. Kompetencje osób prowadzących

Aby wydobyć wszystkie predyspozycje ucznia, ukierunkować właściwie jego aktywność, konieczne jest potrzebny nauczyciel posiadający odpowiednią wiedzę, ugruntowaną na bazie systematycznego kształcenia w kierunku bezpieczeństwa, profilaktyki, techniki. Musi on także potrafić znaleźć wspólny język z uczniami, aby móc współdziałać z nimi na ich poziomie, a jednocześnie musi dla swoich uczniów być autorytetem. Działania nauczyciela koniecznie powinny zostać wsparte przez instytucje wspomagające szkołę i działać z nim jednolitym frontem. Najwłaściwsze wsparcie w projekcie "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej" dadzą przedstawiciele Policji, Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej lub kurator sądowy.

8. Ewaluacja projektu

W ramach monitorowania działań i ewaluacji projektu proponujemy:

- Ankiety na rozpoczęcie i na zakończenie projektu badającą wiedzę i przekonania uczestników. Dwukrotny sondaż pozwoli na zbadanie zmian w poglądach odbiorców programu na temat przewodni projektu.
- Karty pracy dla dzieci podsumowujące zajęcia.
- Konkursy.
- Egzamin na kartę rowerową.
- Obserwacja zachowania dzieci w obiektach użyteczności publicznej, miejscu zamieszkania, szkole oraz w środkach komunikacji publicznej.
- Porównanie wyników ankiety "Czy moja szkoła jest bezpieczna?" przeprowadzonej w 2006r. w programie rządowym "Zero tolerancji dla przemocy w szkole".
- Porównanie sprawozdań z ilości wypadków w wybranych latach.
- Porównanie przestępczości w regionie wg statystyk policyjnych w wybranych latach.

Załączniki:

1. Przykładowe scenariusze zajęć w projekcie "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej".
2. Hymn projektu "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej".
3. Ankieta na rozpoczęcie i zakończenie projektu.
4. Ankieta do porównania wyników z 2006 roku "Czy moja szkoła jest bezpieczna" przeprowadzona w programie rządowym "Zero tolerancji dla przemocy w szkole".
5. Instytucje mogące współpracować w realizacji projektu.

ZALĄCZNIK 1.

Przykładowe scenariusze zajęć w projekcie "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej".

1. Apel (pkt. 1 planu)

Cel główny:

- Zapoznanie uczniów i nauczycieli z projektem.

Cele szczegółowe:

- Uczniowie zainteresują się projektem.
- Poznają wolontariat profilaktyki.
- Włączą się do konkursu na logo projektu.

Przebieg apelu:

- Zebranie w holu uczniów klas I - VI.
- Zapoznanie wszystkich z tematyką i celami projektu.
- Przedstawienie harmonogramu zajęć dla uczniów i wskazanie miejsc, w których będzie dostępny tj. gazetka "Profilaktyka" na piętrze oraz gazetka "Bezpieczeństwo" na parterze.
- Przedstawienie organizatorów.
- Przedstawienie wolontariatu profilaktyki jako pozytywnej grupy rówieśniczej.
- Zaproszenie do udziału w zajęciach.
- Odpowiadanie na pytania uczniów.
- Rozejście się do klas.

2. Uczymy się hymnu i wykonujemy nasze logo (pkt. 2 i 3 planu)

Cel główny:

- Zainteresowanie problematyką projektu.

Cele szczegółowe:

- Nauczenie się hymnu.
- Przygotowanie logo jako widocznego dla uczniów i pozostałych odbiorców elementu jednoczącego w ramach projektu.
- Wyjście uczniów z projektem poza mury szkoły.
- Założenie kroniki.
- Założenie "Kufra bezpieczeństwa".

Przebieg zajęć:

- Zapoznanie uczniów z tematyką i celami szczegółowymi zajęć.
- Rozdanie tekstów hymnu i wspólna nauka słów oraz melodii.
- Wykonanie szkolnego logo dla projektu "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej".
- Wspólny posiłek.
- Przygotowanie i wywieszenie logo projektu na gazetce "Profilaktyka" i "Bezpieczeństwo" w szkole.
- Wywieszenie logo projektu na wiejskiej tablicy informacyjnej.
- Przygotowanie przez każdego uczestnika własnego identyfikatora z logo do noszenia na ubraniu.
- Założenie kroniki "Wielka księga projektu - Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej".

- Założenie "Kufra bezpieczeństwa" - miejsca, w którym znajdują się materiały wypracowane podczas trwania projektu.
- Rozwiązywanie krzyżówek dotyczących bezpieczeństwa.
- Zakończenie zajęć odśpiewaniem hymnu.
- Rozejście się do domów.

3. Kurs pierwszej pomocy (pkt. 4 i 5 planu)

Cel główny:

- Nauczenie zasad udzielania pierwszej pomocy:

Cele szczegółowe:

- Opanuje strach w razie wypadku.
- Będzie potrafił wykonać sztuczne oddychanie.
- Ułoży poszkodowanego w bezpiecznej pozycji.
- Zapamięta numery alarmowe służb ratowniczych.

Przebieg zajęć:

- Zaśpiewanie hymnu projektu "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej".
- Szkolenie przez pielęgniarkę środowiska nauczania i wychowania nt. udzielania pierwszej pomocy.
- Ćwiczenie sztucznego oddychania z użyciem fantomu.
- Ćwiczenie układania poszkodowanego w bezpiecznej pozycji.
- Utrwalanie numerów pogotowia ratunkowego i numeru alarmowego z komórki - kl. I - III kolorowanka, kl. IV - VI krzyżówka liczbowa.
- Podziękowanie i rozejście się do klas.

4. Spotkanie z policjantem (pkt 7 i 8 planu)

Cel główny:

- Pozna zasady właściwego zachowania w miejscach publicznych, miejscu zamieszkania oraz w środkach komunikacji.

Cele szczegółowe:

- Poprawnie zachowa się w obiektach użyteczności publicznej np. basen, lodowisko, kino, opera.
- Zareaguje w właściwy sposób na propozycje nieznanym mu ludzi.
- Zintegruje się z grupą przy przygotowywaniu scenek.

Przebieg zajęć:

- Zebranie uczniów na sali gimnastycznej i odśpiewanie hymnu projektu.
- Wysłuchanie prelekcji policjanta dotyczącej właściwego zachowania w miejscach publicznych, miejscu zamieszkania oraz w środkach komunikacji.
- Rozejście się do klas - przygotowanie scenek dramatycznych nt. "Jestem częstowany przez nieznanego", "Nieznajoma osoba chce mnie podwieźć swoim samochodem", "Kolega szarpie mnie w autobusie".
- Wspólny posiłek.
- Zejście do sali gimnastycznej i wspólne obejrzenie przygotowanych scenek.
- Konkurs z nagrodami "Co zrobisz, gdy...".
- Podsumowanie pracy dzieci przez policjanta.
- Wspólne odśpiewanie hymnu projektu.
- Bezpieczne rozejście się do domów.

5. (pkt 9 i 10 planu)

5.1 Bezpiecznie korzystamy z uroków zimy w swojej miejscowości

- w kl. I - III po 1 h.

Cel główny:

- Nauczenie rozgraniczenia między zabawą bezpieczną a niebezpieczną.

Cele szczegółowe:

- Rozpozna, kiedy zabawa staje się niebezpieczna.
- Odmówi udziału w niebezpiecznej zabawie.

Przebieg zajęć:

- Odśpiewanie hymnu projektu.
- Odpowiadanie na pytanie "Co to znaczy bezpieczna zabawa?".
- Test rysunkowy wyboru - karta pracy dla każdego ucznia z rysunkami przedstawiającymi dobre i złe zabawy.
- Praca z programami multimedialnymi - "Klik uczy zasad ruchu drogowego".
- Zabawy na śniegu lub sali gimnastycznej.

5.2 Jak bezpiecznie spędzać czas na podwórku

- w kl. IV - VI po 1 h.

Cel główny:

- Nauczenie rozgraniczenia między zabawą bezpieczną a niebezpieczną.

Cele szczegółowe:

- Pozna bezpieczne zabawy.
- Skutecznie odpowie "nie" na udział w zabawie niebezpiecznej.

Przebieg zajęć:

- Odśpiewanie hymnu projektu.
- Odpowiadanie na pytanie "Jak można bawić się na podwórku?".
- Test zdaniowy - karta pracy dla każdego ucznia z zdaniami przedstawiającymi opis dobrych i złych zabaw.
- Tworzenie prezentacji multimedialnej.
- Zabawy na śniegu lub sali gimnastycznej.

6. Jak bezpiecznie spędzić ferie w miejscu zamieszkania? (pkt 12 planu)

Cel główny:

- Zaplanowanie ferii w miejscu zamieszkania .

Cele szczegółowe:

- Pozna obiekty rekreacji i wypoczynku.
- Zachowa się bezpiecznie w czasie ferii.

Przebieg zajęć:

- Odśpiewanie hymnu projektu.
- Przygotowanie planu spędzenia ferii w miejscu zamieszkania.
- Rozdanie ulotek o bezpiecznym korzystaniu z uroków zimy.
- Rozdanie terminów wyjazdów organizowanych w ferie.
- Pogadanka nt. bezpiecznego spędzenia ferii zimowych.

7. Wyjazdy na lodowisko, basen, kręgle, do kina, do centrum wspinaczkowego, teatru, opery

Cel główny:

- Właściwie zachowanie się na lodowisku, basenie, kręgielni, w kinie, w centrum wspinaczkowym, teatrze, operze.

Cele szczegółowe:

- Zapozna się z regulaminem zachowania w środkach komunikacji.
- Zapozna się z regulaminami użytkowania obiektów: lodowiska, basenu, kina, centrum wspinaczkowego, kręgielni.
- Aktywnie skorzysta z rekreacji na obiekcie.

Przebieg zajęć:

- Zabranie uczestników z miejsc zbiórek.
- Zapoznanie z regulaminem wyjazdu.

REGULAMIN WYJAZDU

1. Uczestnik podczas jazdy nie może biegać i spacerować po autokarze, hałasować, krzyczeć, zaśmiecać autobusu.
2. Nie wolno siedzieć nieprawidłowo na siedzeniu, kucać, kłęzczyć.
3. Kolumna idzie parami, uczestnicy nie oddalają się samowolnie od grupy.
4. Nie ma czasu wolnego.
5. Uczestnik musi przestrzegać regulaminów obowiązujących w obiektach użyteczności publicznej.
6. Podczas wyjazdu od chwili zbiórki do rozesłania uczestnik podporządkowuje się poleceniom i nakazom wychowawców.
7. Uczestnik ma obowiązek zachowania wysokiej kultury osobistej w stosunku do kolegów, opiekunów i pracowników obiektów rekreacji i wypoczynku.

Podpisy uczestników wyjazdu:

- ~ Zapoznanie z regulaminem obiektu: lodowiska, basenu, kręgielni, kina, centrum wspinaczkowego .
- ~ Zwiedzanie obiektu - zapoznanie z drogami ewakuacyjnymi w obiekcie.
- ~ Aktywne korzystanie z rekreacji na obiekcie.
- ~ Podsumowanie zajęć i zdobytych podczas wyjazdu wiadomości.
- ~ Powrót i rozesłanie uczestników do domów.

8. Kiermasz palm wielkanocnych (pkt. 24 planu)

Cel główny:

- Integracja z społecznością lokalną.

Cele szczegółowe:

- Odpowiednio zachowa się przy kościele.
- Odpowiedzialnie podejździe do zadania.
- Pozyska fundusze dla społeczności uczniowskiej.

Przebieg kiermaszu:

- ~ Przygotowanie miejsca przy parafialnym kościele do prezentacji palm, umieszczenie plakatów informujących o celu kiermaszu.
- ~ Pozyskiwanie dobrowolnych datków za palmy od uczestników Mszy Św. przez przedstawicieli dzieci szkolnych i opiekunów.
- ~ Zakończenie kiermaszu, spisanie protokołu z pozyskanych ofiar.

9. Zasady bezpiecznego pobytu w szkole (pkt. 19 i 20 planu)

Cel główny:

- Utrwalanie zasad bezpiecznego pobytu w szkole.

Cele szczegółowe:

- Rozwiąże bez przemocy konflikty z kolegami.
- Nie będzie zachowywał się agresywnie.

Przebieg zajęć:

- ~ Odśpiewanie hymnu projektu.
- ~ Przeprowadzenie zajęć warsztatowych przez psychologa Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej nt. "Przeciwdziałanie agresji i przemocy".
- ~ Zakończenie zajęć.

10. Zorganizowanie Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego dla uczniów z obszarów rustykalnych" (pkt. 21 planu)

Regulamin Międzyszkolnego Konkursu Recytatorskiego kl. I i II

1. Cele konkursu:

- świadome i ekspresyjne posługiwanie się językiem mówionym;
- popularyzacja poezji wśród dzieci;
- krzewienie piękna języka ojczystego;

- poprzez formy konkursowe uczynienie pracy nad piękną recytacją zajęciem atrakcyjnym;
- poznanie i utrwalenie zasad bezpiecznego zachowania się poprzez poezję dziecięcą.

2. Sposób przeprowadzania konkursu:

- a) Uczestnicy dojeżdżają do Szkoły Podstawowej w Pluskowęsach własnymi środkami.
- b) Uczestnicy będą występować według listy alfabetycznej.
- c) Przewidywany czas występu od 1 min. do 3 min.
- d) Wybieramy 1 utwór z poezji dziecięcej o tematyce związanej z bezpieczeństwem.
- e) Kryteria oceny występu. Komisja przyznaje punkty od 1 do 6 za:
 - ekspresję recytacji;
 - zgodność deklamacji z treścią utworu;
 - ogólny wyraz artystyczny;
 - zachowanie przed publicznością;
 - czystość wymowy (prawidłową wymowę);
 - właściwy czas trwania występu (1 - 3 min.);
 - zgodność doboru wiersza do ucznia deklamującego.
- f) Ogłoszenie wyników i rozdanie nagród.
- g) Wszelkie uwagi i zażalenia rozstrzyga organizator.
- h) Organizator zastrzega sobie prawo do wprowadzania zmian bez konsultacji z uczestnikami.

ZAŁĄCZNIK 2.

Hymn projektu "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej"

- I *W życiu trzeba uważać
na przeróżne pułapki,
dużo wiedzieć i umieć,
by nie było w nim wpadki.*
- II *Lecz jak mam się zachować,
jak unikać zagrożeń,
w zdobywaniu tej wiedzy
cała grupa pomoże.*
- III *Gdy ktoś robi coś złego,
ja nie uczę się tego,
wiem, jak mam mu odmówić,
to nic, że mnie nie lubi.*
- IV *Do wiedzy cię wołamy,
jak zachować się mamy,
bądź tu z nami koniecznie,
bo razem jest bezpieczniej.*

Słowa: Elżbieta Dęda

Aranżacja muzyczna: płyta WSiP do podręcznika "Wesoła szkoła", Warszawa 2002 r. , nr piosenki 2.

ZAŁĄCZNIK 3.

Ankieta na rozpoczęcie i zakończenie projektu

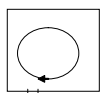
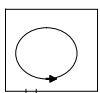
ANKIETA Z DNIA.....

do projektu "Bądź z nami koniecznie, bo razem bezpieczniej"

Ankieta jest anonimowa. Wypełnij ją zgodnie ze swoją wiedzą i przekonaniem. Jeżeli masz wątpliwości lub nie rozumiesz pytania, poproś o wyjaśnienie prowadzącego.

1. Czy proponowana tematyka jest zgodna z Twoimi zainteresowaniami?
Tak Nie Trudno powiedzieć
2. Czy uważasz, że zajęcia edukacyjne dotyczące bezpieczeństwa powinny być dostępne dla wszystkich uczniów?
Tak Nie Trudno powiedzieć
3. Czy lubisz zajęcia, które uczą Cię poprawnych zachowań w trudnych sytuacjach?
Tak Nie Trudno powiedzieć

4. Czy wiesz, do kogo możesz się zwrócić, gdy masz problem i nie wiesz jak postąpić?
Tak Nie Trudno powiedzieć
5. Czy czegoś się boisz i nie wiesz jak postępować?
Tak Nie Trudno powiedzieć
6. Czy w szkole jest osoba, do której uczniowie mogą się zwrócić o pomoc w sytuacjach związanych z niebezpieczeństwem?
Tak Nie Trudno powiedzieć
7. Czy wolno biegać na basenie?
Tak Nie Trudno powiedzieć
8. W którą stronę można jeździć na lodowisku. Zaznacz właściwy rysunek.

9. Czy przyjmiesz poczęstunek od nieznanego?
Tak Nie Trudno powiedzieć
10. Wymień bezpieczne zabawy na podwórku - jak najczęściej.....
11. Czy znasz osoby poza szkołą, które udzielą Ci pomocy w razie niebezpieczeństwa?
Tak Nie Trudno powiedzieć
Jeżeli zaznaczyłeś TAK, wymień 2 przykłady
12. Czy alkohol jest szkodliwy?
Tak Nie Trudno powiedzieć
13. Czy wolno wchodzić do płytkiej wody bez opieki dorosłych?
Tak Nie Trudno powiedzieć
14. Czy siedząc w pociągu można przeliczyć pieniądze?
Tak Nie Trudno powiedzieć
15. Czy wiesz jak zrobić sztuczne oddychanie?
Tak Nie Trudno powiedzieć
16. Zaznacz, w jakim wieku dzieci mogą samodzielnie jeździć rowerem po drogach?
a)7 lat b)10 lat c)13 lat
17. Czy w czasie jazdy autobusem można kłęczeć na siedzeniu?
Tak Nie Trudno powiedzieć
18. Czy na terenie Twojej szkoły powinny być częściej prowadzone zajęcia profilaktyczne dotyczące bezpieczeństwa?
Tak Nie Trudno powiedzieć

ZAŁĄCZNIK 4.

Ankieta do porównania wyników z 2006 roku "Czy moja szkoła jest bezpieczna" przeprowadzona w programie rządowym "Zero tolerancji dla przemocy w szkole".

Czy moja szkoła jest bezpieczna?

Ankieta jest anonimowa. Wypełnij ją zgodnie ze swoją wiedzą i przekonaniem. Jeżeli masz wątpliwości lub nie rozumiesz pytania, poproś o wyjaśnienie prowadzącego.

1. W szkole czuję się bezpiecznie.
Tak Nie Trudno powiedzieć
2. W mojej szkole panuje przyjazna atmosfera.
Tak Nie Trudno powiedzieć
3. W szkole uczniowie posługują się wulgarnym językiem.
Tak Nie Trudno powiedzieć
4. Starsi koledzy pomagają mi w trudnych sytuacjach.
Tak Nie Trudno powiedzieć
5. W mojej szkole organizowane są ciekawe zajęcia po lekcjach.
Tak Nie Trudno powiedzieć

6. Dyżury nauczycieli na przerwach podnoszą moje poczucie bezpieczeństwa.
Tak Nie Trudno powiedzieć
7. Na terenie szkoły można spotkać obce osoby.
Tak Nie Trudno powiedzieć
8. Na lekcjach uczniowie wyśmiewają się złośliwie z niektórych kolegów.
Tak Nie Trudno powiedzieć
9. W szkole dochodzi do bójek.
Tak Nie Trudno powiedzieć
10. Na lekcjach wychowawczych dyskutujemy na tematy związane z przemocą.
Tak Nie Trudno powiedzieć
11. W razie potrzeby mam zapewnioną pomoc medyczną.
Tak Nie Trudno powiedzieć
12. Niektórzy uczniowie naumyślnie niszczą sprzęty i różne urządzenia w szkole.
Tak Nie Trudno powiedzieć
13. Nauczyciele znajdują czas, aby mnie wysłuchać.
Tak Nie Trudno powiedzieć
14. Niektórzy nauczyciele ośmieszają mnie, ubliżają mi przed kolegami.
Tak Nie Trudno powiedzieć
15. W klasie lub szatni nie mogę zostawić atrakcyjniejszych rzeczy, bo giną.
Tak Nie Trudno powiedzieć
16. Silniejsi uczniowie poniżają słabszych kolegów.
Tak Nie Trudno powiedzieć
17. W mojej klasie pomagamy sobie wzajemnie.
Tak Nie Trudno powiedzieć
18. W razie potrzeby zwracam się o pomoc do wychowawcy.
Tak Nie Trudno powiedzieć
19. Rzeczy przynieszone przez kolegów do szkoły są niszczone lub zabierane przez innych uczniów.
Tak Nie Trudno powiedzieć
20. Koledzy w mojej klasie stają w obronie słabszych.
Tak Nie Trudno powiedzieć
21. W mojej szkole można kupić narkotyki lub inne środki odurzające.
Tak Nie Trudno powiedzieć
22. Zdarzają się przypadki palenia papierosów przez osoby dorosłe na terenie szkoły.
Tak Nie Trudno powiedzieć
23. Niektórzy nauczyciele krzyczą na uczniów.
Tak Nie Trudno powiedzieć
24. Na terenie szkoły byłem:
a)szantażowany b)pobity
c)zastraszony d)okradziony
25. Która z postaw uczniów dominuje w szkole:
a) koleżeństwo b) obojętność c) agresja
26. W jakich miejscach w szkole najczęściej dochodzi do przemocy?
.....

ZAŁĄCZNIK 5.

Instytucje współpracujące w realizacji projektu:

1. Urząd Miasta
2. Powiatowa Komenda Policji
3. Rejonowa Komenda Policji
4. Koło Gospodyń Wiejskich
5. Ochotnicza Straż Pożarna
6. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
7. Parafia
8. Kurator sądowy
9. Pielęgniarka środowiska nauczania i wychowania ■

Z PRAKTYKI NAUCZANIA I WYCHOWANIA

Maria Narczewska

Szkoła Podstawowa Nr 11 Toruń

„Czy woda może świecić? - znaczenie oceanów” - scenariusz lekcji

Poziom nauczania: szkoła podstawowa

Przedmioty: przyroda, ekologiczna ścieżka edukacyjna

Podręcznik i źródła:

Przyroda dla klasy szóstej, wydawnictwo Nowa Era,

Strony internetowe:

<http://energia.biz.pl/energia-odnawialna-pradow-wodnych/>, <http://energiack.w.interia.pl/page5.html>

Czas trwania zajęć:

45 min, na ścieżce 2 jednostki lekcyjne

Zakres treści:

1. Znaczenie oceanów dla człowieka.
2. Transport morski.
3. Połowy ryb.
4. Hodowla organizmów morskich.
5. Bogactwa mineralne.
6. Turystyka.

Cel ogólny:

Uczeń pozna możliwości wykorzystania wód oceanów i mórz przez człowieka

Cele operacyjne:

Wiadomości - uczeń:

- zna pojęcia akwakultura, zbiornikowiec, odsalanie, kontenerowiec, alternatywne źródło energii
- podaje przykłady organizmów morskich
- wymienia bogactwa naturalne występujące w dnach oceanów
- potrafi wymienić państwa, które wykorzystują fale morskie i pływy do produkcji energii

Umiejętności - uczeń:

- rozpoznawać pospolite gatunki organizmów morskich z pomocą atlasów, przewodników, kluczy
- omawia sposób pozyskiwania soli kuchennej z wody morskiej

- wyjaśnia wpływ hodowli organizmów morskich na wyżywienie ludności
- omawia udział ryb morskich w spożyciu
- rozumie, iż żegluga morska umożliwia przewożenie dużych ładunków
- rozumie, że woda morska jest odnawialnym źródłem energii
- wykazuje, że wiedza i jej rozumienie jest motorem wszelkich zmian
- doskonalą umiejętność posługiwania się internetem - korzystanie z dostępnych informacji, w tym z edukacyjnych portali
- doskonalą zdolności organizacyjne, medialne

Postawy - uczeń:

- omawia dodatnie i ujemne cechy wykorzystywania oceanów przez człowieka
- wdrażany jest do pracy w zespole
- aktywnie uczestniczy w lekcji

Metody: pogadanka, prezentacja, praca z tekstem, praca z mapami, "burza mózgów", korzystanie z technologii informacyjnej

Formy pracy: zbiorowa, grupowa, indywidualna

Środki dydaktyczne:

- Materiały tekstowe i pomoce dydaktyczne:
 - a. Podręcznik do przyrody klasa VI Nowa Era str. 79 - 82
 - b. karty pracy dla uczniów i foliogramy
 - c. słownik geograficzny
 - d. atlasy do przyrody
 - e. mapa fizyczna świata
- Materiały i środki multimedialne:

strony internetowe, portal edukacyjny:
<http://energia.biz.pl/energia-odnawialna-pradow-wodnych/>,
<http://energiack.w.interia.pl/page5.html>

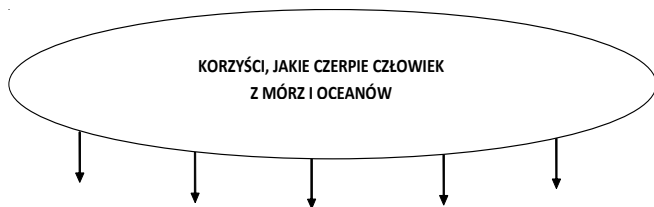
Po zajęciach uczeń:

- dostrzega walory przyrodnicze i gospodarcze oceanów
- posługuje się technologią informacyjną do zbierania informacji

Przebieg zajęć:

- A. Faza wstępna
Zapoznanie uczniów z tematem i celami lekcji.
- B. Faza realizacji
1. Podział klasy na 4 grupy, wybór lidera i przydział tematu, który grupa ma realizować.
 2. Podanie stron w podręczniku, map w atlasie i rozdanie przez nauczyciela przygotowanych materiałów, np. wydruki z Internetu.
Zadania dla grup zapisane na osobnych arkuszach
I gr. - Transport morski
II gr. - Połowy ryb morskich i hodowla organizmów morskich
III gr. - Pozyskiwanie surowców mineralnych z wody i dna oceanów
IV gr. - Wykorzystywanie wody morskiej do produkcji energii elektrycznej
 3. Wyznaczenie czasu na przygotowanie odpowiedzi (10 - 15 minut).
 4. Wskazani przez lidera uczniowie z każdej grupy prezentują swoje opracowania przygotowane na szarym papierze (po 5 min).
 5. Zawieszenie grupowych prac na tablicy.
- C. Faza podsumowująca
1. Podsumowując zajęcia chwalimy uczniów za wkład pracy, zachęcamy do odwiedzania stron internetowych o poruszanej tematyce, zwłaszcza edukacyjnego portalu.
<http://energia.biz.pl/energia-odnawialna-pradow-wodnych/>
i <http://energiack.w.interia.pl/page5.html>
 2. Ocena pracy poszczególnych grup, liderzy oceniają wkład pracy członków grupy, wystawienie ocen przez nauczyciela i ich uzasadnienie.
 3. Ewaluacja. Uzupełnij schemat:

KORZYŚCI, JAKIE CZERPIE CZŁOWIEK Z MÓRZ I OCEANÓW

Miejsce wypoczynku
.....
.....
.....

4. Zadanie domowe dla uczniów chętnych:
Wykonaj poster przedstawiający ocean jako źródło energii elektrycznej, czas na wykonanie 1 tydzień

Instrukcje pracy dla poszczególnych grup

**Grupa I
"Transport morski"**

1. Jaką drogą można przedostać się z Europy do Ameryki Północnej?
2. Do czego służą zbiornikowce?
3. Tir przewożący artykuły w skrzyniach wiezie na statek nazywany (zobacz rysunek w podręczniku str. 80).
4. Podaj zalety i wady transportu morskiego.

**Grupa II
"Ocean źródłem wartościowego i smacznego pożywienia" - podręcznik str. 80**

1. Wymień z atlasu przykłady zwierząt żyjących w morzach i oceanach.
2. Ile rocznie wynoszą połowy ryb, mięczaków i skorupiaków?
3. W jakie składniki odżywcze są bogate ryby, skorupiaki itp.?
4. Wyjaśnij pojęcie akwakultura, w jakich państwach rozwija się (tekst z internetu).
5. Podaj sposoby ochrony ryb przed nadmierną ilością ich odławiania.

**Grupa III
"Surowce mineralne na dnie oceanów"**

1. Wymień surowce mineralne znajdujące się na dnie oceanów:
.....
.....
.....
.....
2. Odszukaj na mapie w atlasie str. 32, na jakich wodach jest największe wydobycie ropy naftowej
morze -
zatoka -
.....
3. Jaka część światowej produkcji ropy naftowej pochodzi ze złóż podmorskich?
4. Wyjaśnij pojęcie "odsalenie".
5. Zagrożenia wynikające z wydobywania surowców mineralnych:
-
-

**Grupa IV
"Czy woda może świecić?"**

1. Wymień ruchy, które wykonuje woda morska.
2. Do czego można wykorzystać siłę wody?
3. W którym roku i w jakim państwie powstała pierwsza elektrownia wykorzystująca przyplawy?
4. Na podstawie tekstu z Internetu wymień i pokaż na mapie, gdzie obecnie pracują podobne elektrownie.
5. Czy woda może zniknąć? Skorzystaj z planszy pt. "Obieg wody w przyrodzie".
6. Uzupełnij zdanie:
Ocean jest źródłem energii.■

Na ratunek dzieciom w Kongo

W szkole najczęściej organizowane są imprezy szkolne nawiązujące do polskiej tradycji lub związane z ochroną środowiska przyrodniczego. Rzadziej poruszane są problemy globalne takie jak głód, wojny.

Inspiracją do napisania scenariusza pt. "Na ratunek dzieciom w Kongo" była ogólnopolska akcja Polskiego Komitetu Narodowego UNICEF pod tym samym tytułem. Każdego roku 16X - obchodzimy Światowy Dzień Walki z Głodem.

Uważam, że nie trzeba specjalnej okazji, aby w naszych podopiecznych wykształcić chęć niesienia pomocy, aby uwrażliwić uczniów na problemy ich rówieśników w innych krajach. Sytuacja w Demokratycznej Republice Kongo, jak również w innych afrykańskich państwach jest bardzo skomplikowana i trudna. W tym kraju jest najwięcej dzieci - żołnierzy, wiele z nich umiera z głodu lub na skutek chorób. Przedstawienie dzieciom najmłodszych klas szkoły podstawowej dramatycznej sytuacji ludności cywilnej tego kraju w sposób zrozumiały i atrakcyjny może nauczycielowi przysporzyć pewnych kłopotów. Myślę, że scenariusz charytatywnego przedstawienia, którego jestem autorką zachęci moich kolegów i koleżanki do podejmowania podobnych inicjatyw.

Moi uczniowie, których mam szczęście uczyć nie tylko zaprezentowali swoje młode talenty w przedstawieniu. Wystąpili oni w oryginalnych nigeryjskich strojach zarówno w przedstawieniu jak i podczas charytatywnej zbiórki pieniędzy.

Temat imprezy szkolnej:

"Na ratunek dzieciom w Kongo"

Metody - przedstawienie teatralne

Czas trwania przedstawienia:

około 10 minut

Cele dydaktyczno- wychowawcze:

- uwrażliwienie dzieci w Polsce na problemy ich rówieśników w innych krajach
- wykształcenie odruchu chęci niesienia pomocy
- zebranie środków na ratowanie życia dzieci Demokratycznej Republiki Kongo

Odbywca:

uczniowie szkoły podstawowej

Pomoce dydaktyczne niezbędne do przeprowadzenia imprezy - materiały, rekwizyty i sprzęt niezbędny do przeprowadzenia imprezy:

- zabawkowy laptop
- laptop
- dwa slajdy- fotografie: strzykawki z napisem szczepionka przeciwko odrze" z ceną 0,5 zł i specjalnego posiłku podawanego skrajnie niedożywionym dzieciom Plumpy Nut z ceną 0,82 zł
- dekoracja- ceglany murek zrobiony z pomalowanych kartonów
- dwa telefony komórkowe
- sprzęt nagłaśniający (głośnik lub głośniki, wzmacniacz)
- trzy mikrofony
- stół i krzesło dla osoby obsługującej laptop
- w przypadku zbiórki pieniędzy przez aktorów przedstawienia trzy skarbonki

Scenariusz przedstawienia pt. "Na ratunek dzieciom w Kongo"

Obsada: Laura, Kasia, Sara

Kasia i Sara siedzą na ceglany murku. Obie bawią się telefonem komórkowym. Przychodzi Laura zabawkowym laptopem pod pachą.

Laura (nie odrywając wzroku od telefonu): Się ma!

Kasia: Się ma albo się nie ma! A nam się nuuuuuudzi!

Laura: To ja wam o czymś opowiem, zgoda?

Kasia i Sara: OK.

Laura kładzie laptop na murku.

Laura recytuje wiersz Juliana Tuwima pt. "Bambo"

Murzynek Bambo w Afryce mieszka, Czarną ma skórę ten nasz koleżka.

Uczy się pilnie przez całe ranki

Ze swej murzyńskiej pierwszej czytanki.

A gdy do domu ze szkoły wraca, Psoci, figluje - to jego praca.

Aż mama krzyczy: "Bambo łobuzie!", A Bambo czarną nadyma buzię.

Mama powiada: "Napij się mleka",

A on na drzewo mamie ucieka.

Mama powiada: "Chodź do kąpieli",

A on się boi, że się wybieli.

Lecz mama kocha swojego synka,

Bo dobry chłopiec z tego Murzynka.

Szkoda, że Bambo czarny wesoły,

Nie chodzi razem z nami do szkoły .

Sara (ze zdumieniem): Co Ty opowiadasz? To nie jest prawdziwa historia o Murzynku Bambo! Ona jest nieaktualna!

Laura: (zdziwiona i niepewna): Jak to nieaktualna i nieprawdziwa? A jaka jest prawdziwa?

Sara: Posłuchaj.

Sara wstaje i recytuje wiersz:

Murzynek Bambo w Kongo mieszka

Smutny jest jednak ten nasz koleżka

Ciągle choruje

Szczepionek, żywności, w kraju brakuje.

Los nie obszedł się z nim hojnie

Nie ma on taty, zginął na wojnie.

Mama bez pracy i bez pieniędzy

Żyje w ubóstwie, po prostu w nędzy.

Bambo

Nie chodził nigdy do szkoły.

W Kongo ludzie żyją w wielkiej niedoli

Jest tam za mało szpitali, nie ma przedszkoli.

W tym pięknym wiecznie zielonym kraju

Niestety nie jest tak jakby w raju.

Panuje tam głód

i wielka przemoc.

Sara siada zadowolona na murku obok Kasi i Laury.

Kasia: A gdzie jest to Kongo?

Laura: Jak to gdzie? W Afryce! Oj spało się na lekcjach przyrody!

Kasia: A dlaczego ten Bambo tak często choruje?

Laura: Jak byś tak rzadko jadła, to byś też chorowała!

Kasia: A to on mleka w szkole nie dostaje?

Laura: On nie ma tak dobrze jak my, że dostajemy mleko i to za darmo.

Sara: On nie wie, co to szkoła, bo nigdy do niej nie chodził. Nie potrafi czytać ani pisać.

Kasia: A na co on właściwie choruje?

Sara: Na odrę.

Kasia: Przecież Odra to rzeka! Ja pierwszy raz słyszę o takiej chorobie! Ja nigdy na nią nie chorowałam.

Laura: My też nie, bo byliśmy szczepione! A Bambo i jego koledzy nie byli i dlatego chorują.

Kasia: A skąd wiesz, że akurat na odrę? O ile sobie przypominam nie było mowy o tym na lekcjach przyrody.

Sara: Nie było. Ale gdybyście uważnie oglądały telewizję to byście wiedziały o kampanii UNICEF-u.

Kasia i Laura (razem): Uni... Uni... Uni co?

Sara: UNICEF czyli taka organizacja, która pomaga chorym, głodnym dzieciom na całym Świecie. Pomaga dzieciom w tych państwach, w których łamane są prawa dziecka.

Kasia: Skoro UNICEF może pomóc, to może my również spróbujemy?

Sara: Świetny pomysł.

Laura (zdziwiona): My??? Ale w jaki sposób?

Kasia: Może zaprosimy tego Bambo do nas do Polski? Nakarmimy go, zaprowadzimy do lekarza i wróci do domu.

Sara: Tata mówił wczoraj przy kolacji, bo mój młodszy brat znowu okropnie wybrzydzał przy jedzeniu, że rocznie w Kongo umiera ponad pół miliona dzieci, czyli więcej niż w Polsce się rodzi. Z tego wynika, że problem głodu i chorób dotyczy nie tylko jednego Murzynka. Czy Ty chcesz Kaśka wszystkie te dzieci sprowadzić do nas i się nimi opiekować?

Kasia: Pół miliona????? Yyyyyyyyyy nie wiedziałam, że ten problem jest tak wielki.

Laura: Wielki i trudny.

Kasia: Ale musi być jakiś sposób pomocy! (pauza)

Sara: Mam pomysł!

Kasia i Laura (razem): Ciekawe jaki?

Sara: Skorzystajmy z Internetu, wejdźmy na stronę UNICEF!

Dziewczynki podbiegają do laptopa. Sara obsługuje go. Po chwili na ekranie w tle pojawia się slajd z ceną szczepionki 0,5 zł i specjalnego posiłku podawanego skrajnie niedożywionym dzieciom "Plumpy Nut" w cenie 0,82 zł.

Sara: To nie są duże kwoty. Zorganizujemy zbiórkę pieniędzy.

Kasia: Jestem na tak.

Laura: Ja jeszcze bardziej na tak.

Dziewczynki spoglądają na widownię.

Sara (ze zdumieniem): ooo nie jesteśmy same!

Kasia: No, tyle dzieci na nas patrzy.

Laura: To przecież nasi koledzy i koleżanki ze szkoły!

Sara: Wykorzystajmy tę okazję!

Kasia, Sara i Laura recytują:

Ciebie kolego ze szkolnej ławy

Proszę o pomoc dla ważnej sprawy

Aby nasz Bambo był zdrowy i żwawy

Zznał w końcu smak zabawy.

Już nigdy nie znał wojny, cierpienia

Niech Kongo wyjdzie z przemocy i głodu cienia!

Dlatego dziś Ciebie proszę

wrzuć do puszki swoje grosze

One dopomóc mogą wielu

Mój drogi przyjacielu.

Dziewczeta siadają na murku.

Kasia: Całkiem dobrze nam poszło! Ma się ten talent! Nawet Kuba Wojewódzki nie miałby co do tego żadnych wątpliwości.

Sara i Laura (razem): Chwalipięta w kącie stała!

Sara: A jak nazwiemy naszą akcję?

Laura: Może tak

Laura szepcze do ucha Sary a Sara do ucha Kasi

Kasia, Laura i Sara (razem): Na ratunek dzieciom w Kongo!
Uklon w stronę publiczności.

Zbiórka pieniędzy (opcjonalnie). ■

Kamila Majewska

Studentka V roku Wydziału Matematyki i Informatyki w Toruniu

Jak Geometry Expressions pomaga w zrozumieniu twierdzenia Pitagorasa

Biorąc udział w praktykach niejednokrotnie uczestniczyłam w zajęciach na temat twierdzenia Pitagorasa. W zależności od nauczycieli prowadzących, szkoły i poziomu klasy spotykałam się z różnymi typami dowodów owego twierdzenia, bądź nawet z ich brakiem. Dokonane obserwacje wyzwoliły we mnie lawinę przemyśleń i skierowały moje spojrzenie w kierunku technologii informacyjnej. Widząc problemy uczniów, jakie narastały w momencie wyprowadzania dowodów, postanowiłam jeden z nich wzbogacić o eksperyment fizyczny. Pomóc mi w tym miał program Geometry Expressions.

Eksperyment miał być dodatkowym bodźcem i ułatwieniem zwłaszcza dla słabszych uczniów, którym nauczyciele nie decydują się podać pełnego dowodu. Ułożyłam zatem konspekt lekcji wprowadzającej twierdzenie Pitagorasa z użyciem technologii informacyjnej.

Baza:

- Uczeń zna pojęcie trójkąta, w szczególności posiada wiadomości na temat trójkąta prostokątnego
- Uczeń potrafi dokonywać obliczeń algebraicznych
- Uczeń potrafi obliczyć pole kwadratu
- Uczeń rozumie dwuznaczność słowa - kwadrat
- Uczeń zna pojęcie pierwiastka arytmetycznego liczby

Cele:

- Uczeń zna termin przyprostokątna, przeciwprostokątna
- Uczeń zna twierdzenie Pitagorasa

Środki dydaktyczne :

- Podręcznik: " Zbiór zadań dla liceów i techników" . Zakres podstawowy klasa 2, K.Pazdro
- Program komputerowy Geometry Expressions

Zasady nauczania:

1. Zasada systematyczności:
 - a) logiczne porządkowanie faktów (początek lekcji to przypomnienie wiadomości na temat trójkąta prostokątnego)
 - b) podawane fakty wiązane są w jedną całość
2. Zasada przystępności:
 - a) przechodzenie od łatwych zadań do trudniejszych
 - b) podanie i wspólne rozwiązywanie odpowiedniej ilości przykładów
 - c) odpowiednie tempo, tak aby każdy uczeń miał szansę zrozumienia tematu
 - d) stosowanie analogii (przykłady - zadania)
3. Świadomości i aktywnego udziału w procesie uczenia się i nauczania:
 - a) uczniowie rozwiązują zadania na tablicy
 - b) uczniowie samodzielnie pracują z programem i obserwują efekty doświadczenia
4. Trwałości wiedzy:
 - a) praca domowa związana z zagadnieniami z lekcji
 - b) uczniowie czynnie uczestniczą w lekcji - podchodzą do tablicy

Metody nauczania:

1. Podająca - tłumaczy sposób rozwiązywania zadań
2. Praktyczna - uczniowie rozwiązują zadania, samodzielnie pracują z programem

SCENARIUSZ

- I. Przypomnienie wiadomości na temat trójkąta prostokątnego i wprowadzenie nowych terminów - przyprostokątna, przeciwprostokątna
- II. Ćwiczenia utrwalające nowe definicje - w książkach można znaleźć wiele ćwiczeń typu: zaznacz kolorem przyprostokątne, zakreśl odpowiednie trójkąty i zaznacz w nich przeciwprostokątną itd.
- III. Sformułowanie twierdzenia - podajemy uczniom że, suma

kwadratów przyprostokątnych jest równa kwadratowi przeciwprostokątnej. Po tej części następuje wprowadzenie wzoru $a^2 + b^2 = c^2$. Nauczyciel powinien oczywiście przećwiczyć i sprawdzić zrozumienie twierdzenia oraz wzoru. Wraz z uczniami utrwalamy zastosowanie, wykonując proste obliczenia.

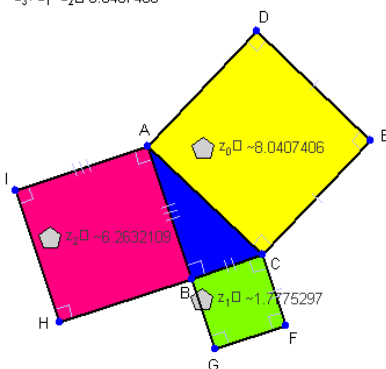
- IV. Odwołanie się do pól - Pojawia się możliwość skorzystania z komputera i programu Geometry Expressions. W celu rozpoczęcia eksperymentu nauczyciel może pomóc zauważyć dwuznaczność słowa kwadrat. Ukierunkować uczniów tak, aby Ci dostrzegli, iż twierdzenie Pitagorasa może być odczytywane jako: "Suma pól kwadratów zbudowanych na przyprostokątnych trójkąta prostokątnego jest równa polu kwadratu zbudowanego na przeciwprostokątnej". Sformułowanie to pozwala na przejście do eksperymentu, który może wyglądać w sposób następujący:

- dostęp do komputera mogą mieć sami uczniowie i to oni będą głównymi twórcami
- nauczyciel sam przeprowadza eksperyment prezentując jego wyniki przy pomocy rzutnika

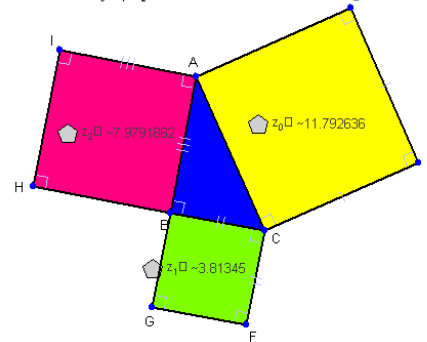
Osobiście uważam, iż pierwszy wariant jest korzystniejszy dla uczniów. Jednak bez względu na charakter wykonania, konstrukcję i powyższy pokaz w Geometry Expressions można wykonać w następujący sposób :

1. Rysujemy dowolny trójkąt - w tym celu korzystamy ze skrzynki Wstaw i wybieramy opcję Wielokąt.
2. Deklarujemy kąt prosty - zaznaczamy dwa boki trójkąta, a następnie wybieramy Prostokątłość znajdującą się w skrzynce Deklaracje.
3. Na bokach trójkąta budujemy dowolne czworokąty - ad. 1
4. Deklarujemy odpowiednio kąty proste - ad. 2
5. Deklarujemy przystawanie boków w naszych czworokątach, w celu uzyskania kwadratów - w tym celu zaznaczamy dwa boki sięgamy do skrzynki Deklaracje, opcja - Izometria.
6. Obliczamy pole zbudowanych kwadratów - zaznaczamy kolejno boki danego kwadratu, sięgamy do skrzynki obliczenia numeryczne. W wyniku tego działania otrzymamy wielkość pola z dokładnością do 15 miejsc po przecinku.
7. Dokonujemy sprawdzenia, że suma pól dwóch mniejszych kwadratów ($z_1 + z_2$) jest równa polu kwadratu największego (z_0) - w tym celu należy utworzyć wyrażenie - skrzynka Wstaw - Wyrażenie. Jak widać na poniższym rysunku.

$$z_3: z_1+z_2 \square 8.0407406$$

$$z_3: z_1+z_2 \square 11.792636$$

Praca domowa:

W trójkącie prostokątnym jedna z przyprostokątnych ma długość 4 cm, zaś przeciwprostokątna ma długość 5 cm. Jakiej długości jest druga przyprostokątna?

Skonstruuj to przy pomocy programu Geometry Expressions.

Geometry Expressions jest interaktywną aplikacją tzn. nauczyciel, bądź też sami uczniowie mogą zmieniać na bieżąco długości boków i obserwować cały czas zgodność udowodnianego twierdzenia, co widać powyżej.

Z całą pewnością zastosowanie Geometry Expressions nie tylko ułatwi i urozmaici zwykłą lekcję, ale również pomoże na dłużej zapamiętać zależności jakie występują między bokami trójkąta prostokątnego, jak również samo twierdzenie Pitagorasa. ■

Tomasz Tuszkowski

Stażysta, pracownik Biura Projektu w KPCEN w Toruniu

Projekt „Nauczyciel uczy się”

W ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki - Działania 9.4 "Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty" wdrażany jest projekt "Nauczyciel uczy się - podniesienie kwalifikacji kadr systemu oświaty z terenu byłego województwa toruńskiego w latach 2008 i 2009". Projekt finansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, budżetu państwa oraz środków jednostek samorządu terytorialnego. KPCEN wraz z powiatem toruńskim (jako koordynatorem projektu) zajęli się realizowaniem projektu, którego głównym celem jest zdobycie nowych, a także podniesienie posiadanych kwalifikacji, jak również uzupełnienie wykształcenia formalnego.

KPCEN oferuje 5 kursów, tematycznie dotyczących różnych aspektów pracy nauczyciela (w nawiasach wymienieni zostali koordynatorzy poszczególnych kursów):

- kurs nr 1 *Podnoszenie efektów kształcenia* (Maria Aleksandra Gancarz)
- kurs nr 2 *Ocenianie kształtujące jako nowoczesna metoda służąca rozwojowi ucznia* (Ewa Kondrat, Agnieszka Przybyszewska)
- kurs nr 3 *Praca z uczniem zdolnym* (Marzenna Wierzbicka)
- kurs nr 4 *Praca z uczniem o specyficznych potrzebach* (Wiesława Kuban, Grażyna Szczepańska)
- kurs nr 5 *Pozyskiwanie funduszy UE dla szkół i placówek oświatowych* (Danuta Potręć, Urszula Sadkowska).

Kurs: "Podnoszenie efektów kształcenia" ma na celu nabycie przez nauczycieli umiejętności interpretowania i wykorzystania wyników egzaminów zewnętrznych do doskonalenia procesu kształcenia, poznanie oceniania kształtującego (jako sposobu na podnoszenia efektów kształcenia) oraz przygotowanie nauczycieli do współpracy z rodzicami i pomoc dzieciom w nauce. Szkolenie "Ocenianie kształtujące jako nowoczesna forma służąca rozwojowi ucznia" pozwala na zapoznanie się z ideą oceniania kształtującego, przedstawić jego elementy oraz przygotowanie nauczycieli do

jego wprowadzania i stosowania w praktyce. Do celów kolejnego szkolenia "Praca z uczniem zdolnym" należy: poznanie zasad pracy z uczniem zdolnym i uzdolnionym oraz wzbogacenie warsztatu pracy nauczyciela w zakresie pracy z uczniem zdolnym. Na zajęciach kursu czwartego "Praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych" słuchacze mają możliwość nabycia umiejętności przydatnych w pracy z uczniem o specyficznych potrzebach (stosowanie różnorodnych form pracy z uczniami, nawiązywanie współpracy z rodzicami i instytucjami wspomagającymi rozwój ucznia o specyficznych potrzebach). Kurs piąty - "Pozyskiwanie funduszy UE dla szkół i placówek oświatowych" pozwala na zapoznanie uczestników z szerokimi możliwościami pozyskiwania funduszy UE dla sektora edukacji w latach 2007-2013, nabycie przez uczestników umiejętności z zakresu pozyskiwania funduszy strukturalnych na zadania edukacyjne w szkołach i placówkach oświatowych oraz nabycie teoretycznej wiedzy i praktycznych umiejętności potrzebnych przy samodzielnym opracowaniu aplikacji.

Zajęcia prowadzone są przy wykorzystaniu odpowiednich metod do efektywnego szkolenia osób dorosłych. Należą do nich: metody warsztatowe, aktywizujące, miniwykłady z wykorzystaniem prezentacji multimedialnej, ćwiczenia, przykłady dobrej praktyki.

We wszystkich kursach bierze udział łącznie 467 osób z 31 jednostek samorządu terytorialnego. Uczestnicy mają możliwość nakreślić swoje oczekiwania wobec kursu, wypełniając ankiety na pierwszych zajęciach, a także po jego zakończeniu - w ankiecie ewaluacyjnej. Oceniają swoje odczucia, wrażenia dotyczące poziomu oraz efektywności prowadzonych zajęć, poziom wiary we własne siły i możliwości, motywacji do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.

Zajęcia odbywają się w szkołach i placówkach oświatowych znajdujących się w Toruniu, Brodnicy, Chełmnie, Grudziądzu, Wąbrzeźnie oraz Golubiu-Dobrzyniu.

Po zakończeniu kursu każdy uczestnik otrzymuje zaświadczenie ukończenia formy doskonalenia zawodowego nauczycieli zgodnie z Rozporządzeniem MENIS z dnia 23 kwietnia 2003 r. (Dz.U. Nr 84, poz.779), potwierdzające odbycie danego szkolenia. Do projektu "Nauczyciel uczący się" powołano Biuro Projektu. Do obowiązków biura należy: przygotowanie informacji do aktualizowania strony

internetowej projektu, organizowanie szkoleń, przygotowywanie materiałów szkoleniowych, utrzymywanie bieżących kontaktów z uczestnikami szkoleń, w tym informacje o kolejnych terminach szkoleń, utrzymywanie kontaktów z wykładowcami, przygotowywanie sprawozdań ilościowych ze szkoleń i warsztatów, gromadzenie dokumentacji odnośnie działań szkoleniowych i warsztatowych. ■

Zrealizowane formy doskonalące

1. Kursy i warsztaty

- Warsztat: Metody uatrakcyjnijające lekcje matematyki (10 godz.) - Agnieszka Przybyszewska, 28.03.2009, Toruń
- Kurs: Gimp i CorelDRAW narzędziem przygotowania profesjonalnych projektów graficznych (24 godz.) - Waław Kozłowski, 7- 21.03.2009, Toruń
- Warsztat: Umowa z klasą, czyli jak ułatwić porozumienie i zapewnić przestrzeganie zasad (8 godz.) - Danuta Potręć, 13.03.2009, Grudziądz
- Kurs: Ocenianie osiągnięć uczniów w tym uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (15 godz.) - Wiesława Kuban, 12-14.03. 2009, Toruń oraz 2-4.04 2009, Toruń
- Kurs komputerowy: Tworzenie prezentacji multimedialnych profesjonalnych materiałów promocyjnych i szkoleniowych z podkładem muzycznym, filmem i własną narracją (18 godz.) - Waław Kozłowski, 30-31.03.2009, Grudziądz, 24-25.04.2009, Toruń (10 godz)
- Warsztat: Dyskalkulia jako specyficzne trudności w uczeniu się matematyki (12 godz.) - Agnieszka Przybyszewska, 30.03.2009, Chełmża
- Kurs przygotowujący dla osób uczestniczących w projekcie ASTRO-BAZA (28 godz.) - Wiesław Skórzyński, 1.04.-17.06.2009, Toruń
- Warsztaty: Diagnoza i terapia pedagogiczna dzieci i młodzieży w nauczaniu zintegrowanym (20 godz.) - Grażyna Szczepańska, 27, 28.03. 2009, Grudziądz
- Warsztaty: Szkoła dla rodziców i wychowawców cz. I (40 godz.) - Grażyna Szczepańska, 6.03.-25.04.2009, Brodnica
- Warsztaty: Kinezylogia edukacyjna jako metoda wspomagająca edukację ucznia (15 godz.) - Grażyna Szczepańska, 17-18.04 2009, Toruń
- Warsztaty: Sztuka mówienia - jak panować nad ciałem i prawidłowo posługiwać się aparatem mowy (8 godz.) - E. Kondrat (kierownik warsztatu), 20,27. 04. 2009, Toruń
- Kurs: Przygotowanie do egzaminu na stopień nauczyciela dyplomowanego (8 godz.) - Urszula Sadkowska, 25.04.2009, Toruń
- Warsztaty: Planowanie pracy szkoły w oparciu o zmianę rozporządzenia w sprawie ramowych planów nauczania (4 godz.) - Zbigniew Górski (kierownik warsztatu), 28.04.2009, Toruń

2. Konferencje

- Nowa podstawa programowa języka polskiego - 9.03.2009, Toruń (fotografia powyżej)
- Poprawa efektywności kształcenia w gimnazjach woj. Kujawsko-Pomorskiego - 11.03.2009, Toruń
- Konferencja metodyczna dla nauczycieli geografii w gimnazjach - 13.03. 2009, Toruń
- Konferencja metodyczna dla nauczycieli matematyki w gimnazjach - 19.03.2009, Toruń
- Tablice interaktywne przykładem nowoczesnej edukacji i wykorzystanie tablicy w nauczaniu języka obcego - 24.03 2009, Wąbrzeźno
- Nowa podstawa programowa przedmiotów humanistycznych - 25.03.2009, Wąbrzeźno
- Wykorzystanie multimediów i nowoczesnych platform internetowych do nauki informatyki w gimnazjum - 1.04.2009, Toruń
- Podstawa programowa z biologii w gimnazjum - 2.04.2009, Toruń
- Zastosowanie TI do wspierania pracy dydaktyczno-wychowawczej funkcji szkoły i wykorzystanie tablicy interaktywnej na zajęciach informatyki w gimnazjum - 22.04.2009, Toruń
- W jaki sposób realizować nową podstawę programową z historii w gimnazjum - 29.04.2009, Toruń

3. Przeprowadzamy szkolenie w ramach projektu

"Nauczyciel uczący się - podniesienie kwalifikacji kadr systemu oświaty z terenu byłego województwa toruńskiego w latach 2008 i 2009" współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki ■

oprac. Danuta Potręć

Przesłała Elżbieta Majchrzak nauczyciel j. polskiego
w Zasadniczej Szkole Zawodowej ZDZ w Toruniu

Pogoda

*Budzę się i przez okno patrzę:
Widzę niepokój wśród flory.
Patrzę, jak komuś drzewa kłaniają się,
A do stóp pada deszcz.
Co chwila coś dzieje się.
Drzewa jak na znak
Ku ziemi chylą się.
Trawa ze strachu kładzie się
Kwiaty i krzewy całe drżą.
Co to tak straszego?
Co tak przeraża je?
Wśród drzew niepokój, zamieszanie!
Tak, to on, już idzie, widzę.
Silny wicher zbliża się
Za nim wiatr mocny
Pręży się, pokazując swą siłę,
Wraz z nimi delikatny wiatr.
A na końcu powoli
Małeńki zefirek -
Jak ja spokojny.*

Niewola

*Zero kontaktu ze światem zewnętrznym
Od wieków w klatce zamknięty
Jego marzenie wolnością nazwane
Kończyny jego łańcuchem związane
Wołania o pomoc nie słyszane
Złotymi łzami oczy zalane*

Miłość

*Miłość to dziwne uczucie!
Szybko Cię dopada*

*Daje szczęście
Uśmiech, radość.
Przytuli Cię
Gdy jest Ci źle
Pocałuje, pocieszy
Otrze łzy.
Po dłuższym czasie
Pokłóci z Tobą się
Wyzwie, zrani
W końcu zostawi.
Zrobi to nagle
Niespodziewanie
Wbije nóż w serce.
Czas zaleczy ranę.
A Ty dalej szukasz jej.*

Życie

*Wielkie nadzieje
Marzenia wielkie
Nikłe szanse
Bzdury kompletne
Wiara w ludzi
Ty możesz się ludzić
Liczby szczęśliwe*

*Pecha przynoszą
Słowa szczere
Kłamstwem uznane
Kłamstwa kompletne
Mile słyszane*

*Dajesz wiele
Nic nie dostajesz
Sprawiedliwość?
To nieuczciwe! ■*

Marek Jędras

kl. II B
Zasadnicza Szkoła Zawodowa ZDZ
w Toruniu

Przemysł i technika

**bliżej
szkoły**

Stefan Oborski

Rada Toruńska FSNT NOT

„Racjonalne i oszczędne gospodarowania energią” - nauczyciele szkolą się korzystając z wiedzy inżynierów

Jedną z dziedzin działania zapisanych w porozumieniu o współpracy Regionalnej Agencji Poszanowania Energii (RAPE) w Toruniu i Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT (FSNT NOT) Rada Toruńska jest wspólne organizowanie szkoleń dla różnych środowisk o tematyce technicznej związanej z wytwarzaniem i korzystaniem z energii.

W związku z aktualnymi problemami - zapowiadane kolejne podwyżki cen za energię, kłopoty z dostawami paliw - postanowiono zorganizować szkolenie poświęcone zagadnieniom "Racjonalnego i oszczędnego gospodarowania energią".

FSNT NOT i RAPE od lat realizuje w praktyce idee technicznego edukowania społeczeństwa już od młodzieży szkolnej. W związku z powyższym pilotażowe szkolenia zostały skierowane do nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, fizyki i chemii, przedmiotów zawodowych szkół wszystkich poziomów nauczania, zakładając, że za ich pośrednictwem w szkołach zostanie ta wiedza przetworzona i przekazana uczniom.

Przy udziale Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Torunia oraz Starostwa Powiatu Toruńskiego zorganizowano 2 grupy nauczycieli, którzy zainteresowali się tą tematyką i zaproponowano udział w tym szkoleniu.

Pierwszym celem poznawczym szkolenia było przekazanie nauczycielom niezbędnej wiedzy z zakresu racjonalnego i oszczędnego gospodarowania energią elektryczną i ciepłą w szkole oraz w gospodarstwie domowym.

Wykładowcy - wysokiej klasy specjaliści z Cergii SA, Energi SA, Apatora SA - korzystając z technik multimedialnych, pokazów urządzeń oraz schematów starali się uzupełnić, a przede wszystkim usystematyzować wiedzę nauczycieli w zakresie:

- zasad pozyskiwania i gospodarowania energią elektryczną i ciepłą niezbędną do funkcjonowania szkoły - gospodarstwa domowego

- źródeł i przyczyn strat energii elektrycznej i ciepłej w szkole i w domu
- możliwości zmniejszenia zużycia energii elektrycznej i ciepłej
- efektów ekonomicznych i ekologicznych wynikających z racjonalnego i oszczędnego gospodarowania energią

Efektem końcowym tego szkolenia ma być rozpoczęcie edukacji młodzieży w zakresie gospodarowania energią i kształcenie właściwych postaw uczniów w zakresie poszanowania energii. Drugim bardzo ważnym celem przeprowadzanych zajęć było (w czasie warsztatów metodycznych) wskazanie przez doświadczonych metodyków przy współpracy z uczestnikami szkolenia różnych form i możliwości wykorzystania uzyskanej wiedzy w szkole w czasie lekcji przedmiotowych lub zajęć pozalekcyjnych.

Kierownik szkolenia Stefan Oborski rozpoczyna zajęcia

Ważnym zadaniem było także wskazanie przykładów możliwości oddziaływania i kształcenia właściwych postaw uczniów w zakresie poszanowania energii.

Próbowano to osiągnąć poprzez:

- omówienie poszczególnych zagadnień połączone z multimedialnymi prezentacjami
- dyskusje w formie seminarium
- rozwiązywanie przez uczestników szkolenia wybranych zagadnień - indywidualnie lub w grupach - pod nadzorem prowadzących.

Wykonanie prac kontrolnych przez uczestników było podstawowym kryterium ukończenia szkolenia. Każdy uczestnik otrzymał zaświadczenie o ukończeniu szkolenia oraz płytki CD z nagranyimi prezentacjami i innymi materiałami.

Szkolenie dla grupy nauczycieli organizowane przez Starostwo Powiatu Toruńskiego było finansowane z funduszy UE. Udział w szkoleniu pozwolił nauczycielom uporządkować - i w wielu przypadkach - pogłębić wiedzę w tej dziedzinie.

Uczestnicy warsztatów potwierdzili umiejętność opracowania poprawnych scenariuszy zajęć pozalekcyjnych i lekcji poświęconych poszanowaniu energii.

Niestety wykazali się także sztywnym przywiązaniem do sztampy podręcznikowej i nie podjęli próby stworzenia bazy elementów wiedzy i przykładów oszczędzania energią przywoływanych w trakcie omawiania wybranych zagadnień na lekcjach danego przedmiotu.

Przyszłość pokaże na ile nauczyciele będą potrafili pomóc uczniom w odpowiedzi na podstawowe pytania:

- Gdzie i w jaki sposób tracimy energię w domu i w szkole?
- Dlaczego powinniśmy oszczędzać energię?
- W jaki sposób można oszczędzać energię w domu i w szkole?

Dużo pracy czeka nauczycieli, gdyż wykładowcom nie zawsze udawało się pamiętać, że informacje mają być przygotowane do rozmowy z uczniami o zupełnie innym poziomie wiedzy i doświadczenia. Także zagadnienia ekologiczne ograniczały się do emisji zanieczyszczeń na obiekcie wytwarzającym energię. Obie strony zapomniały, niestety, o obciążeniu ekologicznym i energochłonności etapu pozyskiwania paliw do produkcji energii.

Postaramy się wykorzystać doświadczenia zdobyte w obu szkoleniach. Zachęcamy do udziału w kolejnych edycjach szkoleń. ■

dr Aleksander Kazubski

Pracownia Dydaktyki Chemii, Wydział Chemii UMK Toruń

45 Ogólnopolski Konkurs Chemiczny im. Prof. Antoniego Swinarskiego

W dniu 6.03.2009 na wydziale chemii UMK przeprowadzono finałowy II etap 45 Ogólnopolskiego Konkursu Chemicznego im. Prof. Antoniego Swinarskiego

- w I etapie brało udział 703 uczniów z 132 szkół z 15 województw
- do II etapu zakwalifikowało się 85 uczniów z 55 szkół z 15 województw
- do II etapu Konkursu największą liczbę uczniów - pięciu - zakwalifikowało się z LO nr 14 we Wrocławiu. Uczniów przygotowywała mgr Ludmiła Szterenber
- w II etapie rywalizowało ze sobą 6 także zespołów uczniowskich

Zwycięzcy 45 Ogólnopolskiego Konkursu Chemicznego im. prof. Antoniego Swinarskiego

Klasyfikacja indywidualna

- I - Damian Makieła** z II LO im. H. Malczewskiej w Zawiercia, naucz. **mgr Sylwia Pniakowska**
- II - Adam Budniak** z XIII Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie, naucz. **dr inż. Małgorzata Kępińska-Żerko**
- III - Paweł Kulboka** z XIII Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie, naucz. **dr inż. Małgorzata Kępińska-Żerko**
- IV - Anna Rogalska** z I LO im. St. Dubois w Koszalinie, naucz. **mgr Zofia Ociepa, mgr Zygmunt Korszałowski**

- V - Maciej Kaczorowski** z Liceum Ogólnokształcącego nr 14 we Wrocławiu, naucz. **dr Ludmiła Szterenber**
- VI - Michał Szewczuk** z IV LO im. Marii Skłodowskiej Curie w Olsztynie, naucz. **mgr Hanna Olejnik**
- VII - Paweł Binko** z II LO im. K. Morawskiego w Przemyślu, naucz. **mgr inż. Marian Sztaba**
- VIII - Klaudia Obsznajczyk** z Klasycznego LO im. St. Konarskiego w Skierniewicach, naucz. **mgr Joanna Lenkiewicz**
- IX - Wojciech Danowski** z III LO im. K.K. Baczyńskiego w Białymstoku, naucz. **dr Justyna Ostrowska**
- X - Kaja Cegiełka** z II LO im. A.F. Modrzewskiego w Rybniku, naucz. **mgr Ewelina Maj**

Klasyfikacja zespołowa

- I - LO nr 14 we Wrocławiu, naucz. dr Ludmiła Szterenber**
- II - II LO im. H. Malczewskiej w Zawierciu, naucz. mgr Sylwia Pniakowska**
- III - IV LO im. H. Sawickiej w Kielcach, naucz. mgr Aleksandra Szychowska**
- IV - VI LO im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy, naucz. mgr Alojzy Markwitan**
- V - III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie, naucz. mgr Alicja Borkowska, mgr Agnieszka Bukowska, mgr Łukasz Janczara**

VI - I LO im. T. Kościuszki w Łomży, naucz. **mgr Hanna Suchodolska**

Laureaci otrzymali dyplomy i nagrody ufundowane przez:

1. JM Rektora UMK

2. Dziekana Wydziału Chemii

3. Polskie Towarzystwo Chemiczne

4. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wydziału Chemii UMK

5. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego ■

Witold Anusiak

Doradca metodyczny chemii, Centrum Kształcenia Ustawicznego Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli

Wojewódzki konkurs gimnazjalny z chemii

Na Wydziale Chemii UMK odbyło się 17 kwietnia 2009 r. uroczyste zakończenie konkursu chemicznego dla gimnazjalistów. Konkurs ten zorganizowany został po raz szósty przez Centrum Kształcenia Ustawicznego, Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Toruniu oraz tak, jak było to w roku ubiegłym przez Wydział Chemii Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Konkurs ten odbywał się pod patronatem Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, Oddziału Toruńskiego Polskiego Towarzystwa Chemicznego i Oddziału Toruńskiego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego.

Konkurs odbywał się w trzech etapach: szkolnym, rejonowym i wojewódzkim. Uczniowie w całym województwie, na każdym etapie konkursu, rozwiązywali zadania, które były oceniane według tych samych kryteriów, aby można było w późniejszym czasie przeanalizować uzyskane przez nich wyniki. Wyciągnięte z takiej analizy wnioski mają pomóc kolejnym uczniom w przygotowaniu się do następnych edycji konkursu, a nauczycielom pozwolić ocenić własną pracę. Idea ta sprawdziła się w tym roku, gdyż zagadnienia, z którymi uczniowie mieli kłopot w ubiegłym roku, w tym nie sprawiły im dużego problemu.

W pierwszej części konkursu wzięło udział ok. **1100** uczniów z **165** szkół województwa kujawsko-pomorskiego. Spośród tych uczniów nauczyciele wyłonili na drodze eliminacji szkolnych **227** osób z **95** szkół. Rywalizowały one następnie w etapie rejonowym o wejście do finału konkursu. Etap rejonowy konkursu został zorganizowany w 6 miastach: w Bydgoszczy, Grudziądzu, Golubiu-Dobrzyniu, Inowrocławiu, Toruniu i Włocławku. Komisje rejonowe zakwalifikowały do etapu finałowego **75** uczniów reprezentujących **35** szkół.

Etap wojewódzki konkursu odbył się 13.03.2009r. na Wydziale Chemii UMK. Finałiści konkursu podobnie jak w poprzednich etapach rozwiązywali zadania zamknięte i otwarte. Do rozwiązania było 28 zadań. Wśród nich 20 stanowiły zadania zamknięte typu testowego. Pozostałe zadania sprawdzały umiejętność pisania równań reakcji, planowania doświadczeń i rozwiązywania zadań rachunkowych. Najlepiej z tymi zadaniami poradziło sobie **36** uczniów z **19** szkół,

którzy zostali laureatami konkursu. Największą liczbę laureatów przygotowali nauczyciele z:

• Gimnazjum i Liceum Akademickiego w Toruniu (11-stu laureatów)

• Gimnazjum w Janikowie (4 laureatów)

• Gimnazjum Nr 4 w Inowrocławiu (3 laureatów)

• Gimnazjum Nr 3 w Inowrocławiu (2 laureatów)

• Gimnazjum Nr 2 w Dobrzejewicach (2 laureatów)

pozostali laureaci byli uczniami:

• Gimnazjum Nr 11 w Toruniu

• Gimnazjum Publicznego w Dobrzyniu nad Wisłą

• Gimnazjum Nr 2 w Inowrocławiu

• Gimnazjum Nr 2 w Serocku

• Gimnazjum Nr 7 w Grudziądzu

• Gimnazjum Nr 3 w Grudziądzu

• Gimnazjum w Głuchowie

• Gimnazjum Katolickiego w Inowrocławiu

• Gimnazjum w Łabiszynie

• Gimnazjum Nr 17 w Bydgoszczy

• Gimnazjum Nr 1 w Inowrocławiu

• Publicznego Gimnazjum w Rogowie

• Gimnazjum Nr 50 w Bydgoszczy

• Gimnazjum Nr 38 Integracyjnego w Bydgoszczy

Laureaci VI Konkursu Przedmiotowego z Chemii dla Gimnazjalistów w trakcie uroczystości jego zakończenia mieli okazję zapoznać się z najnowszymi trendami w dziedzinie energetyki proekologicznej. Wykład na ten temat przygotowali mgr Marcin Cichosz i dr Bartosz Igliński z Zakładu Chemicznych Procesów Proekologicznych Wydziału Chemii UMK. Punktem kulminacyjnym tego spotkania było wręczenie laureatom konkursu stosownych zaświadczeń, dyplomów i nagród.

Fundatorami nagród w tym roku były:

• Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

• Wydział Środowiska i Zieleni Urzędu Miasta Toruń

• Wiejskie Stowarzyszenie Kulturalno - Oświatowe "Edukacja i Przyszłość" w Brąchnówku

• Urząd Marszałkowski - Departament Edukacji i Sportu

• Urząd Miasta Inowrocław Wydział Oświaty, Kultury, Promocji i Sportu

• Starostwo Powiatowe w Toruniu

• Burmistrz Miasta Janikowo Wójt Gminy Chełmża

• ZS UMK Gimnazjum Akademickie ■

Innowacje techniczne w roku 2008

Zawsze z tarczą

Na ubiegłorocznych 57. Międzynarodowych Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Techniki "Brussels Innova - Brussels Eureka" 2008 zaprezentowano 450 innowacyjnych rozwiązań z 23 krajów świata. W pawilonie polskim zaprezentowano 95 wynalazków i rozwiązań know-how.

Targom towarzyszył międzynarodowy konkurs innowacji "Eureka". Prezentowane osiągnięcia naukowo-techniczne oceniane były przez 90-osobowe jury w 19 kategoriach branżowych.

Wynalazki polskich wystawców zostały wysoko ocenione i przyznano im:

- 8 złotych medali z wyróżnieniem
- 41 złotych medali
- 33 srebrne medale
- 12 brązowych medali

- 1 medal złoty dla młodych wynalazców

Do najbardziej wyróżniających się wynalazków i rozwiązań know-how należy zaliczyć:

- **System rehabilitacji kardiologicznej PELETON plus** - Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM Zabrze
- **PCP - technologiapersonalizacji kart poliwęglanowych** - Polska Wytwórnia Papierów wartościowych SA Warszawa
- **Asynchroniczny przetwornik analogowo-cyfrowy typu Sigma-Delta** - Akademia Górniczo-Hutnicza Kraków
- **Nowa generacja sterowników polowych z analizatorem jakości energii do pracy w warunkach ekstremalnych** - Instytut Tele- i Radiotechniczny
- **Sposób wytwarzania paliwa odnawialnego do napędu silników z zapłonem samoczynnym z olejów roślinnych i wytwórnia do jego produkcji** - Przemysłowy Instytut Maszyn Rolniczych Poznań, Politechnika Poznańska
- **Termiczna metoda przekształcania osadów ściekowych w lekkie kruszywa dla budownictwa** - Instytut budownictwa i Górnictwa Skalnego Warszawa
- **System zdalnego dopasowania procesora mowy do implantu ślimakowego** - Instytut Patologii Słuchu Warszawa
- **Rejestrator do badań Holtera z wykorzystaniem wymiennej pamięci typu Flash** - Politechnika Łódzka
- **Bezchromowa obróbka stopów magnezu** - Instytut Mechaniki Precyzyjnej Warszawa
- **Cyfrowa kamera halograficzna do pomiarów deformacji i kształtu obiektów 3D** - Politechnika Warszawska
- **Uniwersalny pojazd elektryczny dla osób niepełnosprawnych** - Instytut Elektroniki Warszawa
- **Urządzenie do przeciwbieżnego igłowania włókien** - Instytut Włókien Naturalnych Poznań

Ponadto Komisja Odznaczeń Belgii uhonorowała Krzyżami Zasługi Orderu Wynalazczości wielu wynalazców i osoby działające dla rozwoju i promocji wynalazków na arenie międzynarodowej.

"Przegląd techniczny" 5-6/2009 - Ryszard Chmielewski

Konkursy techniczne NOT rozstrzygnięte

I. "Osiągnięcia w ochronie środowiska"

Nagroda I

- Automatyczna maszyna do zgrzewania okrągłych i czworokątnych koszy zbrojeniowych, **STALER** Towarzystwo Gospodarcze Brodnica Serwis Centrum Toruń
- Opracowanie metody oznaczania nowej generacji związków chemicznych - cieczy jonowych, **Wydział Chemii UMK** Toruń

Nagroda II

- Uruchomienie produkcji rozłączników izolacyjnych bezpiecznikowych typu ARS, **APATOR S.A.** Toruń
- Aparaty, zbiorniki o rurociągi z tworzyw sztucznych wzmocnionych włóknem szklanym (TWS) w produkcji cynku metodą elektrolityczną, **PLASTICON POLAND S.A.** Toruń

Wyróżnienia

- Zaprojektowanie, wykonanie i uruchomienie mimosrodowej piły wzdłużnej i siedmiu pił poprzecznych, **APATOR CONTROL** Toruń
- Technologia i urządzenia do wymiany izolacji długopionowej i kołpakowej oraz osprzętu w zawieszeniu ŁO2 i ŁO3 na słupach odporowych i odporowo narożnych linii napowietrznych 220 kV, **ENERGA OPERATOR S.A.** O/Toruń

II. "Przegląd Osiągnięć Technicznych Torunia"

Grupa przedsiębiorstw małych - zgłoszeń nie było.

Grupa przedsiębiorstw średnich:

Nagroda I

Opracowanie metody oznaczania nowej generacji związków chemicznych - cieczy jonowych, **Wydział Chemii UMK** Toruń

Nagroda II

Zaprojektowanie, wykonanie i uruchomienie mimosrodowej piły wzdłużnej i siedmiu pił poprzecznych, **APATOR CONTROL** Toruń

Grupa przedsiębiorstw dużych:

Nagroda I

Uruchomienie produkcji rozłączników izolacyjnych bezpiecznikowych typu ARS, **APATOR S.A.** Toruń

Nagroda II

Technologia i urządzenia do wymiany izolacji długopionowej i kołpakowej oraz osprzętu w zawieszeniu ŁO2 i ŁO3 na słupach odporowych i odporowonarożnych linii napowietrznych 220 kV, **ENERGA OPERATOR S.A.** O/Toruń

Wyróżnienia

- Automatyczna maszyna do zgrzewania okrągłych i czworokątnych koszy zbrojeniowych, **STALER** Towarzystwo Gospodarcze Brodnica Serwis Centrum Toruń
- Aparaty, zbiorniki o rurociągi z tworzyw sztucznych wzmocnionych włóknem szklanym (TWS) w produkcji cynku metodą elektrolityczną, **PLASTICON POLAND S.A.** Toruń

W kolejnych numerach będziemy przedstawiać wybrane nagrodzone opracowania. Prosimy o propozycje tematów, które interesowałyby czytelników, a postaramy się je zaprezentować na łamach „45 Minut”. ■

Przygotował: **Stefan Oborski**

Termiczna utylizacja odpadów. Scenariusz zajęć

Scenariusz został opracowany w oparciu o materiały zdobyte na kursie "Odpady zmorą człowieka" zorganizowanym przez KPCCN w Toruniu we współpracy z RT FSNT NOT, realizowanego w terminie: październik 2008 r. - czerwiec 2009 r.

Przedmiot: gospodarka odpadami

Klasa: I, II, III, IV technikum chemicznego

Czas: 90 min.

Prowadząca: Justyna Lisińska, Anetta Macherzyńska, Katarzyna Furgal, Danuta Bielińska

Temat: Termiczna utylizacja odpadów

Treści programowe:

1. Termiczna utylizacja odpadów komunalnych i przemysłowych
 - spalanie klasyczne
 - piroliza
 - współspalanie

Cel ogólny lekcji - omówienie procesu spalania odpadów przy zastosowaniu różnych urządzeń i systemów utylizacji odpadów w wysokich temperaturach.

Cele szczegółowe lekcji

Wiadomości - uczeń potrafi:

- wymienić metody termicznej utylizacji odpadów
- wylczyć elementy instalacji do termicznej utylizacji odpadów
- omówić proces spalania z dostępem tlenu i bez dostępu tlenu
- porównać spalanie klasyczne i pirolizę

Umiejętności - uczeń potrafi:

- scharakteryzować skład spalin powstających podczas termicznej utylizacji odpadów
- narysować uproszczony schemat spalarni odpadów
- analizować niebezpieczeństwo szkodliwego działania spalarni na środowisko
- posługiwać się terminologią

Postawy - uczeń:

- ma świadomość wad i zalet zastosowania termicznej utylizacji odpadów
- aktywnie uczestniczy w pracach zespołu
- poszerza wiedzę i zainteresowania dotyczące ochrony środowiska

Metody pracy: praca z podręcznikiem i schematami

Formy: praca w grupach

Środki dydaktyczne: schematy, zdjęcia, podręcznik, tablica, kreda

PRZEBIEG LEKCJI

Faza	Materiał nauczania	Czynności nauczyciela	Czynności uczniów
Wprowadzająca (5 minut)	Odpady komunalne i przemysłowe	- sprawdza listę obecności - prosi o przypomnienie wiadomości dotyczących charakterystyki odpadów komunalnych i przemysłowych	- zgłaszają się do odpowiedzi i odpowiadają na zadane pytania
Realizacyjna (35 minut)	Metody unieszkodliwiania odpadów przy zastosowaniu metod termicznych: - spalanie klasyczne - piroliza - współspalanie Charakterystyka wymienionych metod spalania odpadów z dostępem tlenu i bez dostępu tlenu Schemat instalacji spalania odpadów w piecach rusztowych i piecach obrotowych Schemat instalacji współspalania osadów ściekowych w piecach cementowych	- podaje temat lekcji i poleca zapisanie go do zeszytu - omawia cel i metody pracy - omawia teoretyczne podstawy termicznej utylizacji odpadów - dzieli klasę na grupy, rozdaje materiały oraz wyjaśnia uczniom, jak będzie przebiegała praca ze schematami - wyjaśnia jak na podstawie dostarczonych materiałów stworzyć uproszczony schemat spalarni odpadów - pomaga zespołom w wykonaniu zadania, naprowadza i zachęca do pracy - analizuje wypowiedzi uczniów, podkreśla zalety oraz omawia wady - poleca zapisanie i wyjaśnienie w zeszycie szkodliwego oddziaływania spalarni na środowisko - dostarcza zespołom kserokopie wyników analizy składu spalin emitowanych do atmosfery	- zapisują w zeszycie temat lekcji - skupiają uwagę na wypowiedzi nauczyciela - odpowiadają na pytanie postawione przez nauczyciela - pracują w grupach według instrukcji, po narysowaniu schematu liderzy prezentują i omawiają efekty pracy - skupiają uwagę na przekazywanych przez nauczyciela poleceniach, ewentualnie proszą o dodatkowe wyjaśnienia - analizują wyniki składu spalin emitowanych do atmosfery i odpowiadają pisemnie na zadane pytanie
Podsumowująca (5 minut)		- podsumowuje lekcję (zwraca uwagę na zaangażowanie, osiągnięcia lub trudności uczniów) - zadaje pracę domową dla zainteresowanych uczniów: Proszę przedstawić pozytywną opinię skłaniającą społeczeństwo do zaakceptowania planów budowy spalarni w okolicach miasta.	- słuchają uwag nauczyciela - uczniowie zapisują polecenia w zeszycie ■

Technika na co dzień

Pochwała dziur w asfalcie

Ocenia się, że dzisiaj połowa Europejczyków stale, dzień i noc, żyje w hałasie przekraczającym dopuszczalne parametry. W 90% źródłem emisji hałasu jest ruch drogowy. Winowajcą jest nie tylko silnik i układ napędowy, lecz to co dzieje się między oponą a jezdnią. Prawie każdy kierowca doświadczył podczas deszczu nieprzyjemnego zjawiska, kiedy to samochód nagle wpada w poślizg z powodu utrzymującej się na powierzchni jezdni warstwy wody. Rozwiązaniem tego problemu może być stosowanie nowoczesnych mieszanek mineralno-asfaltowych, których struktura składa się w jednej czwartej z... dziur (25% wolnej przestrzeni).

W tradycyjnych nawierzchniach, których ścieralna warstwa jest wykonana z betonu asfaltowego, zawartość wolnych przestrzeni też bywa wysoka, ale wtedy jest to błąd w sztuce, a nie technologia z najwyższej drogowej półki.

W świecie jest to technologia znana i stosowana od ponad 20 lat, natomiast na polskich drogach jest jeszcze całkowitą egzotyką. Obecnie tym problemem zajmuje się Katedra Inżynierii Materiałów Budowlanych Politechniki Warszawskiej.

Z wodą na pobocze

Wolne przestrzenie, które stanowią nawet 28-30 % objętości nawierzchni z asfaltu porowatego, tworzą sieć porów. Woda z opadów atmosferycznych nie utrzymuje się więc na warstwie ścieralnej nawierzchni, lecz systemem kanalików przesącza się do warstwy wiążącej i jest odprowadzana na pobocze. Dlatego nawet na mokrej nawierzchni droga hamowania jest krótsza, ryzyko poślizgu mniejsze, a poruszający się samochód nie rozpyla za sobą mgły wodnej. **Rośnie bezpieczeństwo i komfort jazdy.**

Ciszej nad drogą

Jeżeli nawierzchnia jest zwarta, znaczna część energii akustycznej jest odbijana od powierzchni. Natomiast w przypadku dużej porowatości nawierzchni następuje silne pochłanianie dźwięku i fala odbita niesie znacznie mniej energii.

Nawierzchnie drenażowe zmniejszają propagację hałasu i dodatkowo zmniejszają jego emisję u źródła. Porowatość powierzchni utrudnia bowiem sprężanie się powietrza w rowkach bieżnika. W efekcie **redukcja hałasu** może wynieść nawet **10 dB A**, co przekładając na subiektywne odczucie, oznacza, że jest o połowę ciszej.

Nie ma nawierzchni bez wad

Asfalt porowaty wymaga większej kultury zarówno podczas projektowania i wykonywania nawierzchni jak i jej utrzymywania. A to kosztuje.

Na terenach miejskich, gdzie ruch samochodów nie jest zbyt szybki, nie dochodzi do zasysania pyłu przez opony co powoduje samooczyszczanie kanalików drogi. Dlatego 2-3 razy w roku trzeba nawierzchnie odkurzyć.

Zimą należy jezdnię odśnieżać delikatnie (lemiesz pługą powinien mieć założone gumowe ochraniacze).

Zamiast piasku można stosować jedynie środki odladzające.

Wykonanie nawierzchni porowatej jest droższe o ok.30% i zachodzi konieczność generalnych remontów co 10 lat. Obniżenie kosztów daje tylko możliwość praktycznie 100% recykling materiału mma.

Asfalt porowaty jest także dużo tańszy od szpecących ekranów akustycznych, których skuteczność jest zależna od wysokości mieszkań.

Przegląd Techniczny 1/2009 Irena Fober

Prosty elektryczny

Szykowana jest premiera prototypu hybrydowego auta serii 7 z układem Active Hybrid Concept (BMW). Mały silnik elektryczny 14,6 kW i 210 Nm zostanie tu "dołożony" jako element systemu Brake Energy Regeneration (wykorzystującego energię hamowania). Silnik elektryczny oprócz wspomaganie napędu pełni też tu rolę rozrusznika. Dzięki temu auto, z 4,4-litrowym silnikiem benzynowym spala o 15% paliwa mniej.

Krok ekologiczny

Od 2009 r. rozpocznie się sprzedaż nowego ekologicznego Golfa VI BlueMotion (Volkswagen). Jest to auto z silnikiem Diesla 1,6 l (76,6 kW, 250 Nm) typu Common Rail, z systemem Start-Stop. Nowe rozwiązania oczyszczania spalin pozwalają osiągnąć bardzo niską emisję CO₂ - 99 g/km. Silnik zużywa 3,8 l/100 km.

Przegląd Techniczny 21/2008

Wybrał i opracował: Stefan Oborski

**Biblioteka
Pedagogiczna
dla edukacji**

Co czytać?

Nowa podstawa programowa: literatura dostępna w Bibliotece Pedagogicznej w Toruniu

Tekst nowej podstawy programowej

Podstawa programowa wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół obowiązująca od roku szkolnego 2009/10 : przedszkole, szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła ponadgimnazjalna, zasadnicza szkoła zawodowa, szkoła policealna, szkoła specjalna / [oprac. Sebastian Siwy]. - Warszawa: FHU Miła, 2009.

2 egzemplarze przeznaczone do wypożyczenia, 1 egzemplarz dostępny w czytelni

Artykuły z czasopism na temat nowej podstawy programowej

1. Edukacja zdrowotna i profilaktyka w nowej podstawie programowej / Barbara Wojnarowska / Remedium. - 2009, nr 2, s.1-3
2. Jak myśleli, tak zrobili. Podstawę programową czyta praktyk / Ewa Nowel // Język Polski w Gimnazjum. - 2008/2009, nr 3, s. 96-108
3. Jak przygotować się do pracy z nową podstawą programową? / Joanna Piasta-Siechowicz // Język Polski w Szkole IV-VI. - 2008/2009, nr 3, s. 87-96
4. Nowa podstawa programowa a działania nauczycieli bibliotekarzy / Bogumiła Staniów // Biblioteka w Szkole. - 2008, nr 9, s. 8-11
5. Nowa podstawa programowa dla języka obcego w klasach I-III / Magdalena Szpotowicz // The Teacher. - 2009, nr 2, s. 6-11
6. Nowa podstawa programowa na I etapie kształcenia / Mariola Frymus // Wiadomości, Głosy, Rozmowy o Szkole. - 2007, nr 8, s.11-14
7. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej // Hejnał Oświatowy. - 2009, nr 2, s. 19-20
8. Nowa podstawa programowa z matematyki / Zbigniew Semadeni // Nauczyciele i Matematyka + Technologia Informacyjna. - 2008, nr 68, s. 2-6

**BIBLIOTEKA PEDAGOGICZNA
W TORUNIU**

**87-100 Toruń
ul. gen. J. H. Dąbrowskiego 4
tel./faks (056) 653 97 56
e-mail: biblioteka@bptorun.edu.pl
www.bptorun.edu.pl**

WYPOŻYCZALNIA I CZYTELNIĄ

**tel. (056) 653 97 55
czynne:
od poniedziałku do piątku: 10⁰⁰-19⁰⁰
w soboty: 10⁰⁰-15⁰⁰**

INFORMATORIUM

**tel. (056) 621 13 05
czynne:
od poniedziałku do piątku: 10⁰⁰-19⁰⁰
w soboty: 10⁰⁰-15⁰⁰**

**INTERNETOWE CENTRUM INFORMACJI
MULTIMEDIALNEJ**

**czynne:
od poniedziałku do piątku: 10⁰⁰-17⁰⁰**

FILIA W BRODNICY

**87-300 Brodnica
ul. Matejki 5
tel./faks (056) 498-71-70
e-mail: filia.brodnica@bptorun.edu.pl
http://www.bptorun.wx.pl/fil/**

**czynna:
od poniedziałku do piątku: 9⁰⁰-18⁰⁰**

9. Nowa reforma programowa wychowania fizycznego w edukacji wczesnoszkolnej / Eligiusz Madejski // Lider. - 2008, nr 11, s. 5-6
10. O podstawie programowej dla LO / Agnieszka Wojciechowska // Matematyka. - 2008, nr 2, s. 75-80
11. Podstawa programowa - czy warto do niej wracać? / Krzysztof Konarzewski // Dyrektor Szkoły. - 2007, nr 9, s. 22-23
12. Podstawa programowa - wychowanie fizyczne etap II : szkoła podstawowa klasy IV-VI, III - gimnazjum, IV - szkoła ponadgimnazjalna // Lider. - 2008, nr 11, s. 18-20
13. Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych / Andrzej Pery // Monitor Prawny Dyrektora. - 2009, nr 3, s. 6-7
14. Podstawa programowa matematyka / Agnieszka Wojciechowska // Matematyka. - 2008, nr 1, s. 23-25
15. Reformy programów nauczania jako stały element współczesnej polityki edukacyjnej/Waldemar Martyniuk//Nowa Polszczyzna. - 2008, nr 1, s. 25-26
16. Ścieżka po drugiej stronie lustra: nowa podstawa programowa w bibliotece szkoły ponadgimnazjalnej / Monika Nagowska // Biblioteka w Szkole. - 2008, nr 12, s. 4-8
17. Zmiany programowe, czyli mniej, a dobrze / Wojciech Książek // Dyrektor Szkoły. - 2008, nr 6, s. 22-23 ■

Oprac. Anna Wiligalska

Strony internetowe, na których mogą Państwo znaleźć informacje dotyczące nowej podstawy programowej:

www.reformaprogramowa.men.gov.pl
www.6latek.men.gov.pl
www.reformaprogramowa.men.gov.pl/podreczniki
www.reformaprogramowa.men.gov.pl/pytania-i-odpowiedzi
www.reformaprogramowa.men.gov.pl/dla-nauczycieli (tu znajduje się ośmiotomowa publikacja poświęcona nowej podstawie programowej - warto zajrzeć)

Imprezy kulturalno-oświatowe w Bibliotece Pedagogicznej

Odkąd Biblioteka Pedagogiczna mieści się w nowym, przestronnym i pierwszym własnym budynku zyskała możliwość poszerzenia zakresu swojej działalności. Stało się to możliwe m.in. dzięki sali wystawowej - miejscu różnorodnych działań edukacyjnych i kulturalnych takich jak spotkania, wystawy i inne imprezy zgodne z charakterem placówki i dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Staramy się, aby miały one walor nie tylko dydaktyczny, ale też służyły promowaniu naszego księgozbioru. Wśród najciekawszych spotkań, które odbyły się w sali wystawowej można wymienić:

Spotkanie z Jakubem Śpiewakiem, prezesem Fundacji Kidprotect, służyło popularyzowaniu zasad bezpiecznego korzystania z Internetu w trosce o najmłodszych jego użytkowników. Fundacja zajmuje się m.in. walką z pornografią dziecięcą i pedofilią. Spotkanie adresowane było do nauczycieli, bibliotekarzy i pedagogów szkolnych zainteresowanych zagrożeniami, których źródłem może być Internet.

Gościliśmy pisarkę Małgorzatę Musierowicz, która odpowiadała na pytania zebranych i promowała swą najnowszą książkę "Sprężyna". Spotkaniu towarzyszyła ekspozycja książek Autorki dostępnych w zbiorach naszej biblioteki.

Najciekawsze wystawy to: Drzeworyty Wandy Tomaszewskiej, toruńskiej artystki, a jednocześnie pedagoga. Zainteresowani (m.in. uczniowie klas o profilu artystycznym) mogli oglądać oprócz "produktu finalnego", czyli drzeworytów także elementy warsztatu artystki - klocki, bibułka, ryłce, dłuta.

Kolejna, ale całkowicie odmienna wystawa, to Fotograficzna poczta butelkowa. Była ona ekspozycją zdjęć wklejanych do krążących po świecie albumów, które powróciły do organizatorów akcji. Plonem akcji to dowód wspólnego - "ponad podziałami", udanego przedsięwzięcia. Zarówno akcja ta jak i wystawa służyły propagowaniu wśród młodzieży idei wolontariatu. Oglądający wystawę mogli także zapoznać się z ekspozycją najnowszych przewodników turystycznych - darem wydawnictwa Pascal dla Biblioteki Pedagogicznej.

W maju miała miejsce wystawa z okazji Międzynarodowego Dnia Książki Dziecięcej. Pokazaliśmy prace młodych twórców ilustrujące baśnie J.Ch. Andersena, które udostępniła Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu. W gablotach umieściliśmy książki dla dzieci dostępne w bibliotece. Oglądać można było m.in. piękną serię Cała Polska Czyta Dzieciom. Celem tej wystawy było propagowanie czytelnictwa najmłodszych.

W sali wystawowej odbyły się także warsztaty "Dziecko w chuście" - warsztaty nie tylko dla mam, których celem było propagowanie bezpiecznego i zdrowego sposobu noszenia noworodków i starszych dzieci połączone z prezentacją księgozbioru z zakresu opieki i pielęgnacji dziecka dostępnego w naszej bibliotece.

Nasze wystawy odwiedzają zarówno indywidualne osoby, jak też grupy zorganizowane. Zapraszamy szczególnie klasy wraz z opiekunami. Ekspozycje czynne są w godzinach otwarcia Biblioteki (od poniedziałku do piątku od 10.00-19.00, w soboty od 10.00 do 15.00).

Współautorami naszych dotychczasowych przedsięwzięć były m.in.: Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka w Toruniu, Towarzystwo Bibliofilów im. J.Lelewela w Toruniu, Trampolina: Stowarzyszenie Uczestników Wolontariatu Europejskiego.

Jesteśmy otwarci na ciekawe, oryginalne propozycje współpracy ze strony szkół, placówek oświatowych i innych instytucji kulturalno-oświatowych, nauczycieli, opiekunów pragnących zaprezentować prace swoje lub swoich uczniów lub wychowanków. ■

**Autorka zdjęć:
Magdalena Ciecierska**

SPRAWOZDANIA

Grzegorz Banaś

Pedagog szkolny w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie

Wąbrzescy Odyseusze

"Kiedy opowiadam moim znajomym, że byłem na Finale Ogólnopolskim Odysei Umysłu, często zadają mi pytanie "Co to jest ta Odyseja??". Hmm...Odyseja jest to pewnego rodzaju konkurs, ale znacznie różniący się od znanych nam olimpiad przedmiotowych zmuszających nas do schematycznego myślenia i postępowania. Odyseja pobudza naszą kreatywność i ponadschematową umiejętność patrzenia na rzeczywistość. Pozwala rozbudzić w nas chęć dążenia do postawionego celu przez nieszablonowe myślenie i dobrą zabawę. Nawet nie zdajecie sobie sprawy co można zrobić z piłki tenisowej i kartki papieru. Do czego może nam po-służyć nóż i widelec lub jak długą i ciekawą opowieść można wymyślić w kilka minut. To wszystko odkrywamy, wchodząc na pokład wraz z innymi Odyseuszami."

Odyseusz Przemysław Paczkowski

Od 31 lat młodzież z całego świata, a w Polsce od 1989 roku, ma szansę uczestniczyć w programie edukacyjnym stworzonym przez Amerykanina C. Samuela Miklusa pt. "Odyseja Umysłu" (**Odysey of the Mind**). Program ten za główny cel stawia sobie rozwój zdolności twórczych, które posiada każdy młody człowiek, inspiruje rozwój kreatywnego i krytycznego myślenia, zachęcając do uporania się z problemami, wskazując na różne możliwości ich rozwiązania. Program "**Odysei Umysłu**" realizowany jest w drużynach działających w szkołach, uczelniach oraz innych placówkach oświatowych i wychowawczych przez odpowiednio wyszkolonych trenerów. Na zadania realizowane przez drużynę składają się tzw. zadania spontaniczne oraz problemy długoterminowe. W ramach programu uczestnicy pracując w grupach, nie tylko uczą się pracy zespołowej, ale również rozwijają kompetencje interpersonalne.

W 2008 roku Odyseja Umysłu zagościła na terenie powiatu wąbrzeskiego za moją przyczyną - pedagoga szkolnego z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Wąbrzeźnie. Na odzew ze strony uczniów, którym

został zaproponowany udział w tej wyśmienitej zabawie edukacyjnej, nie trzeba było bardzo długo czekać. Już z początkiem grudnia 2008 roku powołana została drużyna, w skład której weszli uczniowie klas I wąbrzeskiego ogólniaka: Dominika Kordys, Ewa Dettlaff, Bartosz Wolski, Krystian Kobus oraz Przemysław Paczkowski. Powyższa piątka młodych ludzi wzięła się solidnie do rozwiązywania zadań spontanicznych, nad których rozwikłaniem spędziła wiele godzin oraz problemu długoterminowego pt. "Sprawa dla Heraklesa". Efektem pracy powyższej piątki młodych ludzi było zwycięstwo w eliminacjach regionalnych w Po-znaniu oraz zajęcie dziewiątego miejsca w finale ogólnopolskim w Gdańsku.

W tym miejscu należało by się zastanowić, co powoduje, że z roku na rok "Odyseja Umysłu" zdobywa coraz większą popularność wśród młodzieży. Co sprawia, że "generacja gadu gadu" rzuca się w wir edukacyjnej zabawy?

To co wyróżnia Odyseję od innych podobnych przedsięwzięć to forma konkursu, gdzie przede wszystkim liczy się udział a nie tylko i wyłącznie wynik. Możemy powiedzieć, że mamy do czynienia ze zdrową

rywalizacją, drużyn, które po pierwsze bawią się, a dopiero potem rywalizują. Bardzo trafnie określił Odyseusz Bartosz Wolski, opisując swoje wrażenia z finału *"...W całym budynku roilo się od innych Odyseuszy - wspaniałych, twórczych ludzi. Trudno było traktować ich jako przeciwników. Nawet te drużyny, które miały ze sobą rywalizować nie stroniły od pomocy, gdy trzeba było pożyczyc kawałek taśmy klejącej, czy kilku pinezek. A pomoc była niezwykle potrzebna, bo wszystkie drużyny oczekując na swoją kolej, pieczołowicie kończyły scenografię..."*

Bardzo ważnym aspektem programu jest jego nastawienie na rozwijanie kompetencji interpersonalnych, a w szczególności umiejętności pracy w grupie. Powyższa forma pracy jest narzucona niejako z góry, co skutkuje w praktyce tym, że Odyseusze podczas treningów sami muszą określić swoje mocne i słabe strony. Efektem tego jest przemyślane przydzielenie ról w zespole. Współpraca powoduje, że drużyna poznaje siebie, akceptuje swoje słabe strony a zarazem pracuje wspólnie nad ich poprawieniem. Powyższa metoda również wpływa na to, że mimo braku sukcesu nie obwinia się pojedynczych członków zespołu. Obrazuje to opinia Bartosza Wolskiego, który pisze: *"...Nasza ciężka praca nie została doceniona w takim stopniu, jak oczekiwaliśmy. Zajęliśmy dziewiąte miejsce w Polsce w ramach naszej kategorii wiekowej. Nieznośne uczucie niedosytu i gorzki smak porażki towarzyszyły nam w trakcie drogi do domu. Więc mamy wrócić na tarczę? Przez dwa tygodnie walczyliśmy z naszą scenografią, dopracowywaliśmy problem długoterminowy. Działaliśmy jak drużyna - razem. Wspólnie ponosiliśmy konsekwencje naszych działań. A jednak... nasi rodzice, przyjaciele i w*

szczególności nasz trener byli dumni z tego, że udało nam się dostać aż do finału. Nawet, jeżeli nie zdobyliśmy żadnych tytułów, to doświadczenie, jakie zdobyliśmy podczas naszej Odysei, skłoniło mnie ku przekonaniu, że jednak wracamy z tarczą. ..."

Kolejną zaletą Odysei Umysłu jest jej wymiar edukacyjny. Poprzez zabawę uczestnicy nieświadomie zdobywają nową wiedzę z zakresu wybranego przez nich problemu długoterminowego. W naszym przypadku drużyna zapoznała się z mitologią grecką i przyswoiła sobie panteon bóstw greckich. Na tym jednak nie skończyła się przygoda edukacyjna. Zadania spontaniczne wymagają również rozwijania umiejętności kreatywnego a zarazem logicznego myślenia, co bardzo się przydaje, mając na uwadze chociażby maturę z matematyki, w której powyższe kompetencje są jednymi z kluczowych.

Niestety program Odyseja Umysłu mimo wielu zalet ma również jedną potężną wadę, która bardzo często może decydować o tym, że szkoły czy instytucje kulturalne niechętnie do niego przystępują. Jak przysłowie głosi - "jeżeli nie wiemy o co chodzi to zapewne chodzi o pieniądze". Odyseja Umysłu jest programem płatnym - aby się do niej zapisać trzeba uiścić wpisowe, a następnie liczyć się z kolejnymi wydatkami na dojazdy na finały czy też noclegi. Na szczęście drużyna Zespołu Szkół Ogólnokształcących pokonała te trudności, znajdując oparcie w dyrektorze szkoły oraz władzach powiatu wąbrzeskiego, którzy zapewnili finansowanie udziału w powyższej edukacyjnej przygodzie. Mimo tej trudności zachęcam wszystkich niezdecydowanych do podjęcia wyzwania i dołączenia do grona Odyseuszy. ■

Dorota Pucińska

Szkoła Podstawowa w Czernikowie

Sukces czernikowskich uczniów w 18. Ogólnopolskim Finale Konkursu Odyseja Umysłu*

Szkoła Podstawowa im. K. K. Baczyńskiego w Czernikowie przygotowała dwa siedmioosobowe zespoły, które najpierw z powodzeniem przeszły Eliminacje Regionalne w Poznaniu, a następnie wzięły udział w finałach, zorganizowanych w Polskiej Filharmonii Bałtyckiej w Gdańsku (27 - 28 marca 2009), gdzie wywalczyły III miejsca.

Odyseja Umysłu to międzynarodowy konkurs edukacyjny, w którym rokrocznie bierze udział kilkaset tysięcy uczniów i studentów z całego świata. Dr C. Samuel Micklus - profesor Rowan University w USA - wymyślił program w 1978 r. Patronat nad

* Międzynarodowy Konkurs Twórczego Rozwiązywania Problemów Odysey of the Mind

polską edycją konkursu od 2003 roku sprawuje Minister Edukacji Narodowej.

Odyseja Umysłu jest programem edukacyjnym realizowanym w formie konkursu, którego głównym celem jest rozwój zdolności twórczych dzieci i młodzieży. Siedmioosobowe drużyny uczniów szkół podstawowych, gimnazjalistów, licealistów oraz studentów od jesieni trenują swoje umysły pod okiem przeszkolonych pedagogów.

W marcu młodzi ludzie z całej Polski rywalizowali podczas Eliminacji Regionalnych Odysei Umysłu w Warszawie, Gdańsku, Poznaniu i Wrocławiu. Sędziowie wyłonili najlepsze 93 drużyny. Ich zdaniem przedstawiły one w najbardziej kreatywny sposób rozwiązania problemów konkursowych - nad którymi

pracowano przez kilka miesięcy - oraz zadań spontanicznych, nieznanymi do ostatniej chwili. Podobne zmagania czekały na uczestników w Gdańsku.

Odyseja Umysłu uczy dzieci i młodzież kreatywnego i krytycznego myślenia, angażując je w proces twórczego rozwiązywania problemów. Odyseusze pracują w drużynach, bo grupa to większa siła twórcza niż jednostka. Członkowie zespołu razem analizują sedno zadania i szukają różnych strategii poradczenia sobie z nim. Następnie wspólnie decydują, jak połączyć w jedno skuteczne rozwiązanie to, co w ich pomysłach najlepsze.

Uczestnicy stają się bardziej otwarci, odważni i pełni inicjatywy. Rozwijają wiele kluczowych kompetencji intelektualnych i społecznych jednocześnie, m.in. umiejętność aktywnego uczenia się, improwizacji i pracy w warunkach niedoboru środków i czasu, pozyskiwania funduszy i prowadzenie dokumentacji, efektywnego komunikowania się oraz autoprezentacji. Tak naprawdę każdy Odyseusz jest zwycięzcą!

Odyseusze przekonują się, że warto połączyć wiedzę z różnych dziedzin i wykorzystać ją w praktyce. Nie obawiają się podejmować ryzyka, ponieważ pomyłka nie wiąże się z przykrymi konsekwencjami. Pracując samodzielnie, czują się odpowiedzialni za to, co sami tworzą i są dumni z tego, co sami osiągną. Przełamując zahamowania, stają się bardziej pewni siebie i odkrywają własne możliwości. Działając w grupie ludzi o różnych talentach i zainteresowaniach - nabierają szacunku dla odmiennych osobowości, uczą się od siebie i inspirują nawzajem.

Konkursowi towarzyszy wspaniała atmosfera życzliwości, zrozumienia, szacunku do pracy, tolerancji i akceptacji.

Sukces uczniów nie byłby możliwy gdyby nie życzliwość urzędów, instytucji, zakładów i prywatnych darczyńców. Szczególne podziękowania Odyseusze kierują: Urzędowi Gminy w Czernikowie, spółce "Bresse Pol" w Toruniu (sklepy POLomarket), Aptekom: "Wiesiołek", "Panaceum" i "Jan Pawła II" w Czernikowie, Zespołowi Charytatywnemu przy parafii św. Bartłomieja w Czernikowie, Stowarzyszeniu Czyż - Nie, WSHU w Czernikowie, Zakładowi Mechanicznemu Pana S. Skopińskiego, Firmie Handlowej Domex Państwa Chlebowskich, Zakładowi Mięsnemu "PEK-MAR" Państwa Lisińskich.

Oto składy siedmioosobowych drużyn - grupa I: Wiktoria Ejsmont, Oliwia Okrój, Przemek Radmerski, Daria Grodzińska, Karolina Strychalska, Adam Kopaczewski, Weronika Paul; trenerki - Beata Siekierska i Marzena Szarszewska; grupa II: Natalia Przewięźlikowska, Beata Rutkowska, Patrycja Paradowska, Marta Prażniewska, Weronika Lewandowska, Joanna Salwowska i Jakub Wojciechowski; trener - Dorota Pucińska ■

Maria Walkiewicz

Nauczyciel w Gimnazjum w Książkach i doradca metodyczny w KPCEN w Toruniu

IX Wojewódzki Przegląd Scenek Dramowych „Z zabawy nauka”

12 marca 2009 r. w Gminnym Ośrodku Kultury w Książkach odbył się IX Wojewódzki Przegląd Scenek Dramowych "Z zabawy nauka". Organizatorem imprezy było Gimnazjum w Książkach przy współpracy z Wojewódzkim Ośrodkiem Animacji Kultury w Toruniu i Gminnym Ośrodkiem Kultury w Książkach.

Celem przeglądu było przekazanie młodzieży gimnazjalnej nauki poprzez zabawę, umożliwienie przeżycia problemów poruszanych w scenkach dramowych, pobudzenie do wyciągnięcia wniosków, dokonania oceny i samooceny, motywowanie do pozytywnej rywalizacji.

W tegorocznej edycji przeglądu wzięło udział sześć zespołów z gimnazjalnych z: Lisewa, Łubianki, Jabłonowa Pomorskiego, Ryńska, Radzyna Chełmińskiego i Chełmżyńskiego Domu Kultury (zespół ten prezentował dwie scenki).

Prezentacje poszczególnych grup oceniało jury w składzie: Alicja Usowicz - Kierownik Działu Edukacyjnego Wojewódzkiego Ośrodka Animacji Kultury w Toruniu i instruktor dramy, Danuta Potręć - konsultant Kujawsko - Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Toruniu i redaktor naczelny "45 Minut", Anna Piątek - konsultant Kujawsko - Pomorskiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Toruniu, Erwin Regosz - instruktor muzyki Wojewódzkiego Ośrodka Animacji Kultury w Toruniu, które przyznało trzy równorzędne wyróżnienia. Otrzymały je zespoły z: Łubianki za prezentację pt. "Na tropie Bezinteresowności", zespół z Ryńska za scenkę pt. "Żyć pięknie bez" oraz zespół z Chełmżyńskiego Domu Kultury za prezentację pt. "Hot chat". Fundatorem nagród dla tych zespołów był Wojewódzki Ośrodek Animacji Kultury w Toruniu. Ponadto jury przyznało uczniom z Gimnazjum w Radzynie Chełmińskim nagrodę Rady Sołeckiej Książek i zespołowi

z Jabłonowa Pomorskiego nagrodę Rady Rodziców Gimnazjum w Książkach. Nagrodę Wójta Gminy Książki otrzymał zespół z Gimnazjum w Lisewie, który w swej prezentacji podjął ważny społecznie problem alkoholizmu. Jury nagrodiło również Krzysztofa Lipca z Chełmińskiego Domu Kultury nagrodą dla wyróżniającego się aktora ufundowaną przez Radę Gminy w Książkach. Pozostałe nagrody indywidualne dla Joanny Kopczyńskiej i Karoliny Smolińskiej z Radzyna Chełmińskiego, Nikoletty Smolny z Lisewa i Pauli Mroczkowskiej z Jabłonowa Pomorskiego przygotowało Gimnazjum w Książkach i WOAK w Toruniu.

Wśród gości byli: Jerzy Polcyn - Wójt Gminy Książki, Anna Turbak - Wiceprzewodnicząca Rady Gminy w Książkach, Andrzej Walkiewicz - Przewodniczący Rady Rodziców Gimnazjum w Książkach, Jacek Załęski - przedstawiciel Rady Sołeckiej Książek, Ewa Jędrzejewska - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Książkach.

Bardzo dużą pomoc w przygotowaniu i przeprowadzeniu przeglądu okazali pracownicy Gminnego Ośrodka Kultury w Książkach z dyrektorem Marianną Ciupak. To dzięki gościnności tej instytucji już dziewiąty raz można było zrealizować tę imprezę. Tradycyjnie też wspomogła nas pani Barbara Cisek - kierownik Gminnej Biblioteki Publicznej w Książkach i dyrekcja Szkoły Podstawowej w Książkach.

Pomysłodawcą, a zarazem osobą odpowiedzialną za przygotowanie i przebieg przeglądu oraz prowadzącą imprezę była Maria Walkiewicz - nauczyciel polonista Gimnazjum w Książkach oraz doradca metodyczny KPCEN w Toruniu.

Drugą część przeglądu uatrakcyjniły gościnne występy grup wokalnych i cyrkowych działających w Gminnym Ośrodku Kultury w Książkach.

Prezentowane na przeglądzie scenki dramowe spotkały się z żywą reakcją i zainteresowaniem ze strony młodzieży i dorosłych.

Podsumowaniem przeglądu były warsztaty, w czasie których opiekunowie zespołów, jurorzy, organizatorzy i goście wymienili poglądy na temat zaprezentowanych scenek, wskazali mocne i słabe strony przedsięwzięcia.

Ogółem w imprezie uczestniczyło ponad 100 osób. Wszystkim towarzyszyło hasło "Z zabawy nauka". ■

Dariusz Chrobak

Dyrektor SP im. K.K. Baczyńskiego w Czernikowie

20-lecie nadania imienia szkole w Czernikowie

Akademia z okazji 20-lecia nadania imienia SP Czernikowo (22 kwietnia) była jednym z centralnych punktów obchodów jubileuszu związanego dodatkowo z 700-leciem Czernikowa. Drugim jest zjazd wszystkich roczników - 25 kwietnia.

Już wcześniej poczyniono wiele działań: Apel Pamięci i konkurs Ludzie z obelisku poświęcony poległym nauczycielom, konkurs na logo, hasło, plakat na 20-lecie; konkursy plastyczne na interpretację malarską (oraz collage) wiersza patrona, konkursy recytatorskie dla naszych uczniów (prawie stu brało udział) i uczniów szkół województwa (IV edycja "Znow wędrujemy ciepłym krajem"), konkurs na wiersz własny "Rzeczy niepokój" i wydanie tomiku pod tym samym tytułem - pokłosa kilku gminnych konkursów; wieczór laureatów konkursów poetyckich, konkurs plastyczny "odmalujmy Czernikowo na 700-lecie" oraz na logo, hasło, plakat na 700-lecie; zimowisko pod nazwą "Obchodzimy Czernikowo na 700-lecie" i III dobrzyński plener malarski poświęcony miejscowości i szkole z okazji jubileuszy;

spotkania ze znanymi ludźmi, projekt i wykonanie koszulki na 20-lecie, plakietki z logo. Opracowano również historię szkolnictwa w wersji pisanej i w postaci płytki komputerowej z kilkoma setkami zdjęć. PONIEDZIAŁEK

W poniedziałek z transparentem zaakcentowaliśmy w Czernikowie obchody, wręczyliśmy nagrody i zorganizowaliśmy konkursy wiedzy o Patronie.

WTOREK

We wtorek - happening- opasaliśmy szkołę i tworzyliśmy napisy jubileuszowe oraz stworzyliśmy szereg wystaw tematycznych w szkole - kroniki, wystawy zdjęć poświęconych szkole i nauczycielom; zdjęcia starego Czernikowa, prace plastyczne i fotograficzne (pokłosa wielu gminnych konkursów) poświęconych wsi i gminie, osiągnięcia (puchary, dyplomy) sportowe, muzyczne, teatralne, historyczne, regionalne, plastyczne, matematyczne, polonistyczne, literackie, poetyckie, recytatorskie, przyrodnicze,

harcerskie i inne..., np.: Omnibusa, Odysei Umysłu, Twórczego Rozwiązywania Problemów (osiągnięcia powiatowe, regionalne, wojewódzkie i ogólnopolskie), działania w projektach (np. Śladami Przeszłości, Pradolina Wisły), wystawę sprzętu codziennego użytku.

ŚRODA

W środę były akademie dla uczniów- w klasach 0-III i słynne nasze 3 minuty dla klasy (interdyscyplinarne występy całych klas o Puchar dyrektora SP) w klasach IV-VI, podsumowanie gminnego konkursu literackiego (promocja tomiku).

Na akademię 22 kwietnia przybyli przedstawiciele uczniów, rodziców, nauczyciele, emerytowani pracownicy, obecne i byłe władze gminy, powiatu (starosta), władze szkolne - Pani wizytator, poprzedni wizytator, były dziekan i proboszcz, przedstawiciele instytucji i towarzystw (Banku, WSH-U (GS), Poczty, Stow. Czyż-nie, Klubu Seniora, KGW, OSP, Koła Łowieckiego, SGZD, TMZD, ZHP Lipno, Nadleśnictwa Dobrzejewice, PTTK, KPCEN - Toruń i Włocławek, wielu szkół z gminy i miast, WTN, PTH, WSHE we Włocławku i innych instytucji. Przybyli także sponsorzy i przyjaciele szkoły. Przybyły Sztandary: OSP, Koła Łowieckiego, Szkół im. K.K. Baczyńskiego z Włocławka i Torunia, Szkół Gminy Czernikowo (ZS, Steklin, Mazowsze), DH im. Władysława Białego z Gniewkowie, którzy uświetnili imprezę werblami. Przybyła z daleka nestorka- Pani Wanda Donarska. Otrzymałmiśmy podziękowania i życzenia od wielu osób i instytucji.

Uroczystość rozpoczęła się od Części Sztandarowej, z hymnem szkoły, minutą ciszy - delegacjami do Tablicy Patrona i Obelisku, prezentacją nowego sztandaru. Potem dyrektor zaprezentował historię szkolnictwa na slajdach (Power Point), wręczył pamiątkowe medale zasłużonym rodzinom oraz inicjatorom nadania imienia. Rada Rodziców wręczyła medale sponsorom. Nastąpiło wręczenie adresów, upominków i życzenia dla społeczności szkolnej na ręce dyrektora. W części artystycznej zaprezentowały się muzycznie absolwentki z gimnazjum i liceów, następnie przedstawiono montaż słowno-muzyczny (M.D. Janiszewscy, M. Piątkowska) z chórem i recytatorami. Klasy młodsze zatańczyły taniec, zagrały na dzwoneczkach, a teatr 4-5-6 przedstawił legendy o powstaniu Czernikowa (D. Pucińska) wystąpił "M. Jackson" (Żmudziński) i Klub Seniora oraz KGW. Po bardzo długiej Akademii - prezentującej umiejętności dzieci i absolwentów - zaproszono gości na poczęstunek i do zwiedzenia wystaw tematycznych.

CZWARTEK

W czwartek happening dotyczył jedności i przyjaźni- wspólny marsz za rękę po Czernikowie, opasanie placu 20-lecia, konkursy sportowe dla uczniów. Klasy młodsze miały piknik pod lasem z rodzicami. Odbyła się również uroczysta Akademia dla Rodziców.

PIĄTEK

Piątek rozpoczęliśmy od uroczystego pochodu miejscami pamięci - od obelisku przed szkołą do nagrobków i pomnika na cmentarzu, uczciliśmy pamięć wszystkich znaczących nauczycieli i pomordowanych. Następnie były turnieje międzyklasowe i kino.

SOBOTA

W sobotę - zjazd absolwentów wszystkich roczników- ponad 200 osób. Uczestnicy otrzymają tomik- "Rzeczy niepokój", płytkę o historii szkolnictwa, plaketkę z logo i folder o szkole. Po części sztandarowej wystąpią uczniowie, absolwenci a potem obiad i "Magia miłości"- występy aktorów toruńskich. Chwila na zwiedzenie wystaw tematycznych, rozmowy, wspomnienia i potańcówkę.

Dziękujemy pracownikom szkoły (obsłudze, kuchni) za dodatkową olbrzymią pracę, dziękujemy nauczycielom, którzy włączyli się w przygotowanie części artystycznej i organizacyjnej, pani A. Kopaczewskiej- za wykonanie małego sztandaru, S. Lewandowskiemu - za drzewce, GCI, innym sponsorom i wszystkim sympatykom placówki.■

Dorota Gołuchowska

Nauczyciel wychowawca w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Toruniu

Festyn Rodzinny - Familiada

W dniu 9 maja 2009 odbył się w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Janusza Korczaka w Toruniu "Festyn Rodzinny - Familiada".

W tym roku organizatorzy postanowili zaprosić uczniów, rodziców i wszystkich zainteresowanych

mieszkańców Torunia, by wspólnie z młodzieżą spędzić czas w sposób ciekawy i aktywny. Program Festynu włączył się w cykl wydarzeń przygotowujących Ośrodek do obchodów 45-lecia działalności Placówki. Jak podkreśla p. Jan Piechocki - Dyrektor Ośrodka:

"Festyn w tym roku został zorganizowany z myślą o uczniach i rodzicach, którzy wspólnie z nauczycielami tworzą społeczność Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego. W ten sposób chcemy bardziej włączyć rodziców w życie szkoły równocześnie zwrócić uwagę mieszkańców Torunia na potrzeby osób niepełnosprawnych intelektualnie. Przy okazji chcemy dać szansę naszym uczniom na zaprezentowanie własnych talentów i umiejętności poprzez przygotowane przedstawienia, scenki, udział w konkurencjach sportowych i konkursach. Poprzez integrację z środowiskiem lokalnym chcemy budować, przekazywać pozytywny obraz osoby niepełnosprawnej jak i promować Ośrodek jako miejsce przyjazne dla uczniów, z ciekawymi propozycjami zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych, posiadający dodatkowy atut w postaci budynku Internatu dla dziewięćdziesięciorga dzieci. Jest to także kolejna okazja, by promować Ośrodek w związku z procesem rekrutacji uczniów na nowy rok szkolny."

Zgodnie z tym założeniem i chęcią pozytywnego budowania wizerunku Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Toruniu uczniowie przygotowali pod kierunkiem nauczycieli i wychowawców wiele ciekawych propozycji. Dla przykładu można wymienić:

- przedstawienie Rzepka i piosenka w języku francuskim,
- przedstawienie Egoizm przygotowane przez uczniów Szkoły Przesposabiającej do Pracy,
- występ zespołu muzycznego pod kierunkiem p. Lidii Dejewskiej,
- pokaz mody przygotowany przez uczniów pod kierunkiem p. Marii Grabskiej, p. Agnieszki Wydrych, p. Małgorzaty Wrzesińskiej,
- konkursy dla rodziców i uczniów przygotowane i poprowadzone przez p. Beatę Rozwadowską-Brażkiewicz i p. Annę Smal-Węgierską.: przeciąganie liny, "Przemierzamy Europę" i "Rozpoznajemy smaki"

Nauczyciele i wychowawcy Internatu przygotowali dla uczniów przedstawienie "Królowa Śnieżka". Opanowaniem ruchu scenicznego, przygotowaniem strojów i scenografii, jak również grą wychowawcy dorównali zawodowym aktorom. Najważniejsze zaś, że pomimo intryg Złej Królowej, Śnieżka i tym razem została uratowana przez Księża.

Nauczyciele i wychowawcy Internatu w przedstawieniu „Królowa Śnieżka”

W ramach integracji środowiska wystąpili uczniowie zespołu tanecznego pod kierunkiem p. Doroty Zagórskiej z pobliskiej Szkoły Podstawowej Nr 5. Dzięki temu przybyło do nas wielu rodziców dzieci tańczących w zespole. Była to więc szansa na wzajemne poznanie się.

Gościliśmy grupę uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych z Szerzaw k. Mogilna - Ośrodka mającego także za Patrona Janusza Korczaka. Uczniowie ciekawie zaprezentowali połączone utwory z różnych nurtów muzyki.

Z grona zaproszonych gości udział w Festynie wzięli: p. poseł Tomasz Lenz Przewodniczący Platformy Obywatelskiej w województwie kujawsko-pomorskim, p. dr Marek Krzysztof Kolasiński adiunkt Wydziału Prawa i Administracji UMK, p. Alicja Górna - konsultant KPCEN w Toruniu, szef Działu Promocji i Edukacji Muzeum Etnograficznego - p. Maria Pokrzywnicka, p. Magdalena Sokołowska - Muzeum Okręgowe, p. Beata Ziemińska - nauczyciel zaangażowany w pracę z dziećmi autystycznymi. Obecna była także p. redaktor Dorota Niewiadomska reprezentująca Telewizję Kablową Toruń.

Grupa uczniów z Zespołu Szkół Specjalnych z Szerzaw k. Mogilna na wspólnym zdjęciu z gośćmi Festynu

W imieniu całej społeczności Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego mającego za Patrona Janusza Korczaka dziękujemy gościom za poświęcony czas i wspólną zabawę. Bogatemu programowi imprez dopisała także pogoda oraz dopełnił smaczny posiłek przygotowany przez niezawodne panie z kuchni Ośrodka.

Pozostaje mi tylko już teraz zaprosić wszystkich naszych przyjaciół na kolejny festyn w nowym roku szkolnym. W swoim imieniu, Dyrekcji, dzieci i młodzieży zapraszam także Redakcję "45 Minut" na obchody 45-lecia działalności Ośrodka, które zaplanowane są na 23 września 2009 roku.

Toruński Ośrodek tworzą Szkoła Podstawowa Nr 25, Gimnazjum Nr 25, Zasadnicza Szkoła Zawodowa, Szkoła Przesposabiająca do Pracy oraz Internat. Uczą się w nim uczniowie z całego terenu województwa kujawsko-pomorskiego. Z grupą 320 uczniów pracują nauczyciele posiadający specjalistyczne przygotowanie pedagogiczne, często pełni pasji i poświęceń w pracy na rzecz dzieci z upośledzeniem umysłowym. ■

	wrzesień					październik				listopad				grudzień					styczeń				luty				marzec					kwiecień					maj				czerwiec				Ogólna liczba tygodni
nr tyg.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43		
PN		7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	1	8	15	22	1	8	15	22	29	5	12	19	26	1	10	17	24	31	7	14	21	35	
WT	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	2	9	16	23	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	36	
ŚR	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	3	10	17	24	3	10	17	24	31	7	14	21	28	5	12	19	26	2	9	16	23	34	
CZW	3	10	17	24	1	8	15	22	29	5	12	19	26	3	10	17	24	31	7	14	21	28	4	11	18	25	4	11	18	25	1	8	15	22	29	6	13	20	27	3	10	17	24	36	
PT	4	11	18	25	2	9	16	23	30	6	13	20	27	4	11	18	25	1	8	15	22	29	5	12	19	26	5	12	19	26	2	9	16	23	30	7	14	21	28	4	11	18	25	35	

Edukacja zawodowa szansą na bezpieczny i pomyślny start młodych ludzi w dorosłe życie

Powyższe zdanie wydaje się być sloganem, z którym zapewne wszyscy się zgadzają. Ma to się jednak w sprzeczności z dokonywaniem wyboru szkoły ponadgimnazjalnej.

Młodzi ludzie - wzorem rówieśników z innych krajów - bardzo szybko chcą być samodzielnymi. Mieć pracę, samodzielne mieszkanie, rodzinę, samochód. Większość jednak wybiera dłuższą drogę do niezależności - liceum a później siłą rzeczy studia. Nie zawsze idzie to w parze z możliwościami intelektualnymi, emocjonalnymi. Szkoły zawodowe - zwłaszcza zasadnicze nie cieszą się popularnością. Jest to przedmiotem wielu dyskusji i badań, które mają dać odpowiedź na pytanie - "Dlaczego gimnazjaliści niechętnie wybierają szkoły zasadnicze?"

Pytanie tym bardziej zasadne, że to właśnie ukończenie 2-3 letniej "zawodówki" daje młodym ludziom zawód, czyli bilet w dorosłe życie. W sytuacji kryzysu gospodarczego właśnie konkretny zawód stanowi kapitał młodego człowieka.

Refleksji jest dużo. Jedną z nich jest na pewno fakt, że zasadnicze szkoły kojarzą się gimnazjalistom i ich rodzicami ze szkołami o niższych standardach kształcenia. W pewnej części te opinie są zasadne. Ministerstwo Edukacji Narodowej przygotowuje reformę szkolnictwa zawodowego. Jak każda reforma, również ta wymaga czasu. Tymczasem potrzeba podniesienia prestiżu szkoły zawodowej jest pilna.

Fundacja "Edukacyjna szansa dla wszystkich" została założona we wrześniu 2008r. z myślą o podnoszeniu standardów kształcenia w szkole zawodowej o branży gastronomiczno - turystycznej. Jednym z głównych celów Fundacji jest wyrównywanie szans edukacyjnych młodzieży z różnymi problemami a tym samym danie im szansy na pomyślne ukończenie szkoły i pomyślny start w dorosłe życie. Fundacja organizuje bezpłatne dodatkowe zajęcia z języków obcych, warsztaty z komunikacji interpersonalnej, wyjścia na imprezy artystyczne, konkursy zawodowe. Zajęcia te prowadzą wolontariusze - studenci, nauczyciele, branżowcy. Swoim zasięgiem obejmuje młodzież kształcącą się w NZSG, UTG, PSZ w Toruniu przy ul. Żółkiewskiego 46B. Tam też Fundacja ma swoją siedzibę - telefon 056- 654-25-36.

Mimo, że minęło dopiero 9 miesięcy od powstania, widoczne są efekty jej działalności. Młodzież otwarcie i przyjaźnie identyfikuje się ze swoją szkołą, odważnie wyraża swoje zdanie i pasję, próbuje racjonalnie układać plany na przyszłość. Fundacja "Edukacyjna szansa dla wszystkich" zaprasza chętnych do pracy w ramach wolontariatu. Zapewniam, że przyniesie to wiele satysfakcji i radości, które w życiu każdego człowieka są ważne.

**Prezes Fundacji
Hanna Weber ■**